

CONCETTA LA MAZZA

Kujumpha kwa buluu wa mlengalenga.

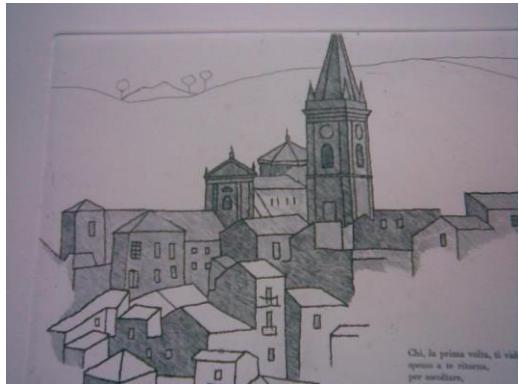

Buku lakamoyo

Concetta La Mazza wakababikira ku Novara di Sicilia mu 1936, mwana wakwamba wa Domenico La Mazza na Teresa Currenti. Mu 1950, wakati wasuzgika na "kugawîra" kwa aunt wa ûamama, wakafika ku ûapapi ûake ku Domodossola, uko wachali kukhala pamoza na mfumu wake Giuseppe. Wali na ûana ûatatu: Armama, Luciano na Daniela. Sonosono apa mu maghanogħano ghake khumbo likuru la kukumbuka ubwana wake wa ku Novarese ndipo pano pali kubabika kwa ûana ûa pafupi, wa munthu payekha, kweni wakuzura na nkhani na mazgu ghakuyowoya za malo għa nyengo iyo kwaŵapo: charu, ku mizi, Wanthu ûa mu mizi, Wanthu ûa mu mizi, vizgoŵi, mitheto ya malo agha mu vyaka vya mdima vya Nkhondo Yachiwiri ya Charu Chose.

Nkhongono yakwamba ya kulemba

Munthu muchoko wa concetta wakunjizgika mu nyumba za wasekuru wake na kukakamizgika kukhala ku Castrangia iyo yili kutali chomene na charu ichi na wanyake awo wakukhala ku Castrangia. Mwantheura wakwenda yekha kwizira mu Crucis mu vyaka vyakusuzga nya nkhondo pakati pa njara, kuleka kumanya nyengo, vigomezgo nya vigomezgo na kuchitirika nkhaza. Pamanyuma pa nkhondo, kusamukira kwambura kucimbira na kwamba, mwacibadwa kukawa kwakusuzga comene, ku North.

Vyose ivi vikuyowoyeka kwizira mu kula'iska kwa msungwana uyo wakuwerezgapo vigawa nya kukura kwa munthu mu kukumbukira ndiposo uyo wali na threasensity yakuzizika na ulusi wakuwonda wa kusewereska kukutipa chimwemwe cha kuwazga - paumaliro - nkhani ya vimanyikwiyo nya gulu la mbumba yithu, iyo yingawa yakukondweska. ise mwakujumphizga ndipo tili waliyose wa ise.

Mu buku lafupi ili la Concetta La Mazza, kulemba uku kukusintha malango ghose na kuwelera ku vilimika vyakwambilira, kwambura kupanga mtundu uliwose wa mtundu, kukulongozgeka na nkhongono za mukati za arcana, kukuzgoka mlonga mu vyose ivyo vikuzura, ni vula ya mzimu.

Viwelengero nya wasekuru, Antonia na Michele, vikukumbukika, nga umo cikozgo ca Novara nchakupa, kupanga na kucezga na kunowa nga ni nkhaza ndiposo vikulutilira kuwa vyambura kuluwika.

Paumaliro, lemba lakusuzga la uwukirano apo likutondeka kuzgowezegeka, kweni fundo yichoko yikuleka yayi pa chinthu chakuwinya, chifukwa cha chikanga chake na chigomezgo chake chambura kumanyikwa kunthazi, chifukwa cha maso ghake kuti wakwaniska kula'iska... kuluska. buluu wa kuchanya!

NINO BELVEDERE

“Calvary wakamba kwa ine. Zuŵa ili likwenera kuti likâwa zuŵa lakusuzga, chilimwe cha 1938 chikamba, nkhaŵa na vilimika viŵiri ndipo aunt wane wakiza kuti wanitore. Mu thumba la salu wakaŵika louse na viŵiri vyã panties, ndipo pamanyuma pake nkhamanyanga vyose ivyo nkhafumapo pa nyumba yane. Nkhaŵa muchoko chomene mwakuti nkhamanyanga yayi kuti Via Crucis wane wazamuyamba zuŵa ilo.

Kujumpha kwa buluu wa mlengalenga.

Chaputa Primo - Nyumba ya wawire

Sono ni chipalamba chakale cha wantru awo wakukhala mu malo agha, awo wali kufwatulika na cobwebs ndipo wakugaya na matalasi kweni, nyengo yitali chomene, mu Novara, tawuni iyo yikagona pasi pa linga lakuzirwa chomene pa mapiri gha Messina, mu msewu unyake mu chigâwa cha Engia pakaâwa nyumba pafupi na chisimi. Mulyango wakunjilirapo ukapeleka sitepeti yamukati iyo yikapangiska kuti paâwe chipinda chakwamba apo pakaâwa chipinda chichoko icho chikâwa na kiyibodi ya makuni: chikâwa chipinda chakugonamo. Mukakwera pasi pachanya ndipo pakaâwa khichini, usange yingachemeka. Mu kona, chingwe cha libwe icho moto na chingwe cha chisulo vikaâwikikapo ivyo wakagwiliskiranga ntchito pakuâwika chiâwiya cha pasita. Panthazi, kupenta pa mtenje, wakufipa

wakufipa nga ni pitch, artarpiece wamakuni, viwiri crivelli, viwiri vichoko, chimoza chichoko na chimoza, uvuni wakuphikira chingwa, pambali pa chifuwa hafu ya harness, thebulu, viwiri "furrizzi". na mpando unyake wa Rengine. Paumaliro pakaŵa chipinda, na khonde ilo likawonanga msewu uwu, apo pakaŵa bedi waka pa bwalo. Chibowo ichi chikaŵa ufumu uwo sekuru wa kumanzere - ugodi uwo ukaŵa wakufwa ukakhalanga mu 1934. Libwe lakuzura na malibwe likasangika mu maji gha pasi pa maji na chibenekelero cha makuni. Pakuti pakaŵavya chimbuzi, wakakhumbikwiranga kuti wateŵetere kuti wachepeskeko chigâwa icho chikafumiskika. Mbunenesko kuti nyumba iyi yikaŵavya maji ghakuchimbira na magesi, yikaŵa yakunozga iyo mu mazuŵa ghara wakaŵavya nanga ni baron. Pafupi na iyo pakaŵa chipata chamakuni icho chikapangiska kuti Baglio uko nkhuku wakakhalaranga pa nkhuni.

Mu kona iyi, kuwaro kwa caru, amama wakakhala pamoza na sekuru wawo, awo wakaŵa msana, wabali wâwiri na mudumbu, walara wose kwa iyo, wakatengwa ndipo nawo wakakhala ku Novara. Amama wakaŵa wâ blonde, wakuwonda, wakaŵa wakufwatuka comene, wakaŵa na vinthu vyakuzirwa comene ndipo ivyo vikawoneka comene pa nkhope yawo, ndiposo mkaka, wakaŵa maso ghâwiri ghakuru gha buluu, pafupifupi nyengo zose wakaŵanga na wofi na citima. Panji nyifwa ya mwamabuci ya mama, apo wakaŵa na vilimika makumi ghâwiri na vinayi, yikaŵa cifukwa cakuti wakaŵa wakufwatuka ku thupi na nkharo.

Pakati pajumpha vilimika vicoko waka kufuma apo agogo wane wakafwira, amama, cifukwa ca kunjilirapo kwa yumoza wa wanyake awo wakaŵa mu nyumba zawo, wakakumana na Prince Charming wawo. Adada wakaŵa wâ mbumba yakutowa ya Badiavecchia, awo wakalongozganga tavern na fodya na vyakurya. Wakaŵa mbumba ya wantchito wakuru, ndipo adada wakaŵa mwanalume, mwakuyana na umo waliyose, wakutozga chomene, mutali, wa bulawuni, wakuphulika ndiposo wakusambira vyakusankha. Wakakhala mu chigaŵa chimoza kutali na tawuni: pasi, wa lena yiwemi, mu theka la ora mukapokera.

Adada ûake wakayegħħanga makole għa makuni. Mayi uyu wakawāa mwanakazi wankhongono, mulenji wakaluta ku Novara na mbunda kuti wakagħle mitundu iyo wakapelekħa mu sitoro: fodya wa fodya, mchere na vyakurya. Nyengo zose nkhuvvwar elegant na shawl yikuru yakufipa mu singo, nayo wakagura nyuzipepara kuti wamakasitomala wamanye. Ndiyo yikawā sitoro yimoza pera mu hamlet na umoyo uwemi -kuwa mu nyumba iyo, nangauli pakaħa milomo eyiti yakulyeska, pakaħavva kusowā.

Kumasinda kwa mise wakawovwira chomene awo wakawāla sono wakuwala - ndipo chikwama chake - kukuzga vinyo na maso għa mitundumitundu. Pakuti wana wakuhara mulimo wa wapapi yayi, adada wakasambira luso lwa mtambo. Pamanyuma pa kucitako nthengwa iyo yikatora myezi yichoko waka adada na amma wane, awo wakawā wakutorana, wakaluta kukapanga cisa cawo cacitemwa mu nyumba pa cisimi ca mu cigawa ca ENGIA. Pakati pajumphha myezi 9 nadi, nkhiza mu caru ici ndipo, mwakuyana na cizgovi ca kumwera, nkhawā na zina la agogo wa wadada, Concetta. Nangauli nkhawā na msinkhu wakutemweka na khungu lakufipirwa, kweni nyengo zose nkhaliranga. Sekuru, cifukwa cakuti tikaħavva cikoko, wakacicizgika kunikora zuwa lose lakupatulika mu mawoko ghake, usiku uwo ukagona ku Latvian na adada na amma. Mwakuyana na umo wanthu wose wakayowoyer, nkhawā muheni comene ndipo nkhawāngħa wakuzizipizga yayi. Pati pajumphha myezi yimanavi, chifukwa ntchitu ya mucharu ichi yingusowā chakuchita, Ada awanaawananga kuti aluti kuchimija ku Sardinia. Wakati wafumapo pa chirwa chinyake wakaleka anyina na msungwana uyo wakadandawura ndiposo chinyama chinyake icho wakakakamira mu nthumbo.

Apo nkhawā na myezi makumi ghawiri, mudumbu wane Rosa wakababika. Zina ili likawā la agogo wa wamama. Kupambana na Concetta, Rosa - nyengo zose mwakuyana na amma wane - wakawā wakutowa, watuwa na wa pinki, sisi la bulawuni ilo likapanga chisko chakukolerana icho chikatozgeka na maso ghawiri ghakutowa għa buluu: luwa, nga ni zina lake! Ntheura apo amma wakalutanga ku

chisimi kuti wakamwe maji na pinki wabwezi wawo mu mawoko ghawo wakamufumba umo vingawira kuti wababe wana wawiri wasungwana wakupambana chomene. - CHIS CCÀ, Rusina, mwakuti Billicchia wakawa, kweni Mulembi...- Ichi, Rosina, mwakuti chiwe chakutowa, kweni chinyake... wakati wabwezi awo wali na chitima cha milomo. Pa nyengo iyi, mu mkhaliro uwu nkhalutilira kuwa wambura mtende, nga ni para nkhachenjezga wanyake awo wakawa na suzgo la suzgo, nkhuwonga Chiuta wakazipizga, nangauli wakaleka ntchito yayi.

Kuti niphalire nkhani iyi, pakwamba, nkhwenera kumumanyiskani aunt wane Antonia, mwachidule, zi nuoia. Waka wa mudumbu wa amama wane, pakati pa wawiri awa paka vyaka khumi na viwiri vya mphambano. Waka wa mwanakazi wakucepa na wa wana, ndipo sisi lake lakufipirwa ilo likawa pa maso ghake. Nkhope yake yakulekelereka yikalongora vyaka vinandi kuluska ivyo waka navyo ndipo mu maso ghake ghambura kanthu paka waka soni chomene. Apo waka na vilimika makumi ghawiri, apo waka na vilimika nga ni mfumu, wakatora yumoza wa msuweni wake wakwamba, wakawelera waka kufuma ku milimo iyo yikawa mu Sempione Gallery, uyo wakakhala wakufwa ndipo waka na mwana wa vyaka vitatu. Iye, sekuru wane Michele, Zi Micheri, waka munthu wakucepa ndipo wakawonekanga kuti ni kopi ya themba la Themba Vittorio Emanuele III, wakakhala mu nyumba yake mu msewu wake mu msewu wa mtundu wa caru cose cifukwa ca masitepe pafupifupi mamita ghawiri mu usani. Iyi yikawa nyumba yakutowa. Pa msinkhu wa pasi paka sitoro ya kalipentala iyo yikawa na kauntala yikuru ya pakati iyo yikawa na nkhongono, makabati ghawiri gha pa mtenje apo wakalutilira raspe, vikumba, vyakuyamwa, vyakuyamwa, vibowo na vipewa, lathe wakuzungulira malundi gha matebulo agho wakazenga, mola uyo wakakhumbikwiranga. Kuti waguzire plales na vingwe, sitovu ya makuni iyo yili na chiwiya cha mafuta, matebulo ghakuwikika palipose, matebulo ghanyake ghakuwikika pa mtenje, chinthu chinyake chakukondweska nga ni vingwe vya

mahaci, nyanga ya mbuzi na turtlers, mwachidule, chimoza mwa vipinda ivyo na. sono iwo mba mu charu cha kukumbukira.

Makwelero gha makuni ghakizanga ku msinkhu wakwamba, uko pakawâa vipinda viwiri vyakukhala na matayala gha ceramic, malo ghapachanya mu mazuâa ghara, sideboard iyo yikapangika na wasekuru wane, sofa, thebulu na mipando yinyake pamoza na raffia, mtundu wa mphangwe wa mtundu. Kufuma pa khonde ilo likulaâiska pa msewu kuya ku mezzagosto, apo kukwera kwa Assumption ku abbey kukawelera, vikawa vyamachitiko kukhwaska mutu wa mphutsi wa Madonna. Kufuma pa msinkhu wachiwiri m'malo mwake mungawona Rocca Salvatestta na kunthazi, kwizira mu ungweru pakati pa nyumba, mungakondwa na malo ghakutowa gha mapiri agho ghakatambasuka pachokopachoko, kuluska buluu wa mlengalenga, kufika ku nyanja uko, chomenechomene mu Mazuâa nga ni nyanja ya Fresh mu nyengo ya vula apo pakawavya chibuwu, mungawona pa waya wa Vulcano ndipo pamanyuma Lipari, Stromboli na virwa vinyake vyose: chiwoneskero chachilengiwa, khadi la positi la mitundumitundu.

Makwelero ghanyake ghakawelera ku msinkhu wakwamba, uko kukaâa khichini na chipinda chakugonamo, malo ghakwamba ghakaâa na uvuni wa nkhuni wa chingwa na sitovu ya chisulo cha malasha zakuphikiramo. Mosakayikira, ukawa nyumba yakutowa, padera pa suzgo la khichini kwambura sinki na maji ghakukhira kuti wacimbizge malo ghakuzirwa comene gha pa nyumba. Mu mazuâa ghara mu nyengo yira, wantru wakawa kuti wachali wambura kukhora. Nakuti maji agha ghakatolekera ku chisimi cha wantru wose mu zinc quartara ndipo pamanyuma wakazakafika pa msinkhu wachiwiri uko wakathiliranga mu chifyofyontho chikuru cha terracotta kuti wachape mbale. Pakuti pakawavya maji ghakuthukira, wakawutora maji gha mu basil pasi na kughaponya mu chimbuzi. Kwa mwanakazi yikawa nchito yakuvuka comene. Mkhaldwe wa uteweti na wakukhozga soni, pa mphaka ya kuzizipizga kose kwa munthu, ukafika pa umaliro wake pa nyengo iyo ukafumiskiramo apo Aunt Antonia, chifukwa cha kuchindika mfumu wake,

wakakhumbikwiranga kurya pa chakurya chimoza apo wakarya pakwamba, ndipo, panji,. chiuta wakawerezgekanga chinthu chinyake, kweni ine nilije chikumbusko chinyake cha ichi.

Uncle Michele wakâwa munthu wakujikuzga ndiposo wakukwiya nga ni munthu wambura mahara, m'malo mwa mtima wakâwa na maglio ya mchenga. Mu maso ghake nkhaâwa kuti nindawonepo kuâwa na lusungu panji lusungu ku âwanji. Wakapatura aunt wake mu nyumba kuti wapwelelere mwana wake, wakeneranga kunozgekera kurya, kumutewetera ndipo nyengo zose wayowoyenge kuti enya, enya, enya. Iwo âwakatondekanga nanga nkhufika ku khonde para yayi âwakâwa na suzgo, apo iyo pafupifupi mise yiliyose wakamalizganga nchito iyo wakalutanga ku tavern na âwabwezi âwake kukamwa.

Wakawelera ku nyumba wakuzizika, wa madwood ndiposo na kupuma kwakununkhira uko kukâwa kwambura kucitika kuti wâwe pafupi nayo. M'malo mwake aunt wane, na magesi, wakalindiliranga m'paka usiku kwambura kuryako. Para themba lichoko likawelera - kanandi wakâwavya nanga ni nkhongono zakukwera pa makwelero - wakuvuka wakajileka pa kauntala ya ntchito yakuzura na fuvu ndipo pachanya wakakhala usiku wose kuti waponyepo hangover. Aunt Antonia, nangauli wakâwa na kanthu, wakamubenekelera Pastrano ndipo wakakhala pafupi nayo mwacitemwa kuti wakawonelere m'paka mulenji. Ntheura vilimika ivyo wakakhala ndipo, pakusinthana na kujipeleka comene, wakatondekanga nanga nkhusanga âwabali âwake kuti âwaleke kukhwaskika. Iyo, wa sanji, wakucepa ndiposo wakukwera comene, wakaluta kukagura ulusi kuti wakakumbuke, vipeso, vingwe vyâ sisi na vinyake, kuti wamulekeske kufumamo mu nyumba. Apo âwakachemeka ku chiphikiro cha ukwati, Uncle Michele m'paka apo nyengo yaumaliro âwakawelera yayi ku nyumba ndipo Aunt Antonia wakatondeka kuluta ku malo agha m'paka apo âwabali âwakawaniska kusanga mfumu wawo. Nyengo yiliyose âwakawaniska kumukhorweska, nyengo zinyake wakafika pa nyengo yake kweni pamanyuma, pakati pa phwando, wakakwaniska

ndipo aunt Antonia wakakhuwara na kuphepiska, wakawelera ku nyumba Mogia Mogia yose. Pakupita kwa nyengo, wakawunjikanga na chitima, wakatondekanga kujifumiska na waliyose chifukwa wakapatulika, wakawa wakutemweka wakupweteka mutu na mino agho ghakasuzganga kwa masabata ghose.

Zuwa linyake neba, muwemi chomene na Pia, wakuchemeka Uncle Michele na kumuchenyaso chifukwa cha nkkaza zose izo wakapangana na muwoli wake: - mukwenera kukhozgeka soni - wakachemerezga - wakachemerezga - kuti mwanakazi wanthena wasuzgike... Antonia wakukhumbikwira kuti watore mphepo, Mukwenera yayi kugaluka pa nyumba, yikwenera kufumapo, kuluta ku misa, kuluta ku wabali, nga umo Wakhristu wose wakuchitira. Pa vyose, wakukhumbikwira kwenda, mu nthowa iyi pera ndipo mutu uzamujumpha... - Neba wakapumura nyengo yichoko waka, ndipo wakalutilira kuyowoya kuti: - - nyengo yichoko waka kufuma pano kuluta pasi pa malundi kuti tiwe na msewu wa mule uwo tili nawo ya charu chapasi na chigawa chichoko chomene chakukhora chomene na khichini pasi pa mtenje ndiposo chipinda chinyake cha maji ghakunyewa icho chingawa chipinda chakugonamo mu nyengo ya chilimwe. Mu charu ichi muli vyakumera vya hazelnuts, nkhuyu, mandarini, neSpole, mpheska, zizzle, maapulo, maapulo, mapeyala, maolivi, mu chifupi, chisimi chilichose cha Chiuta.

Nga umo mukumanyira, pamanyuma pa nyifwa ya munung'una wane, nkhwenera kupwelelera aunt wane ndipo nkhutondeka kupwelelera chomene kampeni, ntheura nkhaghanaghana kuti niguliske. Chifukwa wuli mukugura yayi? Ntheura muwoli winu wangawa na mwawi wakupuma mphepo yiwemi... pakwamba Uncle Michele wakagongowa kweni pamanyuma wakaluta kukayiwona na kujikhoreska kuti wagule. Mu nyengo yichoko waka phangano likanjira ndipo malo agha ghakawa ghake. Ntheura, kaewiri ka Vittorio Emanuele III, mwamahara chomene ndiposo mwandondomeko, ivyo mukukhumba ku Aunt Antonia: - Musambirenge kutolerako nkhuyu ndipo muzamuwupanga kuti viume. Para mukukhumbikwira kugeza vyakuvwara muzamuluta ku mlonga na kutora maji ghakukhumbikwa kuti mumwe

na kuphika mwa kukumba mbuna mu mchenga kuti muyitozge. Cizamuŵa cakusuzga mu nyengo ya ciwubi apo mlonga uwo ukuwala na maji kweni nizamujumpha cakukanizga ici. M'malo mwake, mungakondwa na kampeni iyo. Na bass yake ya maso Aunt Antonia, kachiŵiri, wakachita umo wakachemekera: - Compa iwe, eu fazzu.- Nga umo mukukhumbira, nkhuchita, nkhuchita, wakazgora munthu mukavu.

Chapunda chachiŵiri - Kufuma pa charu

Munthu mukavu uyu na Zvan Micheri kukwambilira kwa nyengo ya vula ya 1936 âwakasamira ku Castrangia, ku mizi, pafupi na thrush ya mlonga. Mu viŵaya vyakupambanapambana vya Badiavecchia, San Basilio na Vallancazza mphekesera izo wakasangika zikâwa zakuthandazgika ndipo âwanthu âwakamuchemanga kuti wachite ntchito iyi. Mu mazuŵa ghara pakâwa chizomerezgo, nangauli mazuŵa ghano chingawoneka chachilendo, kuti para âwakukhumba thebulu, pa windo, pa mulyango, pa mulyango panji pa kabati, âwakachema kalipentara na kumupokelera pa nyumba yawo: âwakapangaso benchi ya ntchito ndipo âwakapanga. matabwa ghakukhumbikwa agho ghalipo. Asibweni Michele wakatora vipangizo ivi na kuyima pa malo agha m'paka apo wakazengeranga ntchito iyi.

Âwakamuchema kuti wadumure khuni na kumuleka vyaka viŵiri kuti waume. Pamanyuma pake chikwama cha khuni chikâwikika pa mtenje. Kalipentala wakasunga saw kufuma pachanya na wakuwovwira pasi: "Serra Serra Mastro Descio uyo dumè Fagima ku Cascia" (wakawona Sega panji Grand Master kuti tikupanga Cassapanca machero).

Chikwama cha khuni chikâwikika pa mtenje. Na saw yikuru âwakasanga matebulo ndipo na ivi âwakazenganga mawindo, mabedi, mabatire. Kuti wachite ntchito iyi wakawuka pa 4 na kwenda na thumba lake na visulo. ÂWakafika pa nyumba

ŵamakasitomala ŵakamupa mkaka uphya na anyezi na chingwa. Pa nyengo ya muhanya, mbale ya pasita na chidumbirano cha tchizi. Pa nyengo ya mise wakaleka kugwira ntchito na kumupa chingwa cha kunyumba nga ni ndalama yakwamba pambere wandalipire akaunti pa Sabata ku Novara.

Vilimika vichoko waka vikajumphapo ndipo mwana wake Turillu, wakakulira na kupulikiska pa khungu lake kuti wakakhumba yayi kuti waŵe, pa charu chose yayi, kuti wakhale umoyo wake wose kutali chomene mu mizi. Wakaŵa kuti wasambira ntchito ya ŵawiske kweni wakakhumbanga kusambizga na kuŵa wakujikuzga. Wakawaniska kukhorweska ŵadada ŵake kuti ŵamutumire ku msumba uwo pakâwa mwâwi wakuti ŵasambire luso ilo. Wakasamira ku Catania na apo wakasambira vyaka viŵiri, wakazgoka muwemi chomene, wakajiwona kuti ngwakunozgeka kuchita ntchito iyo, ndipo pakuti sono wali na vyaka 19 wakaghanaghananga kuti kwa iyo nyengo yakwana kuti wapange mbumba yake. Kwa vyaka vinandi wakamanyanga mwana wa mberere ndipo wakaghanaghana kuti watore panji kutengwa kweni wakasuskana na khumbo la Zì Micheri uyo wangakhumba kuti mwana wake watore mwanakazi wa mtundu wake. Mu mazuŵa ghara, ghakuzizwiska, kweni ghakaŵa nga ni agha: kwa munthu uyo wakaŵa na msilikari uyo wakatengwa na mwana wa mliska, cikâwa cifukwa cikuru ico wakacitiranga vinthu mwakucicizga. Pakati pa dada na mwana mwamabuci ŵakafumiska nkhondo yikuru iyo yikacimbizga Turillu kuti yijipature yekha kufuma kwa ŵadada ŵake na amama ŵake ŵâwiri. Na mbumba yake yiphya wakafumapo mu charu ichi ndipo wakasamira ku Como uko wakachita mwâwi ukuru na ntchito yake.

Ŵasekuru ŵakaŵavya ŵana, ntheura, na kufuma kwa Turillu, ŵakalutilira kuŵa paŵekha. Awo ŵakakweranga pa malo agha ŵakaŵa Aunt Antonia awo ŵakakhalanga mazuŵa ghose kuti ŵakadumbiskane na viyuni, ntchewe na mphutsi izo zikâwa zakuzingilizga. Mu vigongwe vira vya ku mizi iyi wakaŵavya mwâwi wakuyowoya na waliyose. Pa nyengo ya maholide pera nga ni Khisimasi, Isitara

panji Chinyama cha Madonna Assunta ku Ferragosto ndipo wakawā na mwaŵi wakuluta ku muzi kuti wakasange amama. Pa nyengo yimoza mwa maulendo agha pamanyuma pakuti wadandawura kwa nyengo yitali chifukwa cha boma lake, wakapempha mudumbu wake: - Dear Teresa, nkhawona kuti na ūwasungwana ūwāiri awo ūwali na vinandi chomene kuti muŵe ūwakukhora, munipenge na ine mwakuti muŵenge na wanangwa wa kujipeleka ku. kamsungwana aka. Nizamuluta nayo ku mizi uko mphepo njakutowa ndipo nizamuchita makora - amama ūwane pakwamba ūwakawā ūwakuvikilirika kweni nyengo zose, chifukwa chakuti nyengo zose, ūwakapika mtundu wawo wakukhazikika, kuseri kwa chizomerezgo cha kuchichizga kwa mudumbu wawo ūwakazomerezga.

Kwa ine mulandu ukayamba. Zuŵa ili likwenera kuti likawā zuŵa lakusuzga, chilimwe cha 1938 chikamba, nkhaŵa na vilimika viŵiri ndipo aunt wane wakiza kuti wanitore. Mu thumba la salu wakawika louse, viŵiri vyā panties na kumanya vyose ivyo nkhafumapo pa nyumba yane. Nkhaŵa muchoko chomene mwakuti nkhamanyanga yayi kuti Via Crucis wane wazamuyamba zuŵa ilo. Tikayenda mu nthowa ya m'mimba pamanyuma pa theka la ora panji panji tikafika mu malo agha ghakukhala paŵekha na zina lakukhozga la Castrangia (Cassandra!) Nga ni para tingapharazga suzgo, mwakudumura, zina likawā kale pulogiramu yose, nangauli nyengo iyo Nkhamanyanga yayi. Pakwamba mfumu wane wakanipokelera makora, aunt wane nyengo zinyake wakanigulanga maswiti kuti wanichitire chitima ndipo apo ūwanilongozganga ku Novara kuti nisange amama kuti ūwanisange amama, nyengo zose ūwaniphaliranga mwakusimikizga kuti nkhukhumbikwira yayi kuluta kunyumba kweni chikawā chiwemi kuti nkhukulira na. iye kuti chikawā nekha ndiposo kuti mphanyi wakanipanga kuŵa mama. Nkhatondekanga kupulikira yayi.

Pa nyengo iyi, adada ūwakawelera kufuma ku Sardinia, ūwakakhala sabata yimoza pera, ūwakukwana kuti ūwāike amama ūwane kuti ūwāe na nthumbo, ndipo ūwakafumapo. Tikawā mu 1939 ndipo chaka chakulondезgapo Antonietta wakababika. Nkhukumbukaso kuti aunt wane Antonia wakanilongozga ku Novara

na anyina na kuwona mudumbu wane kakwamba. Nkhakhumbanga kukhala pa nyumba ku nyumba kunipusika Antonietta muchoko kweni aunt wane, wakusambira chomene pa umoyo wane, wakulimbikira nga ni wa wâsilikari, wakaniphalira kuti: - Turnemmu pa nyumba, imwe 'na mafazzu eu 'na causitta yakutowa - (tiyeni tilute kunyumba, nizamumuchitirani chidole chakutowa).

Tikati tafika mu cataptus wakaŵika mu mawoko ghane "chifukwa" cha pezza na vithuzithuzi vya maso ghaswesi, vyakofya. Nkhajiwopanga. Iyi yikâwa nyengo iyo nyengo zose nkhalaranga chifukwa nkhakhumbanga kuwelera kwa Novara kufuma kwa sekuru na amama kweni pakaŵavya kukhorwa kuti Zì Antonia: wakaŵa na mtima wakukhwaskika na wakupulika makora na wakumangwa makutu ku kulira kulikose. Mu vyaka vitatu vyakwamba tikakhalanga nyengo yinandi mu nyumba ya ku msumba ku Castrangia, uko kukaŵavya mzimu wamoyo, nyengo yichoko waka tikawonanga waka holide mu nyumba izo zikâwa zakuthandazgika kuzingilizga malo ghakuzingilizga.

Pa Lamlungu tikaluta ku muzi uwu na kuluta kukasangira amama, mudumbu na sekuru wa wâmama. Agogo wâkâwa munthu muwemi uyo wakaŵa na ndevu. Wakiza na hona uyo nyengo zinyake wakanunkhangha. Mu nyengo ya chiwuvi wakanitora pasi pa mkanjo, wakanilongozga ku square kuti nkhagule maswiti ghanyake na kulaŵiska vinyo ku Osteria kufuma ku "Sciancaditta" pachanya pa chipatala. Namise tikawelera ku Casrangia.

Usiku ucoko waka, usilikari ukaluta kukayezga na gulu ili, uko trombone yikaseŵeranga, ndipo pamanyuma pake wakayima kuti wakamwepo pa tavern na kuwelera ku mizi ya Arzillo. 500 mita kufuma ku Castrangia yikamba kuyimbira "Concettina, 'Ntoia...". Panyumba, aunt pa nyengo iyi wakanozga mphika wa dongo kuti wawotche maji pa tripod. Pakati pa kuphika, wakapangiska kuti maji ghaphikenge, mutepanji ghakapangiska kuti vinyo liŵe lakuthukira. Mu pani ya chisulo, aunt wakanozga hanyezi na tomato kuti wâwike pasta. Anyezi yikâwa

yakuphika chomene yayi ndipo yikanipangiska kuti niŵe wakubokora. "Kurya, nkhutora lamba na kumupani mathupi...".

Mu mazuŵa ghara mwanakazi uyo wakafuma ku Venet, wakaŵa mzamba wa San Basilio. Pa nyengo ya chiwuvi mlonga uwu ukaŵa wauncle wakukwana Michele wakanyamura pa phewa (ku Ciancalea) kuti wakagule mu pharmacy ku Novara. Wakayima pa nyumba ndipo wakati "Antonia, kufuma ku shawl iyo yikuzizima". Aunt mukavu, nkhumanya yayi usange wakapulikiska kuti wakaŵa wakutemweka wa Michele.

Sono nkhaŵa na vyaka 5, ndipo nkhaŵa wakupatulika mu mizi, kwambura kuyowoya na waliyose uyo nkhaŵa nga ni nyama yambura kucenjera. Nkhachita soni na waliyose. Para taluta ku Novara, nkhabisamanga chifukwa chakuti nkhabisamanga chifukwa chakuti nkhwopanga wantru. Wazengezgani wakamanya kusintha uku ndipo ntheura wakaphalira wasekuru wawo kuti wanitume ku sukulu ya wana. Mwamwawi, wasekuru wakajikhoreska. Ntheura zuŵa linyake mulenji aunt wake wakatuma sekuru wake Michele kuti wakanigulire bisiki na kuyiŵika mu chidebe wa utheka utuŵa uwo agogo wa wadada wanipa. Pamoza na biscuit wakaŵika dzira liphya. Wakaluta nane ku sukulu ya kindergarten iyo yikaŵa kufupi na abbey wa tawuni iyi. Apo wasini wakajura chipata kuti wanipokelere, nkhamba kuchemerezga. Nkhatoreka na wofi nkhaponyanga chidunga pasi, dzira likaphwanyika na kuluta ku kufipirwa pasi palipose. Aunt wakanilanga chifukwa cha kunipangiska kuŵa na maghanogħano ghawemi ndipo wakaniera ku nyumba. Ntheura zuŵa lane lakwamba la kupuluska thupi nalo likaŵa laumaliro.

Icho chikachitika, pakuti nkhaŵa zinayi, asibweni wakati: - Concettina, lutani ku Novara kukatora Carmieri (kuzizimitsa) chifukwa cha mutu -. Nkhachimbiranga pa msewu wa mule nga ni ferret, nkhafumanga ku chigâwa cha Greece, nyengo

zinyake nkhayima pa chisimi kuti nkhazimye nyota yane, ndipo nkhafika ku "du Surcattu" pharmacy. Iyo, dokotala wa munkhwala, wakazizwa kuti wakaphalira wanyane kuti nkhaluta mu nyengo yichoko waka ndipo wakawelera kufuma ku Novara nga ni leza. Apo wakawa na vilimika vinkhondi wakaluta kwa Barcelona kufuma ku wabali wawo awo wakawa kutali. Ku malo agha nkhawona na kutegherezga na kuzizwa chomene kwa nyengo yakwamba... wayilesi! Tikalutaso ku sitoro kuti tikagule salu ya mtedza. Munthu uyo wakuguliska wakaghanaghana kuti: - kugura chipewa na sikafu yituwa -. Paumaliro wakajikhorweska ndipo wakuguliska wakapereka viwiri vyakukhalapo via buluu na vyakucanya via satin. Zuwa lakulondezgapo tikazakatora salu kwa mama uyo mu mazuwa ghachoko waka wakapakiranga vyakuvwara. Pa Sabata nkhajipulikanga nga mbana wasungwana wa Marquises na Barons wa ku Novara.

Mu nyengo ya chiwuvi mu 1941, pakati pa nkhondo, adada wakamalizga ntchito yawo ku Sardinia wakasankha na mubwezi wawo kuti wapenje mwawi mu msumba wa kumpoto na kuwa wamoyo kuti watore ntchito yawo yakale ya cobbler. Mu mlengalenga mukawa chinthu icho amama wakakhumbanga kuti wafike ku adada na ichi nkhawula na kuwona mbewu ziwiri za mpunga wa mpunga wakunthazi na Crosticina yinyake chifukwa cha. ma aunt wakanichapa yayi. Violently wakanitora. Nkhukumbuka kuti nkhawona ndopa zinyake chifukwa nkhagura vinthu vyakupwetekaka. Nkhaŵikaso malaya gha kansalu agho ghakateŵeteranga muhanya na usiku, ntheura diresi, ndipo palije uyo wakawona.

Pambere wändanyamuke, amama wakayezga kufumamo mu nyumba ya sekuru mu ndondomeko, weneuwo ukawa mukavu uyo wakawa yekha. Wakaghanaghana via kuwika ungweru wa magesi, pa nyengo iyo yikawa yakupambanapambana ya mafumu. Pambere lindagwiriskike ntchito "u lusu" mu mafuta. Asibweni Michele wakazgoka: pamanyuma pa mazuwa ghachoko waka wakachema magesi mwakusinthana ndipo wakapangiskaso kuti waŵike ungweru mu nyumba yake,

ntheura apo nkhaluta ku charu ichi nkhakondwaso na ungweru uchoko pa masitepe gha makuni ghakukwera. Apo nkhakhumbikwiranga kuluta ku kabineti (ku Latrea), pakuchita mbuna yipusu iyo yikâwa pasi kuseri kwa labotale yake, pamoza na nyengo zose pakaâwanga chifuâwa chakufwa chakufwa cha vibokosi, ivyo asibweni âwakazenganga kuti âwâwe âwakunozgeka para âwapempha.

Pa mulenji wa Malichi 1942, nkhavwaranga buluu wa buluu na mawoko gha kuchanya, pamoza na âwasekuru âwake na sekuru wake na sekuru wake nkhaâwa pafupi na anyina na mudumbu wake ku positi ya positi iyo yikâwa mu chigâwa cha San Sebastiano, ndiko kuti, enya, ku basi, ivyo vikâwapangiskanga kuti âwâwe ku siteshoni ya sitima ya viglier. Mudumbu wa pinki wa 4 -chaka - chaka wakakhumba yayi kukwera ndipo asibweni kuti âwamukhorweske kuti: - Usange mungaluta yayi kwa imwe Ietto du pidti - (nizamumupangiskani kuti muâwe na mapointi ghâwiri).

Ine, mwana wakwamba, wakukhuâwilizgika na aunt nkhafumapo yayi ndipo nkhakhala ku Novara. Nkhamaraso yayi pa kulira. Nkhapenjanga chisangulusko mu mawoko gha sekuru wake. Nayo wakakhala yekha ndipo zuâa ilo nkhakhala nayo kuti waâwe pamoza na iyo. Pakati pajumpha mazuâwa pafupifupi 20, kalata yakwamba ya mama yikafika iyo yikaphalira ivyo vikachitika makora pa ulendo uwu. Adada âwakamupangiska kuti wasange nyumba yakupokelera âwalendo iyo yikâwa na maji ku nyumba na sitovu ya gasi, chifukwa chakuti wakâwa wasono. Pakulutilira mu nkhani iyi, zuâa ilo wakafika waka kuti wakachema munthu uyo wakuvwara sisi pa nyumba kuti wamupangiske kuti waâwe na sisi lakupangika na mafashoni. Mu muzi uwu, pafupifupi âwanakazi wose âwakavwaranga sisi litali na tupé. Mwakudumura, amama pa nyengo yakwamba mu umoyo wake âwakâwa âwakukondwa kweniso âwakukhorwa. Paumaliro wa nkhani iyi âwakaniphalira kuti niwaphalire aunt. Nadi, wakaghanaghananga kuti kusuzgika kwane ku Castrangia yayi.

Zuŵa lakulondezgapo kufuma apo ūakafumapo Aunt Antonia wakaniwezga ku mizi na kuphalira mfumu wake kuti wanigure buku la grade yakwamba kuti wanisambizge kulemba na kukwaniska kuluta ku sukulu yachiŵiri m'malo mwa kilasi lakwamba mu Okutobala. Nikavu: Nkhatondekangaso kuseŵera, kweni nkhakhumbikwiranga kuŵa na nyengo yakulembera magalimoto na manambara. Kufuma ku Castrangia nyengo yiliyose sono ndipo pamanyuma pake msambizgi wakajumphanga kufuma ku San Basilio uko wakasambizganga. Zina lake likâwa Maria, wakaŵa mwana wa kapiteni uyo aunt ūakamumanyanga. Wakamupa galasi la maji. Pa nyengo iyi, nkhamulongora kabuku ndipo wakanipwelelera. Wakakoka pensulo yakufipa mu thumba na kulemba "Brava". Nchakukondweska comene kuniwona kuti nkhulumba, ndipo ici nchakuzizwiska comene kwa ine. Nkhaŵa na chitima chomene zuŵa lillose, nkhaŵasankhanga kuti ūanitore ku ūasekuru ūa ūadada na ūasekuru, kweni aunt wakati nchakukhumbikwa yayi.

Wakawopanga kuti ningamuphalirani umo ūakachitiranga na kulyeska. Nakuti, vyakurya vikâwa vyakukwana yayi kwa msungwana uyo wakeneranga kukura na kukura: mulenji ūakanipa chingwa chakukhora na tchizi, pa nyengo ya 12 koloko pa saladi wa tomato na maolivi ghâwiri. Mazuŵa ghano apo pakâwa mfumu wake Aunt Antonia wakaphikanga pasita yichoko waka na msuzi wakupangika mwakuyana na anyezi wambura kuphika. Ndipo usange ningarya yayi, nkhaŵa pa ngozi ya kumwa chidika cha mtolo. Kuti ūasinthe mazuŵa ghachoko waka, ūakaphika pasita na nyemba panji mtundu wa polenta wakufewa wakufewa. Pa Khisimasi pera, Chaka Chiphya pera, Carnival na Isitara vikakoma nkhuku panji kalulu. Mu January ūakakoma nkhumba iyo ūakasanga salami na lard ya spical, kweni chikâwa chakukhumbikwa kuti ūazirye na dropper usange vingâwa kuti vikâwa vyakukwana yayi chaka chose. Nyengo yiliyose pa Lamlungu pa Lamlungu ūakagulanga mtundu wakufipirwa uwo kughanaghana waka, nanga ni sono, ukunipangiska kuseluska, panji matumbo ghakuguzira pa nthambi ya parsley, stiglio, iyo yikâwa yakukazinga. Wose ūakâwa vyakurya vyakutchipa chifukwa,

kuyana na iwo, chikâwa chakukhumbikwa yayi kuti âwataye nga ni wasekuru ndipo wakawerezgangapo: - Wonani, nyengo zose wakuâwa na tegami yakuzura na soseji na somba za stocco, kurya na kumwa. Kufuma kwa wanthu âwara - âwakati - mukwenera kukhala kutali -. Wasekuru wakanilongozgera kuti wabali wanyake wakanikhorweska kuti ningachichizga kuti wânifikire amama na adada pa kontinenti. Wakajipeleka chomene kuti wâwatinkhenge nyengo zinyake, kukumana nawo, nkhuwika mawoko ghane pa maso ghane kuti waleke kuwawona.

Seputembala wakafika ndipo nkhakhumbirkiranga kutora mayeso ghakuzomerezga ku kilasi lachiwiri. Wasekuru wakanilongozgera ku muzi, wakaniphalira kuti waniwonelere, ndipo msambizgi uyo nkhaâwa nayo mu nyengo yachiwiri ndiposo na msambizgi wa komiti ya mayeso. Wakapeleka kwa wose ku chawanangwa cha mazira kuti wâsangike pa malo ghakuvikilirika. Nkhaâwa kuti nindakumanepo na wanthu aâwa, kilasi ili likâwa na mabENCHI ghawiri gha makuni ghakukhala na wanthu wânandi na calamai. Na ine pakâwa wâsungwana wanyake awo wakakhozgeranga mayeso ghakunozga. Wakanipangiska kuti niwe na mwâwi wakuti nisazgikireko na kupeleka ku blackboard. Wose wâwiri calamai na blackboard vikâwa viphya chomene kwa ine. Nkhatenthema nga ni hamba kufuma ku wofi na soni, nkhamanyanga yayi umo ningamazgira ntchito, chifukwa Aunt Antonia wakanisambizga waka kulemba manambara kufuma pa yumoza mpaka khumi. Pamanyuma wakanipempha kuti nilembe mazgu agho ghali pa kabuku, kughanaghana pachoko waka, kweni nkhamanyanga yayi nthowa iyo ningambira. Pamanyuma pa visokonezgo ivi, mulinda wakanilongozga pa nyumba. Aunt wakamufumba umo mayeso ghakachitikira ndipo janitor wakazgora kuti wakachita makora yayi, kweni cheruzgo chaumaliro chikâwa cha wâsambizgi.

Nchakuzizika kuti ivyo vikafumamo vikâwa viwemi ndipo nkhazomerezgeka kuluta ku kilasi lachiwiri: Nkhaâwa wakunozgeka kuluta ku sukulu, kweni suzgo la apron likawuka. Asibweni Michele zuâwa lajumpha wakaluta ku sitoro na kugura salu yakufipa. Aunt Antonia kwa zuâwa limoza wakanipanga yunifomu yane. Kuti

ŵagule chikwatu ichi, pakakhumbikwiranga ndalama zinandi. Wasekuru wakâwa na ndalama kweni wakâwa na msomali wakukhazikika wa ndalama zakusungamo ntheura iyo, hood, wakamwa ndipo wakanipanga chikwatu cha plywood na windo. Wakagura yayi nanga ni pen. Asibweni wakazenga chimoza na chigâwa cha khuni lakuwonda ilo nib yake yikakhazikika. Mabuku ghawiri agha na pensulo vikatondeka kuvinjiliska ndipo vikakhumbikwiranga kuvigura mwakuchichizga. Pa Okutobala wakwamba wa 1942, anyina wakanilongozganga ku sukulu. Pambere wandalute ku podestà kuti wakapemphe chikalata cha kubabikira icho sukulu yikakhumbanga chifukwa nkhaâwa kuti nindafumepo nadi. Msambizgi uyu wakâwa wakuzura na lusungu ndipo wakanichitira chitima, kweni nkhamuwopanga panji chifukwa chakuti m'malo mwa woko lamalyero wakâwa na chinthu chakwenelera chifukwa cha ngozi iyo yikachitika apo wakâwa mwana mu fakitare ya âwiske. Nkhatumika ku mabenchi ghakwamba. Wanyane waphya, awo wakaniwona yayi chaka chajumphâ, wakakondwa chomene na kuwapo kwane, pakati pawo wakabuwura: - kweni pali evid caùsa sicca -sicca? - (Kasi msungwana uyu wakuwonda ni njani?). Nkhawopanga chomene ndipo nkhaâwa na soni, nkhatondeka kujura mulomo wane ndipo nkhazgora yayi nanga ni mafumbo agho msambizgi wakanifumba mwachitemwa.

Nkhaâwa msungwana wakupambanapambana ndipo nkhaâvya chikanga chakuti nipemphe kuti ningaluta kukawona, ndipo nkhati nachita nthena. Ntheura apo nkhafikanga ku nyumba amama wakanizura na chiwiya chifukwa chikeneranga kuchapa diresi lane ilo likâwa kuti lingauma yayi pa nyengo ya zuâwa lakulondezgapo. Mazuâwa ghakajumphanga ndipo nyengo yiliyose munthu yumoza wakafika. Msambizgi wakiza pakati pa - pakatikati pa zuâwa, wakanitura ku chimbuzi, kweni nyengo zinyake wakakumbuka ndipo nkhachipangaso. Wanyane wakanileka waka ndipo wakanileka nga kuti wânisuzga ndipo wakayezgapo yayi nanga nkhuti kupanga ubwezi nane.

Pakati pawo wakamanyananga chifukwa wakakumananga mu muzi uwu, apo nkhakhumbikwiranga kwenda pafupifupi ora limoza kuti nkhafike ku nyumba mu mizi ndipo ntheura nkhaŵavya mwâwi wakuti niŵe mubwezi wawo. Wasekuru wakizanga ku muzi uwu pa Sabata pera kuti wakakumane na wabwezi wawo ndipo wakakkhalanga nawo maora ghachoko waka ghakukondweska panthazi pa botolo la vinyo. Kweni nyengo zinandi aunt wakakhala pa nyumba kuti wakapokere malango gha ntchito gha mfumu wake. Pa vyaka 6 nkhayendanga pa msewu utali wa mule wa shooting. Hafu nkhayima kuti nitolere bouquet ya violets yakuzingilizgika na mahamba kuti nipeleke msambizgi.

Nkhafika ku sukulu yakufumiska mphepo. Pamanyuma pa nyengo ya muhanya nkhawelera ku msumba uwo ukaluta pamoza na frinire wa makutu wa cicadas ndiposo na zuŵa lakuzizima, kwambura kukumana na mzimu wamoyo.

Ine nkhafwatuka mu nyumba iyo ndipo nkhakhala nekha kuti niŵe na maghanogħano ghane mu mlengalenga uwo ukukolerana yayi na aunt wakukura chomene kwa ine. Asibweni, wakamalizganga nchito pafupifupi nyengo zose kufumanga pa tavern ndipo wakaweleranga ku nyumba usiku nyengo zose wakalow̄eranga. Nyengo zinyake, wakawa wanzeru comene kuluska nyengo zose, wakatayika ndipo wakalutanga ku nyumba yayi. Aunt na wazengezgani wanyake wakaluta kukapenja pakati pa usiku uwo ukaŵa pafupi na mlonga na ungweru wa nyali. Wati wamusanga kuti wawa pasi wakamukhorweska kuti wawelere.

Pa nyengo iyi, nkhatordekanga kusazgako viwemi pa sukulu. Pamanyuma pa kotala yakwamba, msambizgi wakagawira makadi gha lipoti, ndipo pamanyuma pake na vimanyikwiro vya mtolo ndipo mwamwâwi na nkhani zose zambura kukwana: khadi lane la lipoti likaŵa lakusôwa chomene mu kilasi. Kuti asibweni wāniphalire kuti makadi ghanyake gha lipoti ghakawâ nga ni ghane ndipo aunt wakawâ pafupi kukoleka. Ntheura zuŵa na zuŵa nkhajikanga pa ine nekha ndipo mu kilasi nkhayezganga kusanga wabwezi wanyake na wanyane wanyake.

Nkhakhumbanga kuti niwaphalire, kweni wakanipatura ku nkhani zawo, panji chifukwa chakuti mu maso ghawo nkhaŵa msungwana mukavu wa ku mizi.

Mutu wachitatu - maseŵero gha mchenga

Mu vyaka ivyo âwakakhanga mu Castrangia nyengo yikajumphanga yayi chifukwa chinthu chimoza pera icho chingachitika chikâwa chakuti wategherenzenge zuâwa lose lituâwa nyengo yituâwa ntchewe ya viyuni ndipo mu nyengo ya chilimwe mkazi wa makutu wa cicadas, apo sirocco yikayamba kufuma mu nyanja yikâwa insunated Pafupi na nthowa ya Zig Zag ya mlonga na kuâika chigwa. Vinyama vya ku mizi vikâwako kale na âwabwezi âwane. Ntheura nkakhala nyengo yane yakughanaghanira. Ine nkhapanga charu cha ine kwamba kufuma ku viwelengero ivyo vikawoneka kwa ine kuseri kwa mlengalenga panji pakati pa nthambi za makuni: vinyama vya mu thengere ivyo vikayowoyanga, âwasilikari awo nkhaâika pa mzere pafupi na mphepete ya Rocca Salvatestata ndipo pamanyuma pake na. nkhangono za matsenga izo nkhaâwapangiska kuti ziwe, nkhaâwona âwakuparanyika na wofi. Pamanyuma nkhasintha Rocca kuâwa chinjoka iyo mwamabuchi yikapatukako kufuma ku phiri na kuwuluka pa wofi wa kuseâwa chifukwa cha makampeni ghose. Nkhasintha mabingu, agho ghakazgoka maboti ghakuwuluka na kwenda mu mlengalenga na kughanaghana kuti ghajumphe nyanja yakutali, uko amama na âwadumbu âwane âwakanilindiliranga. Misoko iyo yikafuma

mu maji gha mlonga na kutupa m'paka apo yikasinta na kuwa vinyama vikuruvikuru ivyo vikaluta panthazi mu mlonga navyo vikawuskapo vyakumera.

Nyengo zinyake nkhakumbukanga nkhope yambura kukondwa ya aunt wane Antonia. Wakanitemwa yayi, wakanitemwanga yayi ndipo nkhamuseka: Amama wakanipeleka kwa mudumbu wawo kweni nawo wakanilayizgaso kuti zuwa linyake wazamunitora: ndicho chifukwa kanandi nkhakweranga pa makuni, nkhawoneseska mtunda, na cigomezgo cakuti ningamuwona kuti wafika kumanyuma kwa hachi lituwa pamoza na adada. Mu viwaya vyapafupi vya San Basilio na Vallancazza wanalume wose wakafumapo. Vyose ivi vikakhala wanakazi pera, wana na wanyake wachekuru. Wakawa misumba yambura kuyowoya iyo umoyo ukakhwaska waka. Nyengo yikawa kuti yayima ndipo wantru wakagomezganga kuti vyose visinthenge, kuti zuwa linyake, pamanyuma pa nkhondo, wantru mphanyi wakanjira mu gulu la nyumba izo zikawa zakuthandazgika, nyifwa na kusunkhunyika. Niwenge kuti nkhatemwanga kuwa na wabwezi, kumanya kuti nili nekha yayi ndipo nkhulekeka, kuwa na nkhongono zakuvikilirika, kumanya kuti ningabisama ku nyumba ya vinthu ivi panji ivyo. Ine nkhawavya nanga ni wanangwa wa kuyowoya kuti nkhawavya mbumba, kuti wapapi wane wakawa kutali chomene pa mphepete mwa nyanja, kuluska buluu wambura kumara uwo, kuti pakati pa ine na iwo paka wa nga ni phiri lakukwera na lambura kukwanira. M'malo mwake nkhachichizgika kukhala na aunt wane awo wakanichitira nkhaza. Nkhati naghanaghanirapo ndipo nkhawona kuti vikunikwiyiska na mazgu ghakuchemerezga na ghankhaza agha. Mazgu ghakupangika kuti ghacemerezge, kucemerezga, kunyoza na kucindikika.

Nanga ni vinyama vikawopanga mazgu ghake. Pakuti mfumu ndiyo wakakhizga mzere ndipo mazgu gha mazgu ghakasinta chomene ndipo wakajisinta chomene kuwa vyakumwa vya mberere. Aunt wane wakaghanaghananga kuti msungwana wakutondeka kupulikiska ivyo vikuchitika pafupi nayo. Nkhapulikiskanga waka vyose yayi, kweni, pakusazgirapo, nkhasintha yayi panji nkhawa waka. Wakawa

wakulimbana wakulutilira. Nkhondo yambura kumara na yakutondeska. Nyengo yiliyose nkhaghanaghaniranga vya munthazi: iyo wakaŵa muchekuru ndiposo wambura wovwiri, ndine muchoko ndiposo wankhongono, kweni nanga vyose ningamuchitira makora yayi, chikâwa chigâwa cha mtundu wane yayi.

Nyengo zinyake nkhafikanga pafupi na mlonga uko nkhasanganga âwanthu awo âwakalutanga kukagezanga vyakuvwara, kuti nipange lima, kung'anamura kuti âwakagezanga ma sheet na vibenekelero ivyo âwakâwikaŋga vyose pakwamba na phulusa. Panji apo, pamanyuma pa nyengo iyo âwakakulira, âwakiza kuzakageza weya wa mberere na kuwuwmiska pa zuŵa kuti âwawutuwiske ndipo pamanyuma âwakawugwiliskiranga nchito kuti âwâwakemo mateti gha mabedi. Nkhaluta kukawunganya mafuko agho ghakakhala pakati pa malibwe gha mumphepete mwa nyanja ndipo pamoza nawo nkhavwara chidole chane cha patch. Pa nyengo iyo nkhampanganya yayi kuti nichitengechi, nkhamba kukwezga malibwe pa riva del stream kuppenja vingwa, na luso nkhaŵakora na vyara vyane pa mutu wane, kuti nileke kuŵa na vyara vyawo na viŵegha vyawo. Nkhaŵatolera ku nyumba ndipo namise apo aunt waŵâwalira moto, moto ukâwawotcha na kuzirya: chifukwa ine chikâwa chakurya chapadera cha chakurya cha mise. Nyengo zinyake m'malo mwa nkhala, apo libwe likakwezgeka waka, âwakathiliranga, na kuduka kwakuyimilira, chule zichokozichoko izo zikâwa na wofi chomene izo zikanipangiska kudumpha kufuma ku wofi. Nkhaghanaghananga kuti iwo ndiwo âwakaseŵereskanga ndipo nyengo zinyake nkhuphepiska nanga nkhuleka kuŵaleka waka mu mdima usiku wose. Apo nkhakhumbikwiranga kuwelera ku nyumba mazuŵa ghano, nkhachema Uncle Michele mwakugwiliskira ntchito echo iyo yikapangika mu chigwa. Nyengo zinyake mu nyengo ya chilimwe apo pakaŵa mbumba ya Scardino iyo yikakhalanga mu nyumba iyo yikâwa pachanya mu chigwa, nkhalutanga kukasangira. Nkhaseŵeranga na Mimma uyo wakaŵa muchoko chomene pa âwabali.

Pippo wakatizenga mipando na matebulo gha vidoli. Pakuti chikâwa chakukondweska chomene kukhala maora ghachoko waka pa kampani. Namulenji âwakanichema apo âwakalutanga ku sirya linyake la mronga kukamwapo mkaka. Wâkawâ na ndowa yakuzuzga, "mtundu" wakakhorwa na kuwona kuti wakukaka. Muzi wa ng'ombe, Micca ku Cappellea ngwalusungu ndipo wakanipa hafu ya galasi. Mu nyumba ya aunt, mkaka ukawoneka kâwiri pa chaka: apo wakapanga mabisiketi na ku Isitara apo wakanozganga nkhunda na sumbi la mitundumitundu la annelline. Apo mkaka ukaphikanga nkhawa ku umaliro. Mu nyumba ya ku mizi ya nyumba ya mu mizi mukâwa bedi la wasekuru, usange mungacicema kuti bedi, na nkhwantha izo zikâwikika pa vitsulo viwiri vyâ cisulo ivyo vikâwa na mateti gha utheka, cifukwa cakuti Crine wakacileka ku Novara. Nkhakhumbikwiranga kugona mu utheka uwo ukaâwa waka na bulangeti lakale la wâsilikari ilo likâwa pachanya, lakutowa na lakuvunda. Nkhagona na malaya gha kansalu agho nkhanyamuranga muhanya kwambura panties. Ntchakusuzga kulongosora mphepo yakuzizima kuti usiku uliwose. Pa nyengo iyo vula yikâwangapo, wakakhumbikwiranga viwiya kuti watore maji agho ghakanjiranga pa denga. Usange usiku nkhakhumbikwiranga kusewa, nkhakhumbikwiranga kufumamo mu nyumba na kuwuâika pafupi na sitepe. Usange nkhamanyanga yayi, cifukwa cakuti nkhalotanga, ndipo nkhacitanga nthena mu utheka, mulenji nane nkhatoranga mphutsi ya mtolo. Aunt Antonia nayo wakagona na malaya ghamoza agho wakagwiliskiranga ntchito muhanya, apo Uncle Michele wakalaâiskanga apo anyina wâkachita.

Chiphikiro cha kugona chikachitika mwakuyana na mwambo uwu: chakwamba nkhagona, ndipo pamanyuma pake chikâwa cha aunt, pamanyuma pake asibweni wakawuskapo tharawuza lake na mizere yake. Na malaya ghakutambasuka kweni agho ghakalongozgeka pa zuâa ili wakaluta pa bedi, wakazima mphutsi ya mafuta iyo yikâwikika pa thebulu pa mtenje. Ine, uyo nkâwâ wakujikuzga, wakujiyezgelera kuti ningalaâiskanga yayi mwakuwonekera: apo wakakhizzika kuti wazime moto uwo nkhawona kuti ukuwonekera pa mtenje, nga ni mthunzi wa

---

Chitchaina, kawonekero kake na Din-Don iyo yikâwa yakufipirwa. - Oh kasi ni chinthu chiwemi chomene! - wakati, chifukwa vinyo lose ilo wakamwanga likamupa vyakotcha chomene. Pafupi na bedi lawo pakâwa maheadphone ghâwiri, ndiko cuti, mabasiketi ghâwiri ghakuru gha mateleji uko ghakasungako nkhuju wakuma. Wakaâwabenekeleranga na vyakuvwara vyakufipirwa ndiposo vyakutowa ndipo pa ivyo vikâwa vyakumasinda vikâwa vyakuvwara vyakutowa vya uncle. Mu chifuâwa icho chikâwa pafupi na bedi lane, nkhasunganga chingwa na sikafu iyo yikanivumbatira kuzingilizga mutu wane apo nkhalutanga ku sukulu mu nyengo ya chiwui, vyakuvwara vyane vyamukati na vya aunt. Nkhaâwagwiliskiranga ntchito pa Sabata pera apo tikalutanga ku Misa ku Novara. Wasekuru âwakati mu mizi chikâwa chakukhumbikwa yayi cuti tiwâwike chifukwa tingâwalizga kwambura kukhumbikwa.

Mu Januwale âwakakoma nkhumba. Wakanozga soseji na lard ya mchere. Mu mphika wa terracotta uwo ukabika mu lard, malundi ghakuphikika ghakasungika. Kanandi âwakaryanga mu Meyi na nyemba ziphyâ za mtundu wa nyemba za mtundu uwu chifukwa âwakatondekanga kurya kale. Nyengo yinyake, pakâwa April, nkafumba aunt chifukwa nkhaâwa na njara chomene ndipo nkhamanyanga yayi cuti ningarya na chingwa. Aunt wakayamba kuchemerezga na kuyowoya cuti nkhaâwa wakupenga. Zuâwa linyake apo nkaweranga ku sukulu, nkakumana na Ophelia pa msewu wa mule pamoza na mudumbu wane. Wakaâwa âwalandâ ndipo âwakaâwa cuti âwawelera na adada kufuma ku France.

Iwo âwakaâwa âwakutowa chomene pa ine, nkhaâwa wachitima ndipo nkhaâwaphalira cuti: Nkhunjira apo nikukhala, pa ora ili aunt wane wali kuwaro cuti watore maji, mu uvuni muli mphika uwo uli na vyakurya, kuwutora, kurya, kuryeska kweni ukuchita. kuyowoya chilichose yayi Nobody.-----pakaâwakankhira kufuma ku njara iyo âwakalondezganga ulongozgi wane kwambura kugongowa. Mu May apo wasekuru âwakaphikanga nyemba, âwakaluta kukatora malundi gha nkhumba ndipo m'malo mwake âwakasanga mphika waka na lard: nadi

ŵakaghanaghananga kuti nkhaŵapo kwa mazuŵa ghanandi kuti ŵanipenge ndalama kuti ŵalipire. Pa nyengo iyo nkhajipulika kuti nkhuilumba comene cifukwa kwa nyengo yakwamba nkhaŵa na cipulikano cakukondweska cakuti nkhaŵa na nkhondo yikuru yakulimbana na avarice yawo. Chifukwa cha kusôwa kwa ukhondo wa ukhondo kukâwa kwakuwusika kwambura kusokonezgeka mu nyumba yose. Usiku ŵakanitimba pa singo ndipo aunt ŵakanisekanga makora mazuŵa ghose na mafuta gha olive kuti viŵaro vyane vileke kuyamwa ndopa zane. Mu m'mâwa nkhaŵa na singo ilo likawonekanga kuti likupenteka. Nga ni aunt nane nkhaŵa na nyinda, nkhaleka kugeza mutu wane. Kumbali yinyake, aunt wakapanga ma curls gha sisi na kughasunga mu chiŵaya ichi ŵakawafumiska na maji na shuga.

Kweni ŵanyane ūa mu kilasi, nyengo zose ŵakaŵa ŵakutowa. Nanga mbakavu chomene yayi awo ŵakaŵa ŵakufipirwa nga ndine. Msambizgi uyu wakawovwiraso pa mulimo wa kuŵika pambali, ndipo wakanipayika kutali na waliyose pa benchi laumaliro. Thupi lane likâwa lakufipirwa kwambura kulongosoreka. ŵakanisambizga mu mlonga kamoza pa chaka, pa nyengo ya phwando la Ferragosto, ilo likâwa lakuzirwa comene mu muzi. Nyengo yinyake apo nkhaghanaghananga kuti amama, nkhaŵa na vyaka pafupifupi vinkhondi na viŵiri, nkhawa mu phulusa la brazier ilo likawiranga. Nkhawotcheka woko lane lamalyero ndipo aunt wakanitora yayi kwa dokotala, kweni zuŵa lililose wakaniwovwiranga na vipaso. Nkhaŵa na mabubbles ghawiri ghakuyana waka na mazira ghawiri gha nkhunda, nkhachemerezga chifukwa cha uheni uwo wakasunthapo yayi. Nkhawonekanga kuti nkhakhuŵara na mbewâ.

Ndili na munthondwe wakuchizgika pamanyuma pa myezi yichoko waka ndipo nkhusunga chimanyikwiros chane. Pa nyengo ya sukulu, nangauli pa Sabata nkhaŵa pa khonde, msungwana munyake uyo wakaluta pasi wakanifumba usange nkhukhumba kuluta nayo ku sambiro la catechism na Miss Vincenzina. Nkhamanyanga yayi kuti chikâwa chifukwa chakuti aunt wakanilongozga pa unandi

pa nyengo ya maholide ghakuzirwa chomene, nkhapulikiskanga yayi ivyo ningaluta ku tchalitchi. Munyumba yithu musembe wasembe, Father Buemi wakakhalanga kweni nkhakumana nayo kachoko chomene na kumuwona mwakuleka kukhumba. Aunt wakaniwerezgapo ku nasea: - usange wasembe yura wakumuphalira kuti wazamudumura chiyowoyer chake -. Kweni nkhafumba ndipo nkhapokera chizomerezgo chambura kulindilirika kuti nisambire masambiro gha catechism. Mwaluwiro nkhajisanga kuti nili wakufwatuka ku malo. Mwanakazi uyu wakanipa kabuku na nyuzipepara. Nkhawâ wakukondwa chomene na kupulika vyâ Yesu. Nkhayowoyapo vyâ iyo kunyumba ndipo âwakazgora kuti nkhawâ kuti nichali muchoko chomene. Ine nkhazgora, utesi, kuti magulu ghose gha gulu ghazamupanga. Mu unenesko âwakalengeka kale, kweni ine na Miss tikazomerezgana ndipo tikakhala na deti na wasembe wa San Nicola: zuâ la Corpus Domini.

Suzgo la diresi lituâwa likawuka, kweni munthu munyake wakaphalira aunt kuti âwamasisi âwakayipanga lendi. Zuâ litali -ilo likakhalako: mulenji wake wakiza pamoza na ku tchalitchi la Digiuna. Wakaghanaghananga kuti pakâwa âwasungwana âwanyake chifukwa âwakâwa kuti âwandachitepo kanthu kuti âwakolerane na mwanakazi wa katekisimu. Nkhamanya kuti nkhawâ nekha, wakanichichizga kuti: - Buggy, wakujikuzga -. Msambizgi wane na âwanthu âwanyake wakâwa na Mass mulenji uwo. âWanakazi âwanyake âwakumupulikiska. Wansembe wakafika na kunitora na woko wakanitolera ku sembe yakupatulika kuti wazomerezge. Wakaniphalira mazgu ghawemi agho nkhawâ kuti nindapulikepo. Ine nkhawâ kuti nawoneka kuti nkhuwuluka mu paradiso ndipo nkhayowoya pakati pane: - mbunenesko yayi kuti âwasembe âwakadumura chiyowoyer, nadi âwakumanya umo âwangapulikiskira masuzgo gha mwana -. Usange ningakwaniska ningamupokelera na kumufyofyontha na cimwemwe.

Wakanipangiska kuti niseŵerenge Ave Maria wankondi pa Penance ndipo nkhawelera ku malo agha. Nyengo yeneyiyo aunt wane wakanifumba ivyo

nkhaphalira wasembe kuti wakhalepo chomene, ndipo ine: - mwanakazi muchoko wakanisambizga kuti kuzomera nkhwachisisi -. - Enya, kweni nyengo yakwamba iyo mukwenera kuniphalira - Arpia wakasimikizga. Palije kanthu kakuchita. Pakâwa misa, community ndipo pa malo ghakufumapo âkanichichizga kuti nifyofyonthe woko la asibweni na kuyowoya kuti: - Vossia wakanitumbika -. Nkhayamba kufuma kwa sekuru, nyengo zose sentensi yimoza, ndipo pamanyuma nkhalutanga ku âwabali wose. Aunt Gaetana wakanipa kabuku. Nkhâwa na njara, kweni pakâwavya uyo wakanipa kuti nirye. Kanandi, pamanyuma pa chiphikiro ichi, chikâwa cha chikhaldwe kuti âwolute ku bar kukatora granita na mabisikiti, kweni âwakatoleka kufuma ku malo ghakusungirako ndalam: pa nyengo ya mise tikaryanga mbale ya pasita ndipo muhanya tikalutanga kwa uyo wakajambura vithuzithuzi chifukwa cha. âwabali âwakati âatumizge Photo yumoza kwa amama.

Nkhâwa kuti namalizga kilasi lachiwiri, nkhakhozgekanga na mavoti ghachoko chomene. Chaka chira tikeneranga kuâwa ku mizi yose mu chilimwe. Nkhususka: - pafupifupi pa Lamlungu nkhwenera kuluta ku Misa na kusanga sekuru uyo wali yekha -. Wakaâwa munthu muwemi chomene, wakaâwa mulwari na mphumu. Mwanakazi uyu wakamulekelera, pachoko waka chifukwa cha kuleka kupwelelera,

pachoko waka chifukwa chakuti âwakonkheka na mfumu, nyengo zose âwakukwiya na âwazengezgani, âwabali na dada -mukati.

Nkhatora salu ya kuchapa ndipo nkhayitora na kuzakafika ku aunt wa vyakubisika nya Micherillo usange yayi âwakâwa na suzgo. Wakajipulikanga yayi nanga ni âwadada âwake: zuâwa linyake theka lake likiza ku Castrangia kukachenjezga kuti wafwa. "Usange mukuleka kufumapo, mukumutolerani ku Cauci kuti muchire (kuba mu m'chifuâwa) kukamuphalira.

Pa nyengo iyo phwando likâwa mu muzi, vigâwa nya gulu la sumu vikapika "chigâwa chakukhora", aisikilimu ntheura wakapempha kuti viâwe vyakuyana waka. Uncle Michele, wakapulikiska yayi usange wakatemwanga yayi panji chifukwa chakuti wakakankhira ku chilongolero chambura kumanyikwa cha kupa, kumuwona kuti wajumpha wakaniyimbira foni: "Concettina, kwiza na kusanga ice cream". Ndipo ntheura nkhatora mwâwi wakuti mulawiske, mu nyengo zakusôwa, chinthu chiwemi.

Nyengo yinyake kumanyuma, Dr. Costenino Di Baceno wakanikumbuska fundo iyo yikatayika pakukumbukira. Apo gulu la sumu likaseŵeranga âwana mu misewu ya tawuni iyi âwakayezga kunjira mu parade. Kweni kuti âwakhözgere kuwapo kwake kukaâwa kwakukhumbikwa kuti "âwamanye" chigâwa chinyake. Kuti mukhozgere, mukaâwa na woko mu thumba la jekete lake. Nkhamulondezga âwasekuru âwane Michele mu nthowa iyi, apo Gianni Cosentino, mwana wa msambizgi wa pulayimale na walanda wa dada, wakakolera woko lake mu mutu wake wa mulongozgi.

Pakati pa nkhondo ya ku Novara, mabomba ghanyake ghakamba kuwa. Waliyose wakachimbira ndipo âwanyake awo âwakâwasanga nawo âwakachimbilira ku Castrangia. Kwa ine chikâwa phwando chifukwa ningâwa mu gulu. Nyengo na

nyengo ndipo wakapulikanga wiste wa vigâwa vya splinters. Nkhani yakofya ya mwana wa mweneko wa sitoro ya vingwa vya Orlando iyo yikaphyoka na bomba nayo wakafika. Mayi ku Domodossola, apo wakâwa na nthumbo kwa nyengo yachinayi, wakakhala yekha na Rosa na Antonietta. Adada wakachemeka kuti wawelere ku Sicily kuti wachite chinthu icho wakukhumba. Pakati pajumpha myezi yichoko waka kufuma apo wakafumapo wakamanya kuti anyina wababa kamsungwana kachoko kakuchemeka Emma ndipo wakâwa na mwaâwi wakuti wawelere ku nyumba chifukwa wantru wanayi wakakhazganga kuti wafwatulike.

Mwamwaâwi, wakafika ku Dododossola wakazizwa chomene: Emma wakaleka kukhala pamanyuma pa mazuâwa 12. Pakati pajumpha mazuâwa ghawiri, wakakhumbikwiranga kuwelera ku kunthazi. Pakati pajumpha myezi yichoko waka - yikâwa nyengo ya kukayikiska na kusakhazikika pamanyuma pa Seputembala 8 - wakakwaniska kuthâwa ntchito ya usilikari ndipo wakawelera ku Novara kulindilira kuti nkondo yimalire kufikira amama âwake. Wakajura sitoro yichoko ya nsapato. Zuâwa lililose nkhalutanga kukamuwona. Timid kweni wakâwa wakufwatuka kwa msinkhu uwo nkhaâwa nawo nkhaâwa na luso ilo adada wakagona na mwanakazi wakutora kweni na mfumu wa wâsilikari. Zuâwa linyaki ndangusere munyumba ya mabokosi yenga pa kukwera kwa Piazza Bertolami. Munthu wa mu sitoro pafupi nayo wakachezga na adada. Nkhachimbilira na index ndipo chinthu icho chikâwa na chilato chakuti adada wapangiske amama âwao awo wakaniphalira kuti "kapanga bizinesi yinu". Mu '44 mwana wa bulawuni wakababika, kupindika nga ndiyo...

Ku Badiavecchia agogo wana wadada wakalwaranga na kansa ya mu nthumbo. Nkhapokera chizomerezgo kufuma kwa aunt kuti nilute na kumuwona. Kanandi nkhafumanga ku Casstandia ndipo nkhalutanga mu mphepete mwa mlonga. Nkhukumbuka kuti wakâwa pa bedi, mwamtende. Agogo wakâwa kuti wachali wakutangwanika na sitoro ndipo wakâwanga na nyengo yichoko waka kwa iyo.

Wakaŵika mtundu wa olive mu woko lake kuti wakapenje ntchewê, kweni wakakura chomene ndipo wakaŵavya nkhongono ndipo nkhaŵapenja. Pa Novembala 2, 1944 apo wakaŵa na vilimika 66 wakakwera ndege kuluta ku paradiso. Adada wakaŵa kuti wachali ku Sicily. Wasekuru nawo wakachitako maliro.

Nyengo na nyengo nkhapokeranga kalata ya amama. Mu '45 Adada wakawelera ku Domodossola ndipo munung'una wane Giuseppe wakababika mu '46.

Chaputala chachinayi - mafuta, ma cowebs na jiso liheni.

Nkhondo yikawâ pa charu chose, kuyowoyeskana kukaâwa kwakusuzga ndipo tikapokeraso mama wa mama. Mwamwâwi, dada wakacemekaso kuti wawelere kwa Sicily mu thupi la Bersaglieri ndipo apo wakâwa na wanangwa wa mazuâwa ghacoko waka wakiza kuzakaniwona. Chifukwa cha nkhondo kukaâwa âwanthu âwanandi ku mizi. Âwanthu awo âwakafumiskika mu vikaya vyawo kanandi âwakayimanga mazuâwa 15, kweni mu muzi uwu mukâwa ngozi ya mabomba ndipo âwakatemwanga kukhala mu mizi chaka chose.

Nyengo na nyengo nkhabisamanga ku âwanthu âwara. Pakâwa mbumba iyo yikawâna âwanthu âwanayi nyengo zose apo âwakâwa na mtima uwemi uku âwakusôwa vyakurya. Nkhawona uryezi wa âwasekuru awo âwakâwa na vikuni vinandi vyakuwomira ndipo âwakâwapa yayi munthu waliyose: Nkhatorapo kanthu kawemi ndipo mwakubisika nkhaâwatora. Nyumbo yichoko ya fava yikanipa chakurya cha mulenji nkhaâwalekezga. Nanga ni chingwa chakukhora: chigâwa icho aunt wane wakanîwika mu thumba lane pambere nindalute ku sukulu nkhagaâwana na âwana âwara ndipo pakuwelera âwakanipa ma sheet ghachoko waka kuti nilembepo, âwakanipangiska kuti niseâwerenge pa swing ndipo yumoza wa iwo wakazenga. vyakuseâwereska, mipando na mabedi gha vidoli ivyo vikanipa ine na mudumbu wake muchoko, apo mudumbu mulara wakatipangiska kuti tiâwe vidole vyâ patch.

Nyengo zinyake vikachitikanga kuti nkhakhiranga ku mlonga, uko wānakazi wā malo ghakuzingilizga wākalutanga kukachapa vyakuvwara na phulusa, ndipo nkhakhalanga kuti nkhwone na kuzizwa moto uwo ukawapo kuti uwotche maji mu chiwīya icho chili na viwīya ivyo vikakwezgeka na malibwe ghakuru għawiri ghakuru. Nkhawonapo yayi ntchito izi kuti nichitenge aunt. Pafupifupi wakagezanga yayi panji wakalutanga ku mlonga apo paka wavya munthu wakuti waleke kulongora vyakuvwara vyake vyakutowa na vyakufipirwa chomene.

Nyengo zinyake nkhawonanga wānakazi awo mazuwā għawiri panji għatatu wakuthandazga kansalu kasani kasani kalundi ku nyumba. Wakanġowā ndipo wakauma mu zuwā la kuklera zuwā ilo likawā kuti likulutilira m'paka apo liwē lituwā. Nyengo zose aunt wakanichemanga kweni nkhachitanga nga nkhupulika yayi. Mu nkhondo, mwana msungwana -dada nayo wakawelera kufuma ku Turin na msungwana munyake. Pakuti wakachindikanga Salvatore, wakamuchitira stepson, wakamuchitira nga ni fumukazi. Pa nyengo iyo wakakhala mu muzi ndipo pa nyengo iyo aunt wakafumiska sopo wakununkhira, mataulo għa bafuta, vyakurya vyakuwomira, vyakuvwara vyā pa thebulu na napkins kuti wawone makora. M'malo mwake wakanichitira nga ni muteweti, kunituma kuti nkhachite makomishoni na kutora maji kufuma ku chisimi, chifukwa kutuma mulendo wakachindikanga chomene.

Khisimasi yikiza ndipo, mwakuyana na mitheto ya kumpoto, mkazi mu mulenji wakawā na chawanangwa chiwemi kufuma kwa mwana Yesu kwa mwana wake: uteweti uwemi wa miphika na viwīya vyā vidoli. Nkhakondwanga nayo, kweni pa nyengo yeneyiyo nkhaphulika na ukali chifukwa vinthu ivi vikachitika yayi. Nkhawā wakulopwa na wakulopwa. Pakawā mpheska kweni nkharyanga: mukeneranga kuyifinya vinyo. Uyo wakabika waka ku wazenzegħani ndiwo ndiwo wāngaryika. Ma hazelnuts ghakawunganyika kweni kuti waguliske. Nkharyanga vinyake mwa iwo mwachisisi nga ni viyuni vyā mkati vyā nkhalango. Wasekuru wakagura mkaka pachoko waka pa Khisimasi na Isitara kuti wānozgħekere

mabisiketi ndipo wakanifumiska na supuni ya supuni apo wakaphikanga. Aunt wakanozga yayi dzira ku jiso la ng'ombe. Kanandi nkhaŵanga na chigomezgo kuti wazamuwuluka: - Tiyeni tiwuŵike ntheura para tili na pachoko ndipo ovaric ovar (wakaŵa munyamata kufuma ku Messina uyo wakazgokera ku mizi kuti wakatole mazira ndipo ivi vikapangiska kuti watore mazira kuŵa ghaphya) tikuŵaguliska ndipo. kutora ndalama -. Wakawunganya mazira agha kwa myezi yiŵiri ndipo pamanyuma wakaviguliska.

Messina uyo wakagura mazira wakwenera kuti wakasanga mwana mu woko lake. Nkhuyu wakeneranga kusaka, munthu munyake pera ndiyo wakaryanga, wanyake wakazizomerezganga kuti viume ku zuŵa kuti viguliskenge panji kuvisunga mu nyengo ya chiwuvi. Mu October mise, wakapanga chestnuts yakutowa. Wanyake wakaseŵa unsesi wake wakaŵaleka pa thebulu la chipinda (pa mbale yayi kweni pa mphutsi iyo yikazura na mafuta agho ghakadontha kufuma pa ungweru) ndipo mulenji, apo wakawuka pa wânayi kuti wakalute ku ntchito wakawuka. ine na kufumapo pa chestnuts wakaniphalira kuti: "Muŵa na chakurya cha mulenji". Nkhawapulikiranga na kuzirya na njara, kweni wakamanyanga za mafuta ndipo mwakuleka kukayika zikanipangiska kuti niŵe na vyakuŵinya mu nthumbo. Asibweni wakujilumba kuti wali pafupi: - Nkhutemwa mzukuru wane, nkhunozga nanga ni chestnuts apo yichali usiku -. Kuyowoya unenesko asibweni wane wakaŵa na kutinkhana mu maso ghake. Nyengo yiliyose wakaŵanga chikasu, moto uswesi apo wakakuwaranga: nangauli wakaŵa muchoko, maso agha ghakawukiranga chisko chake. Vikaŵa vichoko ndiposo vyakuzika nga ni mabowo ghafupi agho nkhutinkha kufumamo. Pa nyengo iyi, nkhongono na mphutsi vikathereska. Aunt nyengo zinyake wakanipa supuni ya mafuta. Ici cikupangiska kuti mphutsi zileke kuŵapo, zikuyowoyeka kuti zижkorweske... ndipo wakamba na "IORITU": - Mazzai vermu gruxu quennu pagana, ùa u mazzu uyo wakujibisa mu Mkhristu wose. O Luridì Senu, panji pa Chiŵiri Senu, O Mercuridì Senu, O Giividì Senu, panji

Vinardì Senu, panji Sabutu Sentu, Matteia wa ku Isitara u Viermu Stradudu wa ku Tierra Casca.

(Nkhakoma mphutsi ya mafuta apo nkhawâ wakusopa wâmitundu ndipo sono nkhumukoma kuti ndine Mkhristu. Pa Chiwiri Yituâ, ku Chitatu Chakupatulika, pa Chitatu Chakupatulika, pa Chitatu Chituâ, pa Chisulo Chakupatulika, pa Sabata Yituâ, pa Sabata Yituâ, mulenji wa Isitara Storma Storma wakuwa. pa Chitatu Lituâ, pa charu).

Nkhumanya yayi umo nkhawîra na umoyo.

Apa tikujura vyakulemba.

Pakati pajumpha vilimika vinandi vyakuwinya vya mu nthumbo vikanikora. Nkhaluta kukapanga ma ray na makina ghakuru nga ni chipinda. Wakanipa chakurya cha wana mutuâ kuti nipulikiske usange pali chilonda chilichose. Mwamwâwi palije kanthu ako kakawonekera. Dokotala wa radiologist wakati wali na gastritis ndipo wakanipa munkhwala wakukoma vyakuwinya kuti nichepeske vyakuwinya. Nkhafika pa msinkhu wakuti nileke kugaya supuni ya maji. Nkhawâ pafupifupi vyaka makumi ghankhondi. Paolo, mubwezi wa Armando di Piacenza, wakakhumbanga kunitolera ku nkhwantha. Wakafumaso kwa Dr. Mazzeo. Chida cha gastroscopy chikâwa kuti chindanjire mu singo. "Nkhumanya yayi umo ningaponoskera mwanakazi uyu," wakayowoya nthena dokotala, "pilo yikujalirika". Wantru wose awo wakapanga gascoscopy wakafuma mu chipinda na malundi ghawo. Ine mu kutambasura na Flebo. Dokotala wakanilembera wowwiri wakukhora kwa myezi yiâiri. Nkhati nawezga chiwîya ichi chikâwa kuti chindajumphepo. Munkhwala unyake wakukhozga comene kwa myezi yitatu.

Myezi yinkhondi yikati yajumphapo, pa ulendo wakwamba, chida ichi chikamba kujumpha mu pylorus. "Munthondwe!" Dr. Mazzeo wakati. Wakawuskapo chubu, wakanipangiska kuti niwe na mafumbo ghanandi kuti nipulikiske usange ni chinthu

chakubabika panji icho chikapangiska. Nkhayamba kulira: "Panji panji mafuta agho Zizi wakanipa nyengo na nyengo ku mphutsi". Dokotala wakaŵika mawoko ghake mu sisi: "Mafuta? Ndipo kasi mucali wāmoyo!". Kulutilira kupwelelera nyengo na nyengo ndipo nkhawerezgapo gastroscopy.

Nkhuwonga Dr.

Apo munthu munyake wakamuchema kufuma pa khonde, aunt wakakoleka mutu uwo ukazgoka. Pamanyuma wākamuphalira kuti watore galasi la Ferrochino wakuziŵizga kurya. Wakakhorweska mfumu wake kuti wamugure ndipo mulenji wakanipa galasi.

Mu nyumba iyo, kusazgirapo, vigomezgo vyakugomezgeka navyo vikalamlirika. Nyengo zose asibweni wākawāngna na mutu chifukwa cha vinyo ilo wakatumanga pasi, kweni chifukwa cha iyo, munthu wakaŵa na jiso liheni la munthu. Muwoli wakenera kuwusanga: wakatora mbale na maji, wakathilira mchere na kugwa kwa mafuta ndipo pamanyuma wakamba na Pricyntu chifukwa cha kupweteka kwa mutu: - Oglie Biridittu, Oglie Santissimu, nyumba ya ma tras ta na Scaccia Stud Maracchi, Oglie Biridito FatorForti na Scaccia Stud Mammucca... (Mafumba ghakutumbikika, Mafuta Ghatuŵa, Malo gha Mafuta Ghakutumbikika Kugonana na nyumba iyi na kuyendeska jiso ili liheni, mafuta ghakutumbikika ghakapangiska kuti ghawē ghakukhora na kuchimbizga satana iyi...).

Banga la mafuta lakutumbikika ili, kukura, kufumiskikapo, mwakuyana na ivyo wakugomezga, jiso liheni. Pakati pajumphya nyengo yichoko waka, maji ghakathilira na makona ghanayi gha chipinda ndipo mutu ukajumpha kwa iyo.

Kuti wāchizge mafuta awo wākapwetekka, wākakolerananga na nyama zakuchemeka cowebs, na nyama kuti wāpangire msuzi. Chisakanizgo chakofya ichi chikāwa, kwa iwo, kwambura kubudiska! Mu mulenji wakanipa galasi la maji na

Magnesia. Pakati pajumpha nyengo, nkhwâwa kuti naluta ku malo ghakuzizima kuti nijifwature. Apo nkhachira nkhanitura kufuma ku mwanakazi uyo wakaseŵeranga matsenga: na ulusi wakanipima kufuma ku mutu kuya ku chiŵegha ndiposo na mawoko ghakuyana waka. Chidumbirano chinyake chikasôwa, wakachimbizga nyifwa yake mu chaka chira.

Nanga ni mu nthowa yaho wâsekuru wâwo wâkawâwa na cipulikano mwa Ciuta, mu wâtuâwa, mu Madonina. Chaka chilichose pa Seputembala 8, wâkalutanga pasi na kuluta ku Tindari, ku malo ghakupatulika ghakupatulika ku wânthu wâfipa wâ ka Madonna awo wâkawâwa kutali chomene na charu ichi pafupifupi makilomita makumi ghanayi. Kale kufuma pa vyaka vinkhondi nkhakhumbikwiranga kuchita penance iyo.

Pa nyengo ya wâlendo wâ ka Tindari zuâwa lakulondezgapo, aunt wâkapanga matagi (slippers) gha sanza. Asibweni wâkayowoya kuti wâkasakanga kukasaka ndipo wâkatora kalulu yumoza panji wâwiri wâ mu thengere kuti wâphike. Kuti wâwone makora, aunt wâkanozgaso aubergines wakuzura. Wakajiwoneska yekha na kutozga chisko chake. Ndipo sumu "apo Zazà wali, kutowa kwane" kukaâwa mu mazgu agho nkhazgôwera kuti nimuchemere "Zizi".

Tikamba ku Tindari pafupifupi khumi na yumoza namise kuti tifike mulenji. Nkhavuka na kuvuka chifukwa cha ragility yane nkhafumbanga maji ghawemi kanandi waka, kweni wâkayigura yayi pa malo ghakuguliskamo vyakurya nga ni wânthu wânyake wose awo wâkavuka: wâkulizga chisimi chimoza pera ichi chili ku tchalitchi ilo maji ghakotcha ghakapanga yayi. kuti wâkondweske arsura. Kuyana na mitheto, chickpea, nyemba na cannelline vikagulika, ndipo pamanyuma pake vikaluta ku misa, vikalombanga ku Madinuzza ndipo pa malo ghakufumiramo tikakumana na wânyane wâ mu muzi na wâbali wâne wâ wadada. Pa nyengo ya muhanya tikaluta kukarya pasi pa makuni gha maolivi gha malo ghakuzingilizga. Viheni comene nkhavuka comene, zuâwa ilo nadi, nyengo zose pakawânga vyakurya

vyakukondweska kuti niŵe na cithuzithuzi ciwemi panthazi pa ânyane. Chakurya cha muhanya chikaŵa na kalulu wakuthengere uyo wakaphikanga mu uvuni, kuti asibweni âkawâa kuti âkhalako mazuâa ghachoko waka mise pambere wandalute kukasaka, aubergines na tsabola wakuzura, mpeska na mabisikitî ghakupangika kunyumba. Kuti âwabezi âwao âwawelere ku nyumba âkatora nthowa: galimoto panji ngolo za hachi -kunyamulika. Nkhawoneleranga, kale wakaleka nchito kuti wawelere. Kweni usange pakaâa asibweni awo âwangakwaniska kuluta ku hachi, usange yayi âkawâa âwakupwetekka.

Chaputa yichinkhondi - Ma a lowls

Kweniso pa nkhani ya cisopo, cifukwa uncle wane wakalembeka mu malo ghakupambanapambana, wakawa na udindo wa kuzomera na kuyowoyeskana pa mtedza pa Sabata mu tchalitchi la San Giorgio. Chiphikiro ichi chikachitika pa nyengo ya 5 mulenji, wasembe wakazomera dankha wanalume wose mu nyumba yakusoperamo, ndipo pamanyuma wakamba kuluta ku chizomerezgo cha wanakazi.

Apo wakakhwaska wamama wake, awo wakawwaranga chingwe chikuru cha chifipa, wakawwaranga chakuvwara pafupi na grate kuti wajibenekekere chomene: vikawonekanga kuti wakwenera kupanga vyakupuma vyakupuma chamomile. Wakazomera ndipo pamanyuma pake: "Sono kuli kwa imwe - wakaniphalira. Nanga ningakhumba kuzomera mu chaka nkhatondeka. Aunt wakanisuzga: - Mukukhumbikwira yayi kuseka Fumu, vyakukwana kamoza pa chaka, usange yayi, muli wakwenelera yayi kutora host chifukwa munganangaso na maso ghinu -.

Ku Misa Yituwa 9, Mphindano na nyengo yeneyiyo pa nyumba. Nga ni umo vikawira nyengo zose, asibweni chifukwa cha vifukwa vyambura kuzirwa wakawa wakusunkhunya, chikhoso cha wofi chikiza kwa iyo. Vinthu ivyo vikawa vyambura kulongosoreka vikachitika: usange zuwa ilo munthu wakakhumbikwiranga kukhumbikwa pa vifukwa vinyake, lingatondeka kuthukira, usange yayi Fumu yikaponyeka kufuma mu mulomo. Usange mwa soka ilo likacitika, wakatora cibenekelero ca jug, mkat i mwa maji ndipo wakawonekeranga maji na maji na shuga. Pa Sabata Yituwa, tikakhalanga mu muzi nanga ni usiku kuti tikaewepo pa

maupharazgi gha mise agho ghakawâ na monke. Pa Chinayi, njoka zikanozgekanga, stepte ya bisikiti mu mitundu yakupambanapambana iyo yikawâ na mazira ghakukhozga -kuphika na maji na anelline, chinthu cha mtundu wa poizoni. Pa mulenji mulenji, Digiuni wakaluta kukawona matchalitchi ghose ghakutowa gha tirigu, ndipo pamanyuma pake mahamba ghatatu gha nephella (utheka wa munkhwala na mafuta ghakununkhira ghakukhora chomene) ghakamira) agho ghakasimikizgika makora - ghakawângwa ghawemi mu chaka chose.

Muhanya wa zuâwa lo wakhumbikanga kuyesesa kuti waleki kupwetekka ndi Yesu yo wawwalika msinjika, asani waphika sindano zilutirizi, asani wangawona kuti wekha, pangawângwa ngozi ya kubuka thupi, na vinyake vyantheura. Pa zuâwa ili chilichose icho nkhazga pamoza, nkhatora yayi nanga ni migolo, usange nthena, Yesu wakalira. Pa zuâwa la 11 pa Sabata pakaâwa Misa ya Mtende na Kuwuka. Wana wose âwakiza na nkhunda kuti âwopokere vitumbiko vya wasembe ndipo pamanyuma âwakaryanga. Ine nkhaâwa kuti nindakwaniske kuwuskapo kukhorwa uku chifukwa nkhakhumbikwiranga kusunga nkhunda yane na mazira ghâwiri gha ulendo wa sukulu uwo ukapangika pa Chiâwiri pamanyuma pa Isitara. Nkhakhumbikwiranga kupeleka kwa msambizgi. Pa zuâwa la Isitara âwakanigulira ndege ya pasita yeneco, ndipo yikawâ yichoko chomene kuti yileke kugwiliskira ntchito ndalamâ zinandi. Asibweni âwakâwa âwanandi chomene kuti âwâwaliske nsapato zake na mtundu wa pani iyo yikapangika pa moto. Usange aunt wakamanya kuti ntchito yikamara ndipo âwakanilipira, wakaniphalira kuti: - fumbani asibweni usange wazakatore ndalamâ -.

Ine na iyo tikeneranga kuâwa pafupi kumutemwa nga mbazga âwâwiri m'paka apo wakasuskika na kupeleka maliro khumi kwa iyo na âwankondi. Ndalamâ zane zingakwaniska yayi kugwiliskira ntchito chifukwa zikawâ kuti zikukhumbikwa kuti ziwe na banki ya nkhumba. Nkhati nayowoya kwa aunt nkhakhumba kusewera love. Wakazomerezga chifukwa wakagomezganga kuti wawina. Yane yikawâ utesi. Kuyowoya unenesko, nkhajipulikangaso kuti nkhushuzgika kuvwara vyakuvvwara pakuyaniska na âwanyane: âwakâwa na masiketi, kweni âwakatemwanga yayi aunt

ndipo nkhachichizgika kwiza na vyakuvwara vyose. Waliyose wakawwaranga masokosi gha thonje ghatuwa, gha bulawuni panji gha buluu, nkhakhumbikwiranga kukhazikika pa masokosi agho ghakapangika na olenji wake, tint iyo yikawa yichoko kuluska vinyake. Nkhwatora pa bondo ilo likakhozgekanga na elastic, kweni suzgo likuru ndakuti, kwambura malundi, wakafika pa chiwegha. Nkhatora masokosi ghafupi pachanya na chigawa. Nkhwawa kuti nakhalako kale ndipo nkhwawa kuti najipambaniska na vyakuvwara. Na 5 lire nkhaghanaghana kuti nigule masokosi ghanyake ghawemi agho ningavwara mulenji pambere nindanjire mu kilasi. Zuwa ilo sitoro iyi yikajalirika. Nkhatondekanga kuluta ku nyumba na ndalama chifukwa aunt wakatenge wavisangenge. Nkhaghanaghananga kuti nkhuwabiswa pasi pa libwe ilo likawa pafupi na mule. Usiku u vula na kuwa pa pepara wakadumura vyose, apo nkhamanya kuti mulenji wa zuwa lakulondezgapo apo nkhalutanga kukasangaso.

Wakakhala mazuwa 15 ndipo aunt wakanifumba usange nawina. Nanga nkhuwa wakugomezgeka yayi ndipo nkhazgora kuti enya. Ndalamo izo zikawapo yayi. Pa Chisulo Lituwa, pa nyengo ya ulendo wa kuchindika Madonna And Anddolorata, kukumana na msambizgi wakafumba ivyo wakalongosora. Nkhafwa na soni. Kukamba uneneska waziwanga vinthu vinyaki cha vinthu vinyaki, ndipu ndawanga ndi malapu ngawi kwa aunt pasi pa mawanaawanu ngaki ngakulu. Ku sukulu nyengo zose nkhalutanga mwakujipeleka, kweni nkhwavya vyakufumapo viheni. Palije uyo wakanipulikiskanga ndipo nyengo zose nkhakhuzgekanga chifukwa cha ivyo wakaniphalira, ntheura amama wakawa chete kuti nyengo zose wakanipangiskanga kusambira. Nkhwawa makora waka na mphaka, m'paka zuwa linyake asibweni awo wakalowera wakawelera kufuma mu tawuni na rite ndipo chinyama chikatora chigawa kuti chirye. Kutora nyama yakuchemeka musket iyo wasilikari wakayikoma ku mizi yakujulika. Kwa ine chikawa chinthu chikuru cha kudandawura.

Pa nyengo iyo wakaponyanga nyama nkhaluta kukakora tirigu na balere ivyo vikafumapo apo wakawâ wazengezgani, nkhaviwika mu thumba na kuvitora na kuluta navyo ku mphero pa mlonga wa Mrs. Tinder. Pamanyuma nkhapeleka ufu wa Novara kwa msuweni wa mama uyo, kuti wasange nchito, pakuwâ cokoro ico pakawâ wana wâwiri wacoko, mulenji wakaluta kukapanga nkhuni mu nkhalango na kujura uvuni kukanozga cingwa ca awo. uyo wakiza na ufu wake wakusanga ndalama na vingwa vichoko waka via wana.

Mu Seputembala apo vikuyu vikakhwima nkhakwera pa vyakumera na kuwonekaso vipambi vyakunowa mwa kuviwika mu mabasiketi gha makuni ghakupendera ghakupendera na ndodo pa nthambi. Mukuyu wakawudumuranga mu vikuni, ndipo wakavileka kuti wakaume pa zuwa pa cannic. Pakati pajumpha mazuwa ghachoko waka wakamba kuwomira. Wakalazganga mu mabasiketi ghakurughakuru mu nyengo ya chiwuvi. Mu nyengo zakutowa izo, Mrs. Maria, uyo wakawâ pafupi nayo, wakanozga vikuyu vyakuwomira. Kanandi nkhalutanga kukayisanga. Iyo wakawâ nyina wa wana wanandi. Yumoza wa iwo, Carmelo wakawâ wacikanga. Nyengo yiliyose ndipo pamanyuma pake wakasangaso yayi. Mama wakufipa mtima wakakhumbanga kumupenja ndipo nkhawâ pafupi kunikondweska na kuluta nayo.

Apo nkhawapo pa kilasi la 5, msambizgi uyu wakapempha wapapi awo watichezgere ku filimu kuti wawone filimu yakuti "The Alpine yichoko". Wasekuru: "Mukuwona kuti junk iyi yizamuluta yayi". Nkhwantha ya wasembe iyo yikawa panthazi yikapulika kuti: "Mukwenera kumutuma, nkhamuwona yayi". Pamanyuma wakasamira ndipo nkhakwaniska kuluta.

Paketi yikafika kufuma kwa mama uyo wakawâ na maswiti. Nkhawâ kuti nazakawatorapo wanji wa sukulu. Iyi yikawa nyengo ya njara ndipo maswiti nagho ghakawâ ghakusowâ. Mudumbu wa msambizgi wane wakanisambizga pa 4 apo

nkħawā wachinkhondi. Wakapempha maswiti għa msungwana mukavu kuluska ine uyo wakalwara ndipo nkħawaleka wose.

Mu 1945 adada ġwawwelera ku Domodossola. Nkhamuwonaso mu Epulero 1946 ndipo pamoza na amma ġwawwapa ġakulindilira mwana.

Kukħala pafupifupi mazuwa 10 ghakukondweska na ġwawpapi ġwane. Kanandi nkhalutanga kukasanga ġwasekuru na ġwasekuru ġwane, ntheura nkħaryanga ivyo nkħakhumbanga ndipo nkhamwanga agogo ġanandi awo ġwawwagħi kiskola. Paumaliro amma ġwakkħumbanga kunitora nane ku Italy, kweni nyengo zose aunt wautesi na wakujitemwa, ġwawwakhorweska kuti ġwanileke nayo. Nkħawwapa pa kilasi la 5, nyengo zose nkhasuzgikanga chifukwa cha kusowa kwane. Nkhani ja kubabika kwa mubali mucoko yikafika mu mazuwa agha. Wose ġakukondwa, kweni nkħuphepiska pa nyengo yimoza nkhalira na cimwemwe na vyakuwinya. Panji pa cifukwa ici, msambizgi wakanikħozga nangauli wakajura mulomo ku mayeso. Chaka chira charu ichi chikawika chigawa cha maseħero ghakukħozga thupi ndipo pafupifupi ġwanyane wose ġwakanozgekera mayeso ghakuzomerezga kuti ġwasange mwaħi uwu. Kwa ine pakaċċavya mwaħi: ġwasekuru ġwakakħorweskeka kuti viyuni vyā mtundu uwu pera ivyo vikawwapa pa sukulu ya mtundu uwu vikawako. Nakuti, apo maseħero ghakukħozga thupi ghakamara, munħu wakeneranga kuluta ku Messina kuti waże na luso. Ĝwawpapi ġwane ġwakeneranga kugħanaghanirapo kuti ġwaturizghe ndalam za mabuku agha, mphanyi ġwakatora ndalam yayi. Nkhalutilira kulira chifukwa nkħakhumbanga kuti nilutilire kusambira. Pamanyuma ġwakanipa mwaħi wakuti nilembeske mu nyengo ya ġwasambizgi ġawwiri, mtundu wa sukulu wa pakati uwo ukukħalilira vyaka viwiri. Mukavu chomene wakalutako, mu nkħani yiliyose iyo nkħazomera. Kwenda na kuwelera nyuma, mulenji na mise nkħawwapa pa masambiro agha. Sukulu iyi yikasazgikana: ġwanalume ġanandi awo ġwakasambiranga vyā rowdy ġwakakwezga mawoko ghawo pa mulongozgi uyo wakasambizgħi masamu, nawo ġwakalongosora makora ku ġwasambizgi wa ku Italy na wa ku France. Ku

ŵasungwana, kugwira ntchito pa nyumba na maghanogħano għa agraria għa ĵanalume vikakhwaskika. Kuyowoya unenesko, palije ico cikasambirika. Phindu lane likawâ liwemi kuwa la soni ndipo na nyota yikuru yakusambira.

Pambere chaka cha sukulu chindafike, ŵasambizgi ŵakawâ kuti ŵali kutipa ma autotic theatre. Nkhakhumbikwiranga kuwoneka nga ni scugnizzo. Pakawâ coplala ya ŵasekuru wa ŵasekuru, ndipo pakasowâ tunthu tufupi ufupi. Apo nkhati kwa aunt wake wakayowoya kuti: "Uli mulch kuwika Cauzi". Nkhataya yayi maghanogħano ghane: Nkhaluta kwa muwoli wa Barbiere Liezza kukapempha nsapato za mwana wake uyo wakakongozga. Ntheura mise ya kuwerezgħapo nkhavwaranga nga ni scugnizzo, pakati pa ŵanandi awo ŵakuwonga na kugongowa kwa ŵasekuru, ivyo pa nyengo iyi vikawapo mu ŵategherezgi.

Mwamwaŵi nanga ni vyaka viwiri ivi vikajumphapo ndipo nkhamalizga sukulu kwamuyirayira na kughanaghana kuti nkħawwa wambura kumanya nga umo nkhachitiranga ndiposo kuluska kumanyuma.

Mutu Sesto - Vossia wakunigowokera (Ungweru wa nyenzezi).

Nkhawâ na vilimika khumi na viwiri apo mu Ogasiti amama wakiza kuti waniwone na adada ndipo munung'una wane nkhaŵawona kwa nyengo yakwamba. Kuwona chisko chake chichoko chikanipangiska kuŵa wakukondwa ndipo nkhukumbuka zuŵa ilo nga ni chimoza mwa vinthu vyakutowa chomene mu umoyo wane. Wapapi wane wakawîkapo mtima kuti wanitolere nane kuti waniwelere ku sukulu, kweni aunt kwa nyengo ya khumi na yumoza wakawâpatuska ku fundo iyi: wakanitura kuti niŵe msoko na chigomezgo chakuti ningasambira makora malonda. Ndipo ntheura vikachitika, kulimbana na khumbo lane. Wapapi wane wakafumapo ndipo tikakhala mu Sily nga ni chindere. Kufuma nyengo iyo, nkhaŵavya mtende, nyengo zose nkhaliranga mwachisisi. Wasekuru wakati mgodi ukâwa nadi kuti ukanitemwa yayi nga ndiwo, awo wakanilera nga mbamwana (mwana mwana wâwenge nadi kuti wakanipa vyakuŵinya vyane vyakuyana waka). Zuŵa linyake aunt wakafuma ku msonkho uwemi chomene mu charu ichi, uko amama nawo nawo wakasambira, kuti wanifumbe usange wanilemba ntchito. Wantru awo wakasona wakazgora kuti wali kale na wâsungwana 8 ndipo wangasazgirako yayi chiŵelengero ichi. Zuŵa ilo aunt wake wakamutolera mazira kuti wamukhorweske ndipo ivi vikamuphalira kuti: - Nkhuwoneseska mu mwezi umoza, yumoza wa wâsambiri awo wângafumapo panji

wakufumapo ku Turin ndipo malo gha muzukuru winu wakhala wakufwatuka -. Punc nyengo, pamanyuma pa mwezi umoza aunt wane wakanitura ku labotale. Mwanakazi muchoko, uyo wakajumpha yayi mita na hafu mu utaliko, wakanipokelera: - Okay, nizamumutorani chifukwa chakuti muli wakupweteka, nkhughanaghana kuti mukutemwa kwiza kwa ine, m'malo mwa kuwa ku mizi na aunt winu. -. Iyu wachitanga viheni cha. Zuwa lakulondezgapo pa eyiti nkhajilongosora. " labotale yikwamba kugonana," wakayowoya - mbwenu muzamukhala pasi -. Nkhani iyi yikamba kuninunkha. Nkhayamba kutozga nga umo nkhachitiranga. Nkhawa muchoko mu msinkhu, nkha wa na vilimika khumi na viwiri, kweni nkhalongoranga vyaka 8.

Nkhamanyanga yayi umo ningachapira pasi: ku mizi kuka wa malibwe na mu muzi, uko kuka wa matayala, aunt wakawusamuskapo yayi kuti waleke kuzirya. Nkhayezga kuchita vyose ivyo ningafiska, kweni msoko uknipa mbunda chifukwa nkha wa kuti nindasambire makora. Pa 9 wakafika wantchito ndipo wakamba kutemwa chomene chifukwa chiphya (mwana). Wose wakaniwonanga na mphepo. Nkhapulikanga nkhani zaho ndipo nkha wa mu mabingu kwambura kumanya vinthu vyakuzirwa vya umoyo. Nyengo na nyengo wakanipa nchito zichoko waka nga ni msoko, vinthu ivyo nkhakondwanga navyo yayi, nyengo zose vikanikhwaskanga chifukwa chakuti nkhatondeka kusambira. Pakawa chigawa chiwemi cha zuwa: pa nyengo ya muhanya, nkhweleranga yayi ku mizi iyo nkharyanga mwakufwasa pa nyumba, nkhatandazga napkin pa thebulu, nkha wa na galasi, botolo la maji na mbale. Mwakudumura, kuti nirye chingwa chakukhora na tchizi nkhayezga kuwika pa thebulu nga ni wantru wose wambura kumanyikwa. Nkhati narya chakurya cha muhanya nkhaluta ku mzengezgani wane uyo waka wa na vyaka 9 ndipo nkha wa wakusona. Wakawowwira kujura maso ghane panthazi pa naivety yane. Mama uyu wakakhalanga nayo, mudumbu uyu, waka wa na njovu na malundi ghake.

Nyengo zinyake wakanichemanga kuti nimweko mbale ya supu. Wānthu awo wakasona wakanipempha kuti nimuwovvire kupanga vyakuvwara vya mtanda ku vyakuvwara vya wāna. Nkhati naŵa na suzgo la citima ndipo nkhaledka nchito iyi pakati. Nyengo yinyake nkhatora phulusa la brazier na kuseŵa pafupi na makwelero. Iwo wākati: “Kasi Eva Eva ni njani? Ce Pigliaiu u Morbo? Paumaliro wakanipulikiskanga na kunigowokera.

Nyengo zinyake nkhakweranga kufuma pa masisitere gha wāna wāmbura wāpapi wā ku Antonia kuti nkhaseŵerenge na wāna wāmbura wāpapi. Nkhawā na sanji pacoko waka cifukwa wākakhalanga mu umoyo wawo. Wākaryanga na ndondomeko iyi, pamanyuma wākaseŵeranga makora ndipo paumaliro wakawā pa nyengo zakukhazikiska izo wākajipeleka ku kujipeleka kwa Ciuta kulomba. Ine nkhaghanaghana kuti: - mwāŵi, wali na wāpapiro yayi ndipouli wākukhala makora na wāmasisi, apo nili na wāpapi kweni nkhuchichizgika kukhala na zimbalame izi za wāsekuru -. Kwambura kumanya, kuti wāleke kufumba mafumbo ghakutondeska, nyengo yiliyose nkhaluta kukapenja aunt wa wādada uyo wākakhalanga mu muzi. Nkhamupempha ndalama izi kuti watume kalata kwa Gentori, ndipo wakaweyelera kuti wānitolere pamoza nawo.

Mu Novembala wa chaka chilichose wakanitolera ku San’Ugo Fair iyo yikachitika pa Piano Vigna. Mu malo agha wāsekuru wā wādada wākawikapo mtenje apo wākanozganga nyama na soseji zakuwotcha izo zikaguliskika pamoza na galasi yiwei ya vinyo. Kwa ine yikawā mwāŵi wakuti niŵe pamoza na wābali wā wādada, kukondwera na nyama yiwei na kumwa mtundu wa maso, wonani malo ghakuguliskapo na kuguliska brazier, nyali, miphika ya crock, yachinayi na ya bumbaelli.

Zuŵa lakulondezgapo tikaŵa kuti tichali kuluta ku Badia Vecchia ku chiphikiro cha Sant’ugo, unandi, gulu lichoko waka ndipo pamanyuma pake likaŵa kuti lichali

mu sitoro ya wasekuru awo wakanipa soseji, chingwa na kulaŵiska, ivi vikakoleka na botolo ilo likajalika na. ball pa mukati.

Kamoza pambere Khisimasi yindakwane tikaluta ku Messina kwa mazuŵa ghatatu. Tikagonanga kwa mubali uyu. Wakaŵa wakukondweska pachoko waka kwa ine: wakaphalira wasekuru awo wakaba mazira kufuma ku mulimi kufuma ku msika. Nkhaŵa kuti nasambira ku boma ilo likaŵa kuti lisimikizgika yayi. Na mwana wa msungwana mazuŵa ghano tikalutanga ku munthu uyo wakazenganga vikozgo. Wasekuru awo wakanipa mwawanangwa wakanipa ndalamu zinyake kuti niŵagure. Pa thebulu lakuphakazgika ku Castrangia nkhakwaniska kuzenga malo ghakubabikira. Na nthambi za asparagus na uta unyake wa thonje nkhapanga leza. Namise nkhakondwanga na mphepo ziŵiri izo zikapangika na vikumba vy a mtedza na mafuta ghakunyinyirika na mafuta ndiposo chingwe pafupi na Mwana Yesu. Nanga ni asibweni Michele wakawonga chomene fundo iyi ndipo wakakhumbanga kunipa njombe: "Ntoia, wakukankhira vikuyu viŵiri vy India", ndipo aunt wakaluta kuti wâwatole pasi pa bedi lawo uko wakasungika.

Apo nkhaleka kugona ku Novara nekha, mu nyengo ya Khisimasi Novena nkhaluta na muzengezgani wane Antonietta ku ntchito iyo yikachitika pa 5 mulenji mu Mpingo wa Annunziata. Mukati mwa tchalitchi musisi wa msilikari wakapeleka mipando yakulipilika. Tikaŵatoranga ku nyumba. Tikati tawerako tikaluta ku Carolina, uyo wakaŵa mulawiliri wa injiniya, pa ntchito iyo yikawapo kale mulenjilenji musi umu. Pa nyengo iyo wakaluta kale kukajambura maji pa chisimi cha San Francesco na wachinayi ukuru, kuti wakazuzge thanki la makuni. Iyo wakati: "Casi, lindilirani pano, nizamuwona usange wanalume ūa ku mabisiketi wanyake usiku wajumpha, ntheura khalani na chakurya cha mulenji". Pafupifupi wakawelera yayi kwambura kanthu. Nkhachema Antonietta kuti wakwere na kujura brazier. Carolina wakati wasanga kuti palije chinyake icho nkharyanga nkhaluta ku khichini kukatora chingwa chakukhora na galasi la maji kufuma ku "bumbaello". Mpaka 8 tikayima kuti tichite uchi, ndipo tikati tawerako: Nkhaluta ku labotale,

Antonietta ku nyumba yake kukawovwira amama kuti wâwé mwana yumoza pera uyo wali na mwana wa 8 uyo wali na wâbali 8.

Ku Novara pera nkhapulika tawuni. Apo nkhalutanga kukapenja sekuru Turi nkhatozga galasi ndipo wakanipa "ku Sna" (plow). Nkhaluta kukagura na kukhwaska misomali. Kweniso nkhagura vyakusungunuka kuti nivifumiske apo nkhamanya kuti nizamukumana na wâsekuru. Nkhagwiliskira nchito borotalco nga ni ufu wa nkhope. Makala: zuwa limoza nkhamuleka pa nkhope yake na kumalira pa masuzgo ghane, kumenya na kunyoza. "Kasi mukasanga nkhu ndalama za junk iyo?". Ndipo ine: "Kasi mukuwona yayi kuti ni ufu?" Pa nyengo iyi, wazengezgani wakawa kuti wasamira ku malo ghanyake. Zuwa linyake wakanipempha kuti nilute ku circus. "Nilije ndalama..." Nkhatti. Wakawakongozga. Mu mahachi gha masana gha labotale kuti wakondwe na chiwoneskero ichi: nyamudolo pa trapeze, wana pa mahaci, njovu, clowns, vinthu, vinthu vikawonekapo yayi. Mwamwa wi nkhakhumbikwiranga kuti niwe na 8 lire.

Pakati pajumpha mazuwa ghachoko waka, apo nkhaluta ku Castrangia, ku San Salvatore nkhakumana na nyina wa mubwezi wa sukulu uyo wakawa na thumba lakuzura na mphangwe izo wakagura na walimi. Wakanifumba usange ningawelera ku muzi (chifukwa cha maghanogħano għa nyengo iyo wakayezga soni kuti walute ku bwalo na thumba!). Nkhazomerezga, ndipo nkhaghanaghananga kuti niwuskemo ndalama na nsonga. Mwamwa wi, walimbana na nyumba yake, wakunipa njombe na mtedza wanayi wa ku America. Nkhutaya yayi maghanogħano ghane. Nkha wa na utesi mwa kuguliska pakati pa lady wa fantina. Nkhazenga makatoni pinicchi na malundi na mawoko agho ghakasunkhunyikanga na nyumba yakukhalamo. Wana wanyake wakaguranga masenti ghachoko waka. Fundo yinyake: magalasi ghakuwonera zuwa għa wana wakavu. Nkhapenjanga maswiti għa mitundumitundu għa mitundumitundu għa maswiti panthazi pa vingwe. Na pepala la shuga nkhadumura furemu ndipo ningasangaso masenti ghanyake. Pamanyuma pa myezi yiwi nkhakwaniska kuweleska 8 lire.

Sekuru nangauli wakawâwa na msinkhu wakukura, mphumu na hernia izo wakaza navyo kufuma waka apo wakawâwa na vilimika vinkhondi, wakayezga kujitimbanizga mu mizi, chifukwa pafupifupi mwana wake msungwana pafupifupi wakalutako yayi kukamuchezga. Myezi yiŵiri mu chilimwe yikâwa yiwemi apo mwana wa msungwana -mukati kufuma ku Messina wakafika: wakachapa salu na kuseŵa nyumba kuti wayitzge ku vyose ivyo vikawunjika mu chaka.

Pa nyengo iyo tikakumana nayo iyo wakati: - Aunt winu ngwakukhozga soni, ungapangiska yayi kuti munthu mukavu wasuke kusuzgika mu sucicum -. Mazuŵa ghano nkhaluta ku lipoti, kweni aunt âwakasuska mudumbu -mukati: - ni tawuni, wangaghanaghana yekha ivyo wakukhumba -. Ndipo nkhazgora kuti: "Iye wakuyowoya unenesko, nkhawona kutozga iyo wakuchita: wakasambiranga nanga ni asidi wa urinatorio na kuweleska". Pa nyengo iyi vikanipa mphukira chifukwa cha vinthu ivi vikakhumbikwiranga yayi kuyowoya ndipo nkhaŵa wakujikuzga.

Zuŵa linyake sekuru wakanipa ndalamu ndipo nkhagura buku la sumu ilo âwasungwana âwa mu labotale âwakayowoya. Kwa nyengo yichoko waka nkhakwaniska kubisa, kweni mise yinyake nkhaŵavya nyengo ndipo asibweni âwakamba kunyoza: - nanga ni nkhumba ziheni izi, sono mukuzgoka chidindo -. Pa mazgu agha nkhamupoka ku nkhope pambere wandachite. Pamaso pa kugaluka kwane wakatiwonaso yayi, wakakoka lamba wa matharauzu na kwamba kunitimba mwankhaza. Nkhaŵa na vilimika pafupifupi 13 ndipo yikâwa nyengo yimoza pera iyo wakaphalira muwoli wake kuti: - Nkhamanyanga kuti mwanakazi wa ku Italy wakuyamba, wakuluta pamoza na mwana wanu muzukuru wako ku charu na kutumizga pamoza na iyo ku âwapapi âwake -. Pa nyengo iyo nkhaŵa wakukondwa, nkhakumbukaso vyakuŵinya vyâ migolo iyo nkhatora, ndipo pamanyuma nkhaluta kukakhala pa chilumba cha kulumba. Mdima ukamba kuhira, nkhaghanaghananga, apo mithunzi ya usiku yikanjiranga mu nthambi za makuni ndipo mphepo yakuzizima yicoko waka yikawelera ku mlonga.

Nkhajikama pa mtedza ndipo nkhagona na kulaŵiska mitambo. Nkhalotanga chomene, gulu la maloto gha mitundumitundu. Mphepo yakupepuka yikanipweleleranga pa nkhope yane. Nkhajura maso ghane ndipo nkhatemwanga chomene malo agha agho nyengo zose nkhatinkhanga ndipo nkhamanya kwa nyengo yakwamba na kuzizwa uko kukawâlira waka na ungweru wa nyenyezi pera. Nkhazomerezga kuti nilute ku mtundu uwu wa kuleka, nkhalotaso. Chimwemwe nga ni maji ghakuzizisa ghakanjira mu dontho la umoyo wane. Nkhâwa mwana wakunowa yayi. Malundi ghane ghakâwa ghakukhwâwa, cifukwa ghakâwa kuti ghakwenda pa vingwe vyakuthwa via mlonga, kweni thupi lane lose, nanga ni mzimu, sono âwakazgôwera kuseâwa vyose ivyo vingawoneka kuti ni vyakunowa na vyakufewa. Kweni nkhuzomerezga kuti kugona kwa nyengo yichoko waka kwa mazuâwa agha kukaâwa kwakuzizwiska ndipo nkhachisangaso yayi. Panji ndicho chifukwa nkhukumbukira. Mwamabuchibuchi wakajipulika pa phewa lane, aunt Antonia wakafika ndipo mu nthowa yake, mwamabuchi wakanitimba kuti: "Tiye tilute kunyumba. Para tafika, muzamufyofyontha woko lake kwa asibweni âwake ndipo imwe mukumuphalira - Vossia wakunigowokera -." Ndipo ntheura ndimo vikawâira.

Mazuâwa ghanyake mise nkhalutaso ku moto wose, usiku nkhagonanga yayi ndipo nkhakhala maora ghanandi mu nyengo ya kupuma kwa spasmodic pa zuâwa ilo. Usange ninganjira mu nyengo yakugona kwambura kujimanya, mwamabuchibuchi wakanichema nga ni para nkhuyimbira foni panji kuti niâwe na mphambano ya chimanyisko, icho chikanipempha kuti niâwe wakuwofya na wakupweteka ndipo chikanipa yayi khuni. Nkhakhala nyengo yitali na maso ghakujulika na kuwoneseska vinyama ivyo mdima wa usiku ukakwera pa makhoma ndipo, kwambura kuâwa na nkhongono zakuchitira chilichose, nkhalira na kulira. Kweni chikâwa cha chitima yayi, chikâwa chinthu chinyake icho nkhatondeka kumanya. Zuâwa lakulondezgapo nkhaluta yayi ku labotale chifukwa thupi lane likawonekanga

nga ni pepala la malo, ntheura vinandi vikawâ vyakuzura na vilonda. Nkhawelera waka pamanyuma pa sabata apo vimanyikwiro vikamba kusintha.

Mutu wa Setimo - Emilia

Pa Lamlungu mise nkhaluta ku nyumba ya wana wambura wapapi na mubwezi wane munyake: nun wakalongosora Uthenga Uwemi mu mtundu uwemi uwo ukawa na masewero ghanyake ghakukhwaskana na nkhani iyi. Ico nchakukondweska comene kucezga ora na ora mwakukondwa. Zuwa linyake wakatiphalira kuti bishopu wa ku Mesina wazamufika mu Okutobala kuti wazakakhözgeke.

- Kukwezga woko linu ilo likukhumba sakramenti iyi mwakuti nkhuliphalira kwa munthu uyo wakawa wapachanya chomene, Salvatore Salvatore Salvatore Abbadesa.- Nkhumanya yayi ivyo ningachita kuti nichitenge soni nkhakwezga woko lane. Pakati pajumpha mazuwa ghachoko waka nkhati kwa Zizi. Waka wa na soni: ukeneranga kuponja munthu uyo wakusopa wachiuta. Mwana wa mwana wa munthu uyo wakababika, Miss Rina, msambizgi wachinyamata. Kasi tingamufumba wuli? Zuwa lakulondezgapo tikaluta ku nyumba yake ndipo wakazomera. Pa October 9, 1948 muhanya nkhaluta na wanyane ku Matrix Church kuti nkhazomerezge. Zuwa lakulondezgapo nkhaluta ku nyumba ya wachiuta wachiuta, ndipo ichi chikanowwira kuti niwe na chibangili cha filigine icho chikawa na mitima. Nkhamba kukondwa. Pa 11 tikaluta ku tchalitchi. Bishopu wakafika na kwamba kukondwelera Misa Yituwa. Mu nyengo iyo tikajiwika mu chigawa chapakati ndipo yumoza na yumoza wakatikhözga. Pamanyuma pa misa, wasekuru

ŵakapeleka yayi nanga ni khofi wa chiuta. Ŵakamutawuzga waka pakumuthya kuti "wakuvumbulika" waka.

Nkhukumbuka kuti apo nkhaŵa mwana apo wakaweranga ku Castrangia pambere wandafike mu muzi, pakaŵa nyumba yakusoperamo iyo yikapelekeka ku Mponoski. Zizì wakaleka nyengo yichoko waka ndipo wakati mwakukwezga "oh ŵamama, oh ŵamama...". Nkhaghanaghananga kuti ni lurombo. Apo nkhakuranga nkhapulikiska kuti m'malo mwake wakachema anyina awo ŵakaŵa ŵakufwa, kuŵa malaro ghakâwa pachanya pa chapel. Nkhaŵa kuti nindaluteko ku malaro chifukwa Zizì wakaluta nanga nkhu chiphičiro cha ŵatuŵa yayi. Nkhamanyanga kuti pa nyengo iyo ŵanthu ŵakaguranga maluŵa kufuma ku Miss Signorino mu malo ghakuchemeka "Fussadello" ndipo pafupifupi mu ulendo ŵakalutanga kukasaka dindi la ŵakutemweka ŵawo. Pa nyengo iyo nkhapempha Zizf: "Chifukwa wuli tikuluta yayi kukawona dindi la amama ŵinu?".

Iyu wangumuka kuti wachitiyi chitima. - Nchambura nchito kuwuska "mama - ŵamama" usange mukukhumba yayi kuŵapa nanga ni luŵa. - Ku mazgu agha pafupifupi kwenda. Tikaluta ku Fussadello kuti tikagule vinthu vinyake vy a chrysathememies. Pa zuŵa la ŵatuŵa nkhaluta kukachema sekuru Turi kuti tilute na dindi la "Amama", kwa ine agogo ŵa pinki. Dindi ilo likeneranga kumuzengaso sonosono apa chifukwa pa nyengo ya nkhondo bomba pera likawira mu malaro likananga.

Nanga ningajilumba kuti nkhathereska nkhondo, maghanoghano ghane ghakalutanga ku ŵapapi ŵane muhanya na usiku. Nkhayezga kujitimbanizga apo nkhaŵa mu labotale. Nkhayamba kudodoliska kuti nkhason: Nkhanozga ma ovacies gha vingwe, nkhaponyanga pa chisulo cha makara. Apo chisulo chikâwa chakotcha, ŵasungwana ŵanandi ŵakatambasura vigâwa kuti ŵapakire vyakuvwara. Kuti viŵe vyakukhozga, ŵakaviŵikanga mumphepete mwa piombini wakusoneka pakati pa nthumbo ziŵiri. Nkhaluta kukavigura kwa adada ŵanu

ŵaciuta awo ŵakaguliskanga vinthu vya mfuti. Vikaŵa madontho agho nkhaŵa kuti naphakazga nyundo. Nyengo zinyake nkhuphatika na minwe yane... Pa nyengo iyi Mrs. Orlando wakasunga masambiro ghakudumura gha ŵasungwana ŵalara. Nkhakhala kutali chomene kweni nkhatemwanga khutu lane kuti nipulikiske chinthu chinyake kufuma ku masambiro. Asibweni ŵakati ŵayowoya kuti tizamuluta ku Fantina kukasangira "mazaza" na "kuwonekera", awo apo ŵakiza ku Novara ku makomishoni ghakuzirwa ghakagona nase. Pa nyengo iyo Comare wakafumba Zizi "Kasi muli na vyaka wuli?" Ndipo zizi - - Nizamukwaniska kuwona maso, nkhumanya yayi - (nkhuleka kuwona, nkhukumbuka yayi).

Na mzere wa agogo Turi nkhala tula kukagura chigaŵa cha salu yakubiriŵira, kuti niyezge luso lwane nkhapakira siketi. Zuŵa la kufumapo kwa Fatinna likiza (maora ghawiri ghakwenda). Tikawuka pa 4. Nkhakhumbanga kuzizwa Zizi kuŵika siketi yane. Kukaŵa pafupi chomene mwakuti nkhaŵa kuti nindayendepo. ŵakati ŵawona ivyo nkhapanga ŵakamba kuyowoya kuti: - Tikalimanga ndipo sono pakuti vikwamba kuŵa mukuru vikuchita chihowe. Vikutipangiska soni. Ndipo nkhalanga: "Kukhumba uku, usange mukukhumba kuti viŵe nthena, usange yayi, namwe muzamumupani!" Kweni mu mtima wane nkhaghanaghananga kuti "nikwenda na siketi yakupapatiza...". Ndipouli, tikafika uko tikuluta. ŵanthu aŵa ŵakafumba uko nkhapanga siketi yakutowa chomene. - Sa Fifi Illa - (wakachita) Zizi wakazgora. - Ndipo para tikwenera kusona chinthu chinyake tikiwiza kwa iyo -. Civetta kujikuzga...

Nyengo zinyake mu muzi uwu nkhawonanga vinthu ivyo vikaniŵinyanga. Emilia wakaŵa wakufwa -mute, panji wambura pakukhala. Pafupifupi zuŵa lililose wakajumphanga pa msewu uwo nkhakhalanga. Para wakasangana na munthu, wakanjizga woko lake pa mulomo wake. Nyengo zinyake ŵanthu ŵakamupa chingwa, kweni pakawângwa awo ŵakaŵavya chingwa cha tchizi, ndipo pamanyuma ŵakabisama kuti ŵawone umo ŵakachitira: mwanakazi mukavu wakakhala pa sitepe ya mulyango na kumenya mutu wake pa mtenje. Zuŵa linyake kuluta ku

sitoro kukatora waya nkhapulika mazgu ghakukhora gha Antonio, munthu wachibulumutira. Kufuma pa abbey, uyo wali pachanya pa charu ichi, wakapharazga kuti sardine yafika. Na utesi uchoko waka wa nsonga ya agogo awo wakawâwa kuti waluta panthazi nkhaluta ku nyumba ya walovi kukagura mahekitala ghawiri. Pa nyengo ya muhanya, sitovu na makara, nkhaphika sardine na kuziŵika mu pepala la shuga. Nkhati nawona Emilia wakumalira, nkhamupa. Wakawâlawîska mwakuzizwa ndipo wakazunura kumwemwetera kuti waniwonge. Nkhamuwona wakhala pa msinkhu wa nyengo zose, wakatimba yayi mutu wake pa mtenje, kweni wakazakatora minwe yake ya sikayele ku mulomo wake. Pa zuwa ili nkharyanga yayi: Nkhakhumbikwiranga kutozga sitovu ku ma ember agho ghakakhalako kuti ivyo nkhachitanga vipulikiske wasekuru wane.

Pa msewu uwu, Angela na mwana wake Nino wakajumpha na 12 koloko, munthu wakupendera uyo wakendanga kweni wakayowoyanga na vimanyikwi. Wakaluta na ndowa kuti wakatore supu ku nyumba ya wana wâmbura wapapi. Zuwa linyake Nino wakawâwa yekha na ndowa yake, wanyamata wâwiri wakakhalanga ku nyumba yane na kucimbira. Wakatondeka kukoka pa matharauza ghake. Wakawâvya vyakuvwara vyamukati. Nkhakhira mwa soni kuti wamubenekelere. Kakawâ kakwamba kuwona munthu walije vyakuvwara. Soka, mphanyi wasepuka wakamanyanga, mphanyi vikawa viheni chomene.

Mu kalata yinyake iyo wakanitumizganga ku wapapi wane nkhayowoya kuti khumbo la pa woko likukhumba. Pakuti nkhamanyanga kuti Mrs. Agostina wakafuma ku Domodossola, nkhaluta kukawona. Wakati waniwona waka wakanipokelera ndipo wakanipa phukusi ilo likatumizgika na wane. Nkhajura ndipo nkhazizwa kuti nkhlasanga weya wa mberere wa bulawuni uwo ukawa na ma curls ghakuru nga ni chara, chipewa cha kupulika na kabokosi na wachi. Nkhatenthema na cimwemwe apo mwanakazi wakanozga pa woko. Wakanipa galasi la maji kuti niwelere ku nyumba na kuchimbilira kunyumba. Zuwa lakulondezgapo apo wasekuru wakizanga ku Nova, wakayowoya kuti para nkhuvwara weya wanadi

ŵakanitoranga na vyakufuntha, mu charu mukawavya chinthu chanthena. Nkhawîkapa nanga wuli na kujikuzga. Nkhakoka na woko lane kuti nilongore wotchi kwa waliyose. Kanandi nkhamupa chingwe, ntheura pa nyengo yichoko waka wakaphyoka. Kuluta ku Caststandia nkhakumana na munthu munyake mucekuru uyo wakanizizika. Kuti nileke kupanga chithuzithuzi chiheni nkhalaŵiska pa wotchi iyo yikasweka ndipo nkhati naluwa kuyiŵika. - tikuyamika u sticso -. Ŵakanitawuzga ndipo Ŵakanitawuzga ulendo.

Kulinganizga na ŵanyane nkhaŵa muchoko na wakuwonda, wose ŵakaŵa "ŵakutukuka". Mu kalata iyo mama wakafumba Zizi usange "nikutukuka" nga ni mudumbu wane wa pinki. Kweni kuyowoya vinthu ivi vikaŵa vyakukanizgika. Wakaleka kupulikiska kuti nkhampanganya vyose vyakukhwaskana na umoyo. Ribelbe nga ni nyengo zose nkhamuphalira kuti "Ndine 'mwanakazi muchoko' yayi chifukwa ndine wakususka". Ndipo iyo: - Kasi mukuyowoya vichi? Nyengo zose tikumupwelelerani. Zuŵa linyake namise, nkhagona ku Castrangia ndipo tikagonanga. Nkhathukiranga kuzizima. Pakughanaghana kuti ni umaliro uwo ukalomba, kulira na kufuma mu mdima kuti upange madontho ghachoko waka gha pee. Ndipo iwo: "Usange mwawukaso, mutoren!". Panji deal wa Madonna Tindari wakanivkiliranga. Nkhawelera ku bedi pa utheka na kugona. Zuŵa lakulondezgapo pa labotale ku Novara, Miss Assunta wakaniwona kuti nili wakufipa chomene kuluska kumanyuma. Muteŵeti wa muteŵeti wakawaphaliranga nga ni khofi na mkaka wa mulenji uliwose na vigâwa vyakuwotcha, wakanipaso.

Chaputala chachitatu - Kukwera kwa kumeza.

Kukhala nyengo yinandi ku Novara umoyo wane ukawonekanga kuti kwa ine ukasinha: panji chifukwa chakuti nkhaluta kukapenja sekuru Turi ndipo pamoza nayo nkhachezga mwakukondwa kwambura kucezga na wanthu wose pa nyengo yose ya mise. Wakaniphalila nkhani zinandi za umoyo wake na umo kale vikawira vyakusuzga. Kweniso, apo nkhakhalanga ku Novara nkhaŵa na mwaŵi wa kuŵapo pa vinthu vyakuzirwa ivyo vikacitika mu caru ico. Pa vyose, milimo yikuru ya cisopo, pa ulendo, ubapatizo, visimikizgo, kweni kuluska vinyake vyose ivyo viphikiro vya ukwati, vikanikondweska. Ndipo nthengwa zikakondwelereka mise, pafupifupi nyengo zose nkhalutanga kukapenjana na wabwezi wawo ku tchalitchi la San Nicola.

Zuŵa linyake mise nkhawona mkazi mu diresi lituŵa ilo likaŵa pamoza na dada uyu. Candida nga ni sinowo, wakawonekanga nga ni chidole, ntheura yikaŵa yakutowa! Carmelina ndiyo wakatora Filippo. Nkhajimanyiska wose ndipo nkhalotanga maso ghakujulika: "Kasi ni njani wakumanya, zuŵa linyake wanganikhwaskaso...".

Mu mazuŵa ghara nkhaŵa na vithuzithuzi vyakuzizwiska, mu mlengalenga mukawanga chinthu chiphyu na chakuzizika mu mlengalenga, nkhaŵa na vyakulongosora. Nkhaŵa wakufwatuka ndipo nkhulindiliranga kuti paŵe chinthu chapadera chomene. Ndipo nadi, cakucitika ici cikacedwa yayi. Pafupifupi nyengo ya positi yikajumphanga. Zuŵa linyake mu mwezi wa June nkhapulika mazgu ghake ghakufipirwa: "Mndandanda, pali makalata". Nkhatora kalata, kufuma... Domodossola! Amama ūakamulemberanga mudumbu wake.

Ine nkhuwumba mwamabuchibuchi mpaka apo nkhaŵa pafupi kuwuuska ndipo nkhaŵazga, pakâwa nkhanî yakuti nkhaŵa kuti nkhulindilira umoyo wane wose: pafupifupi 12 Seputembala amama ūakizanga ku Sicily kuti ūazakanitore ku Sicily kuti ūanitolere ku mpoto! Pa nyengo iyi nkhaŵa mwanakazi muchoko, munthazi ukanihindiliranga ndipo nkhakhumbikwiranga kunisangira ntchito. Kumanya umo aunt wane wangachitira, chifukwa wakuchenjezga wakabisa kalata iyo yikâwa pasi pa chiŵiya icho chikâwa na nyanja ya ma grooves: usange zizi wakawazganga kuti nikavu ine... nyengo zinyake asibweni ūake Micherillo apo wakachita yayi. ntchito mu hamlets yikiza ku sitoro ku Novara. Nyengo zinyake wakawungananga pamoza na Zizi ndipo wakawopanga wakati: "Nyengo yakwana kuti amama ūinu ūalembe yayi, chinthu chinyake chizamuâwa kuti chikamuchitikira...". M'malo mwake, nkhwopanga kuti kalata yinyake yikiza na ulongozgi unyake. Nakuti zuŵa linyake yumoza wakafika, kweni mwamwâwi kwambura kuyowoyapo kanthu pa ulendo wa ku Sicily. Chilimwe kwa ine nkhasunkhunyika pachokopachoko, nkhatondeka kulindilira kuti spasmodic wakulindilira kuti nimare. Ntchito iyi yikanowwira kuti nileke kughanaghana ndipo kuti nijumphe nyengo iyo yikanipatura ku kwiza kwa amama ūane. Pakuti chiphikiro cha Asmption mu Ogasiti wose ūanthu ūakakhumbanga kulongora kutowa kwawo ndipo mu labotale nyengo zose pakawanga vinandi vyakuti ūachite, kuluska nyengo zose: ūanakazi ūanandi ūakakhumbanga kulongora diresi liphya. August 13 wakajipereka ku ūanchito awo ūakasona vyakuvwara vyawo.

Nkhawâ kuti napempha Zizshi kuti wagule salu kuti yiîe pafupi na wanyane. Wakazomerezga ndipo wakasankha salu ya beige ya beige yiheni iyo yikâwa na vithuzithuzi vya buluu. Labu ya labotale iyi yikanidumura ndipo yikatuma munthu munyake uyo wakagwiranga nchito kuti wanowwire kumusoka. Pa zuwa la phwando nkâwa na diresi liphya nga ni waliyose.

Pakaâso wânthu awo wâkawamanyanga awo wâkafuma ku Fantina. Yumoza wa iwo wakawonapo siketi yane yane yakupambanapambana. Wakazakatora salu ya salu na kufumba Zizi kuti: "Mzukuru wako wakwenera kunipakira diresi, nchiwemi chomene!". Nkhatora ndondomeko. Nkhawâ na fundo yakuti Miss Assunta wakapakira kasitomala. Nkhapempha nyengo yakuti nidumure na kuyezga. "Okay, salu njakulemera, njakwenelera ku nyengo ya chihanya. Nizamuza pafupifupi Seputembala 20."

Pa nyengo iyi Carmelina, msungwana wa mu labotale, wakachema wâbwezi wake wose ku ukwati wake, wakakondwelera mwezi unyake wa Seputembala mise mu tchalitchi la matrix. Na chizomerezgo cha Zifza nkhaluta ku chiphikiro. Pakati pa wâlendo awo wâkawapo pakaâso mwanakazi wakufuma ku Domodossola uyo wakapharazga kuti wafumapo pafupi na ine: "Concettina, muli na mazuwa agho ghakuwerengeka mu Novara. Amama wînu wazamuzakamutorani".

Pamanyuma pa kusamphuska kwa wâsambazi nkhaluta ku nyumba mwakukondwa. Mazuwa ghakajumpha ndipo chiphikiro cha Tirdia cha 8 Seputembala chikafika, chaka chira ulendo utali chomene uwo ukafika ku Fimara ukawonekanga kuti ngwakukhora yayi ndiposo wambura kumara nga ni nyengo yakwamba, vikawonekanga kwa ine kuti niwuluke. Ku Castrangia nkhaphalira Zizi kuti nizamuleka mazuwa ghachoko waka na chifukwa icho wâkapangira kuti labotale iyi yikakhilira m'paka pa zuwa la 12. M'mâwa uwo mtima wane ukâwa kuti wafika pa mtunda. Tikawunganya nkhuyu zinyake kuti tilute ku neba ndipo tikaluta ku Novara. Halfway nkhawona kufuma kutali amama awo wâkakhira

pafupi na msewu wa mule. Nkhakumana nawo na kukumbatira na wāsilikari wose awo nkhaŵa nawo mu mawoko ghane ghachoko. Zizi wakamba kuchemerezga kuti "Chifukwa wuli mwafika mwamabuchibuchi? Kasi mukughanaghana kuti mukumutorani na Concettina?". "Enya - amama - mu mazuŵa ghatatu tikufumapo". "Mungakwaniska yayi, wakwenera kunozga diresi la mwanakazi wa fantina." Cikâwa cifukwa cinyake cakuti wakhaleko. Wakachemerezganga nyengo zose. Nkhawâna suzgo la kukhwaska mlengalenga na chara. Nkhadandawura waka kuti nkhaŵa kuti nkhukwaniska yayi kuluta na kusanga sekuru Turi.

Pa zuŵa la nambara 14 tikalyeranga. Zizi wakajura mulomo wake chifukwa cha kunyoza mummy wane: "Pakuti mukuchitora chikanga wuli, mulije mtima, mundipangiske kusuzgika chomene, nkhumuwonaniso yayi mudumbu". Nkhawona Micheril na masozi kwa nyengo yakwamba. Pansi pa zest ndipo wakukhalilira nga ni makuni ghakuwoneka kuti madontho ghachoko waka gha wānthu ghakalutilira kujalirika mu jele. M'malo mwake nkhaŵa kuti nazizima nga ni marble ndipo nkhaŵa kuti nindasamukepo nanga nkhuchoko.

Usiku uwo nkhajara yayi maso, maghanoghano masauzandi ghanandi ghakacezga mu maghanoghano ndipo nkhatondeka kulindilira kuti mulenji ulute. Mayi uyu wakachemeska taxi kufuma kwa munthu munyake uyo wakachemeka kuti "Cauzi i nkhandwe" (mathalaiza gha nkhandwe). Pa nyengo ya mulenji tikawuka, kukhwaska kwakumasinda kwa sutikesi ya makatoni na kutawuzga wāsekuru. Pa nyengo iyo wakafumapo, aunt wane wakaleka chipinda chake na masozi, na sisi lakufwatuka, ndipo wakajiponya pa malundi gha amama wāne, ndipo wakaweyelera kuti: "Sono nizamunikoma ndipo muzamuŵa na nyifwa pa njuŵi yinu kwa umoyo winu wose! Chonde..

Na sisi lakuvunda ndiposo nkhopo yikuru ya matope, wakatimba pasi mwa kutemba chilengiwa chose. Amama wakapulikiska kuti mudumbu yura wakâwa wakofya, kweniso wakuyitaya, wakakhumbanga comene. Ndipouli, wakasuntha

yayi, wakajikora yayi kuti wamuchitireni chitima, wakaŵa wakumangwa makutu ku vilolezo vyake, wakalawiska kutali na kulindilira kuti wamalizge script yake. Amama ŵati ŵamanya kuti amama ŵane ŵakaŵa ŵakukhora, ŵakachimbilira mu chipinda chawo, ndipo ŵakatikana kuti ŵaseŵerengepo. Mwamabuchi tikafumapo, wakawelera ku msewu, apo tikasamira ku malo ghanyake tikamuwona wakuchepa m'paka apo waŵe mpira uchoko wakufipa uwo ukatimbanizga malibwe. Panji nkhaŵa wankhaza nayo, pakuti ŵana pera ndiwo ŵakumanya kuŵa, kweni nkhukumbuka kuti apo nkhlasamiranga kutali na nyumba yake iyo yikavikiliranga na woko la amama, apo nkhawona kuti wali pafupi kusôwa pa kuwona kwane kose mkwiyo wane mwamabuchibuchi. wakazgoka wakutemweka ndipo nkhajipulika kuti nili na lusungu kwa iyo (ntheura nkhamanyanga kuti zizi kwa myezi yichoko waka mu misewu kukaniliranga nga ni para nafwa).

Pakati pa vijaro vya taxi iyi vikajulika ku Piazza Bertolami. Kufuma pa windo nkhutawuzga wose awo nkhawona mpaka kuumaliro wa charu. Pa ulendo uwu nkhawoneleranga nyumba ya ŵanthu na charu icho chikasunkhunyikanga pachokopachoko pamaso pane, tikakhala chete usange nyanja yikâwanga pacokopacoko ndiposo mu caru. Pa nyengo iyi nkhaŵa kutali na Novara, mwakusimikizga! Maghanogħano ghakususkana ghakalimbananga mu maghanogħano ghane ndipo nkhatondekanga kughalongozga, ndipo pamanyuma nkhawuska apo amama ŵakanikhwaska mwa kunichenjezga kuti tikafika. Pamanyuma nkhatemwanga chomene charu ichi kuti kwa nyengo yitali nkhaŵa kuti naseka chifukwa cha umoyo wachitima uwu uwo nkhalongozga. Pa siteshoni ya viglier pakaŵa chisokonezgo chikuru, ŵanandi nga ndise ŵakafumapo ku North na masutikesi ghawo gha makatoni na mathumba ghanyake.

Mphepo yakuwonda yikafuma mu nyanja ndipo nkhapulika mchere uwo ukawâlanya milomo. Kujipulika kuwemi uko nkhapulika kwa nyengo yakwamba. Tikalindiliranga sitima iyi kwa theka la ora. Kwa ine yikâwa mphepo yiphya. ŵanthu ŵakayimbanga sumu iyi mu vogue "Professor, ŵaphalirani usange dzira

panji nkhuku wakababika kale". Waliyose wakaweranga ku maholide agho ghakâwa pa kontinenti. Nkhafika ku Messina nkhawona kuti viwawa ivi vikâwa pa boti la boti la boti mwakuzizwa. Iwo ukâwa pakati pa -September ndipo mu mlengalenga wa buluu uwo ukâwa pachanya pa masauzandi ghanandi ghakukhweâwa. Na ndege yawo âwakâwa kuti âwakupenja maloto ghane: paumaliro âwakawelera kuti âwakakhale na mbumba yane. Nkhayezga kuwona Ciuta pakati pa mtundu wakuwala uwo ndipo, nangauli ningamuwona yayi, nkhamuwonga kufuma ku kuzika kwa mzimu wane ucoko. Pamanyuma pa maora ghambura kumara tikakhira ku Roma kuti tiyambisko, pamanyuma pa maora ghanyake ghakulindilira, sitima yakuluta ku Milan, uko kukaâwa sitima yinyake yakusintha na kuluta ku Domodossola. Chikâwa maloto. Pa sitima iyi mama uyu wakatawuzganga âwanthu âwanandi awo wakaâwamanyanga. Waliyose wakafumba uko wakafuma na uyo wakaâwa msungwana uyo wakaâwa nayo. Âwakamanya yayi kuti wali na mwana munyake msungwana.

Nkhawona malo: Nkhawona nyanja yikuru na virwa vyakuzizwiska, ndipo pamanyuma mapiri. Nkhafumba kuti ni ndalamu wuli izo zikâwa kuti zasôwa kufika, uku kumanya kuti tawuni iyi yili ku chigwa icho chikazingilizgika na mapiri. Tikafika ku Domodossola mulenjilenji. Mlengalenga ukâwa wa grey, misewu nayo yikawonekanga kuti yikupenteka na mdima, âwanthu âwakendanga na sitepe yakuzirwa yakulâwiska pasi, nanga ni vyakuvwara vikâwa mdima. Mu siteshoni ya dada wakalindiliranga na munung'una wane muchoko uyo nkhaâwa kuti nawona mu Sicily vyaka viwiri kumanyuma. Kuphwanya na kukhumbatira. Apo tikalutanga ku nyumba nkhayezgayezganga kusanga malo agho agho ghazamuâwa msumba wane sonosono apa. Nkhapenda mawindo gha nyumba kweni ghakâwa ghanandi chomene mwakuti nkhataya ulusi wa mawerengero ghane. Pakâwa mawindo ghanandi chomene, ndipo nyumba zinandi chomene zikâwa pa zinyake. Âwakâwa pachanya chomene mwakuti maso ghane ghakazgewâ kuchanya.

Nkhayezga chizungulire. Mafumbo gha vikwi vinandi ghakanjilira mu mutu wane, wakaluta kwambura kuzikilira. Pa nyengo ya masambiro nkhatondekanga kwenda lizgu limoza. Ndipo ku nyumba nkhawâ na chinthu chinyake chakuzizika apo nkhawona wadumbu wane, awo nkhakumbukanga waka pa vithuzithuzi. Chinthu chinyake chakuzizika ntchakuti khichini iyo yili na sinki, mpopi na sitovu ya gasi (ku Novara maji gha pa nyumba ghakawapo yayi ndipo ghakaphikika na nkhuni). Namise wakaluta kukachezga pamoza na Catena Grazia mwana wake Caterina. Wazengezgani nawo wakakhumbanga kuti nimanye. Dada wakulondezgapo wa mise wakanitolera ku sinema. Zuwa linyake lakutowa comene la mazuwa gha umoyo wane agho nizamukumbuka kwamuyirayira, m'paka zuwa laumaliro. Paumaliro nkhawâ na adada, pambere nindamutemwenge apo mukutemwa dada uyo wakaawapo yayi, sono nkhamutemwanga ndipo paumaliro nkhajipulika kuti nili wakuvikilirika nga ni para nili mwana wake wa fumu wake. Mwakudumura, vikawoneka kwa ine kwenda pachanya pa mabingu, nkhawâ kuti nafika pa malo ghanyake mu chilengiwa chose.

Chaputala chachinkhondi na chimoza - Mulyango wa mlengalenga.

Pambere wandambe Sicily, amama ŵakakwaniska kunisanga malo kufuma mu weya ndipo pamanyuma pa mazuŵa ghawiri ŵakanilongozganga ku ntchito. Tikafumapo pa nyumba mulenjilenji: Nkhakondwa chomene chifukwa cha vinthu viphya ivi.

Pa mulyango wakanipoklera munyamata wady Tilde uyo wakanimwemwetera chomene ndipo wakanikora pa woko, mwanakazi wakukondweska na wakutowa. Tilde wakati kwa ine ku Minanese "Hi Bela Tusa (msungwana), kwiza, nkhumulongorani ŵasungwana awo ŵakugwira ntchito nane: mu na Teresina. Ŵali na maluso ghanandi, ŵazamusambizgani kuti mugwirenge ntchito. Usange pali masuzgo - iyo kuwonjezera - mungachita soni yayi kufumba". Ntheura mu blink ya jiso nkhajisanga kuti nili na ntchito yane yiphya.

Nkhajipulikanga kuti nili mukuru kale ndipo nkhapokera kusintha uku mu umoyo wa Bela Tusa kwa nyengo yakwamba kuti nyengo ya kusamba yifike. Wakamanyanga vinandi yayi pa nkhani iyi, kweni kufuma pa nkhani izo ŵabwezi ŵake ŵalara ŵakapulika ku Novara, wakapulikiska kuti iyi ndiyo nthowa iyo

wakazgokera kuwa mwanakazi muwukirano. Wakapulikiska kuti wakakhumbikwiranga yayi chimanyikwiro ichi kuti waâe mwanakazi: wakaâa kale chifukwa cha vyose ivyo wakasambira, ivyo wakamanyikwanga na kutemweka. Chikâwaso chara yayi ndipo chikasuzgika na gulu la gulugufe. Wakafuma kutali comene ndipo mu maminiti ghacoko waka wakajumpha kufuma ku caru cinyake kuya ku cinyake. Wakajisanga yekha ndipo wakajilumbanga comene naco.

Pa nyengo iyi nkhamba kumanyikwa na nchito yipha. Pavuli paki, ânthu agwiriskiyanga nchitu mapiri nga nthengwa. Vikumba vikaâa vyakunyewâ na sponji ndipo paumaliro âwakakhoma pa axis ya makuni mwa kuvikokera kufuma ku vigâwa vyose. Icho chikawelera kwa ine apo nkhaâwa mu labotale ku Sicily nkaphyora vithuzithuzi kuti viâike pasi pa vyakuvwara. Apa na nyundo zinyake zikachimbira pa vyara. Usange kukaâwa dazi lichoko, âwakawumika mu munda uwo ukawa mu msewu, ntheura nkakhumbikwiranga kupanga mberere yakuzirwa ya ku Persia, fox, mink, muqué. Apo nkhaâwakora nkhatemwanga kulaâiska magalimoto na ânthu awo âwakajumphanga. Nkhafika na pa kukhumba mpweya wakufumiskika wa makina ndipo nkhayezgayezga kujiâika na mafuta ghakununkhira gha msomba uwu, ntheura viphya na vyakulowezga via msungwana uyo wakakulira mu mlengalenga wakutowa. Msomba ukamara pasi pa maso ghane ndipo nkhaleka nanga nkhuleka kuwa na fundo yakuti nyengo yajumphapo. Adada âwakanilongosolera kuti zuâa ili likagâwika mu maora kwenekuko, apo nkhakhalanga ku Castrangia nkhamanyanga waka umo dazi likakuliranga na selo ya zuâa. Nyengo zinyake apo nkhapweleleranga vikumba, mwanakazi munyake muchekuru uyo wakaâa pachanya pa nyumba ya pachanya wakazanga kuti niâe na gulu. Wakayowoya mu Pidenmonse wakucepa ndipo nkhapulikiskanga yayi doko: "Kasi bela fiola, kufuma ku ndaa ti vegnat (kufuma nkhu uko mukwiza)? Nkhusintha. "Nkhupulikiska kuti ine (kasi mukupulikiska yayi)". Para khungu

laŵa lakuwomira, mwanakazi muchoko wakadumuranga mawonekero gha mapiri gha visopo ivyo vikaŵalamuranga.

Pachoko na vichoko nkhlasambira kuŵika frfliselina paddding, pasifini kuzungulira ndipo pamanyuma pake mzere. Pa maluso ghane nkhamba kutora paghetta sabata yiliyose ndipo mu nyengo yichoko waka nkhaŵikika mu ndondomeko na ma brand ghakupumura. Nkhajipulikanga kuti nili mukuru. Mu labotale mukâwa wayilesi, nkhakondwa chomene kuti nkhapulikanga sumu. Pamanyuma pake, mafiriji ghakâwa ghakuthandazgika yayi kweni mwanakazi muwukirano uyu wakâwa na aisi uyo wakazura na vigâwa vyâ aisi ivyo vikapelekeka na munthu munyake uyo wakajumphanga na ngolo mu misewu ya mu tawuni. Kwa ine, kumwa maji ghawemi ntheura kukaŵa kuphya. Sitovu ya pa sitovu ya chuma ya khuni yikawotcha nyumba. Wakaŵavya foni kweni apo wakakhumbikwiranga kuchema makasitomala wakanitumira kufuma ku aunt wake, mweneko wa kampani yakuzenga iyo yikaŵa na wanchito wânandi. Pakati pa ivi, mwamwaŵi, nkhawona kwa nyengo yakwamba... kweni ili ni nkhani yinyake yakuti, usange nili na nyengo na khumbo, nizamumuphalirani pamanyuma.

Ku nyumba nkharyanga makora, mazuŵa ghano wakaluta kukachezga pakati pa msumba uwu na vigongwe vyâ malibwe na masitolo agho ghakâwa na mawindo ghakutowa. Pa Sabata nkhaluta na amama wâne ku msika, uwo ukukhala chigâwa chiwemi cha pakati, apo nkhafumapo pa ntchito pafupifupi 12 koloko. Tikagura salu iyi kuti wânipangire kothi. Wakâwa wakuwoneseska. Nkhayiŵika pa malo agha mwa kunilondezga ku misa ya pakati pa usiku pa Khisimasi. Mwakudumura, umoyo wakukondweska.

Wakaza pa carnival. Tikaŵa na mbumba yinyake iyo yikaŵa pafupi na Viglione ku Galletti Theatre. Cikaŵa maloto gha kuwona vikuvina vyâ mask pakati pa maseŵero gha unguweru gha phosphorescent.

Sabata yakulondezgapo apo nkhawuka pakaŵa chinthu chinyake icho chikabudika. Nkhachemerezga chifukwa chakuti mama mwini wakanipa yayi Magnesia San Pellegrino. Yumoza mwa msuweni wake wa ku Martigny wakafika. Chakurya cha muhanya nase. Masana ndajivwanga chakuziziswa, nge nge po ndananganga kukondwa. Adada âwakaluta na msuweni wa sitima, ndipo pamanyuma tikarya.

Mazuŵa ghanyake mise tikafumapo yayi pa ulendo. Adada âwakati kwa amama, "Nkhusanga âwabwezi ku bar." Pafupifupi 10 koloko mulenji wakawelera ku nyumba Gemanndendo na kuseŵezeskeka na nkhope yake yakufipa, iyo yikakhözgeka na kukhoma kwakukhora ku chifuŵa. "Teresa, nozgekerani chamomile". Apo adada âwakathilira pa bedi, nkhala tukawonana na aunt na aunt kuti nkhachemere dokotala wa mamita 50. Wakiza nyengo yeneyiyo, kweni pa nyengo iyi adada âwakâwa kuti âwaleka kuŵa âwamoyo. Pamanyuma tikamanya kuti aorta wakayamba. Ndipouli, pakaŵanga kanthu yayi, adada âwakajumphanga pa mulyango wa mlengalenga na kukwera ndege kuluta kucanya. Pakaŵa pa February 17, 1951. Usiku wose nkhakhalanga na maso gha adada âwambura kujivikilira. Mutu wane ukazgoka, kusakanizga migraine na chizumbazumba ivyo vikatolekaso yayi kufuma mu chipinda chira apo vinthu vyose vikazgoka kutinkhana chifukwa âwakaboni âwa nyifwa yambura urunji. Nkhaleka yayi kughaghanirapo vya adada na chinthu cha nkhaza icho chikanilindiliranga ku Domodossola, masozi ghakatondekangaso kufumamo mu maso ghane chifukwa ghakâwa kuti ghâwa ghakuwomira ku kulira. Kuti Ciuta uyo nkhaghanaghanirangapo pa kufumapo kwane mu ungweru wakuzizika pa Strait of Messina, kasi wakabisama uko wakabisama? Chifukwa wuli wakatitaya? Chifukwa wuli wakanipusika chomene? Kasi sono nilipo wuli apo nkhwâwa kuti nasanga dada, adada âwafumiskikapo kwamuyirayira? Kasi ni fundo wuli ya ngozi iyi? Sono pakuti Ciuta kuno ku Dododossola wakawonekanga wakupambana, kutali, wakawonekanga wakusuzga, wakawonekanga kuti wakapangika na mdima, wakusuzga ndiposo wakupayikika,

wakukwiya, Ciuta uyo nkhuwamanyaso yayi usange ningamugomezga panji kumulekelera kwa mazuwa ghanyake ghose. Kwa usiku na usiku nkhakhala chete mwa kuwuka na maso na maso mu mdima pafupifupi na chigomezgo chakuti para zuwa lafika, vyose vizamuwelera nga umo vikawira kale. Mu mazuwa ghakusuzgika, ndipo mbumba yane yikawa pafupi na mvula, yikapulikiska kuti paradiso ni malo gha wasungwana yayi.

Usiku wa usiku uwo, apo nkhwawa mu maora gha mulenji nkhawa ndipo pamanyuma pa kugona mwakusuzgika nkhanjira mu maloto ghakutowa: Nkhajisanga kuti nili pa nyanja, pamanyuma adada wakanisanga na maso ghane na maso ghane ndipo wakabika mu ungweru wakucanya. Sono chisko chake chikasuzgikaso yayi ndipo wakawelera kutowa. Wakamwemwetera mwakutowa, wakanikora pa woko, wakanikumbatira na kwamba kuyowoya nane. "Mwana wane - wakayowoya - ivyo nkukhumba kumuphalirani sono ni chitemwa chane, vyose viwemi ivyo nkukhumba....".

Nyengo zinyake nkhughanaghana za maloto agha na ulendo wane waumaliro, nkhughanaghana apo Fumu yizamuniyimbira foni, nkhutemwa kughanaghana kuti para najumpha pa mulyango wa mlengalenga, adada wakunilindilira, wakuvwara nga ni mise iyo yikanipangiska kuti nifike pa cinema: nayo tili na vinthu vinandi ivyo vikutiphalira, tikwenera kutora fundo iyo yikatimbanizgika mu usiku wakuzizima uwo wa February kwamuyirayira. Iyi yingawa nthowa yiwemi chomene, nkhughanaghana, kuti nimbe ulendo wane waumaliro.

Mayi uyu wakakhala na kukhuwara na wanayi ndipo wakawavya penshoni chifukwa adada wakawa wakusuzga yayi. Vinthu vyose vyakuzizima na vyakuwinya vyose vya caru vikawa kuti vyawira pa mbumba yithu ya wantru wakavu.

Kutali na caru cithu, kutali comene na umoyo, tikawa mbewu za msilikari wakukoleka na mphepo ya mapopa.

Amama wakajitaya na mzimu wose. Wakawa kuti wazgoka chipolopolo chambura kanthu. Thupi lake likawa nga ni khuni, wakaleka yayi kudontha ndipo maso ghake ghakatayika, mu nkhope ya pa charu chapasi ndipo kwambura kuyowoya, wakakhala waka wakukhazikika kwa maminiti ghose ku malo ghakutali, ku dindi la Adada. Likawa kuti lazgoka nga ni mzimu uwo ukawukirika na kutondeka kuluwa. Nkhawona nyengo iyo wakawiranga na kunjira mu kukhuwara kwambura nthowa zakufumira kuwaro. Nkhayezga kumusunkhunya, nkhadumbiskana nayo pakuyezga kumukhozga. Nchakuzizika kuti maudindo ghakawa kuti ghasintha: ni mwana msungwana uyo wakasanguluskanga amama, kumuphalira nkhani zake kuti wamunozgere kuti wakhallenge kwambura mfumu wake na kumuwovvira kuti waluwe. Ine, mwana wa mwana, tika wa kuti tinda we na vyaka 15.

Pamanyuma pa kurya chakurya cha mise nkhawelera ku ntchito kufuma pa weya kuti nkhakwezge ma rura ghanyake ghachoko waka. Ine ndine uyo wakayezgayezga kuti moto uwe wamoyo. Kweni paumaliro wa amama, nkhumanya yayi umo, panji na nkhongono ya kugongowa, pakati pa kulira ndipo munyake wakakwezga charu chose pa mapewa ghake ndipo pachokopachoko wakawelera ku chigawa cha msoko mwa kuphika masiketi ghanyake na gown yakuvwara. ,.

Chaputala cha Decimo - La Bela Tusa

Mu May chaka chenecho munung'una munung'una munung'una munung'una wane walwara na chikhoso ndipo nayo wakachitora, chifukwa chakuti wakaleka kumupanganirapo pa nyengo iyo wakawâa mwana. Apo nkhaâwa pa bedi nkhapulika amama âwane âwakujura chipata. Munthu munyake wakaseŵeranga belo. Pamanyuma nkhapulika mazgu gha Zizi na Micherillo. Nkhaâwa na phukwa: pambere âwandanitorepo ku Domodossola kukawona âwapapi ndipo sono âwakajipanga âwamoyo. Wakakhala pafupifupi sabata yimoza, ndipo âwakaleka kukhuâwara pachoko chifukwa âwakagomezganga kuti nkhawelera ku Sicily. Mu Novembala, kalata ya Bordeda yakufuma ku Nero yikafika. Mayi wakawopa, wakajura woko lake. Nkhawona kuti kulira kwake: Zizi wakapharazga kuti sekuru wa Turi wafwa. Wakamusanga kuti wafwa ku mizi ya Bordonaro pa Novembala 8. Wakaâwa na vilimika 87. Chaka chakulondezgapo pakâwa chinthu chinyake chikuru icho chikapangiska kuti âwanthu âwaleke kukondwa, apo mwamwaâwi kafukufuku uyu wakapangiska kuti âwanthu âwafwe chifukwa chakuti âwakafwa chifukwa chakuti âwakaâwa na mkondo mu singo, ndipo âwakasangika pa nyengo iyo âwakaâwa kuti

ŵafumapo. Mulandu uwu ukachitika pamoza na mukuru wake pamoza na mubali wake, ŵazengezgani ŵake mu mizi, kwiba penshoni ya mabola 11,000. Pamanyuma ŵakateŵetera mu jele vyaka 24 iyo pamoza na vyaka 12 kuti ŵachite mpikisano.

Nkhalutilira kuŵa na chitima. Na ndalama zichoko waka mungatondeka kuloŵa mu ŵanthu 5. Miss Til wakaniphalira kuti niŵe na udindo wa kulembeska kuti niŵe na mwaŵi wa kulembeska ku ofesi yakuŵika. Kanandi nkhalutanga kukawona usange kuli nchito yiliyose, kweni cigomezgo cikâwa ŵacoko. Mu April '53 nkhamanya kuti ŵakamwa ŵasungwana ŵanyake ku fakitare. Iwo ŵakakhumbanga yayi, ŵadada ŵawo ŵakâwa kale na ntchito. Pamanyuma nkhaluta ku ofesi kuti nkhasuskane na ŵanthu: Nkhakhumbikwiranga kugwira ntchito zinandi kuluska zinyake. Mu May pamanyuma nkhanjira mu fakitare apo magulu gha elastic, vingwe vya nsapato, matepi, tubulars ya mawaya gha magesi vikapangika. Ntchito yakusuzga na kusintha kwa sabata yiliyose 6-13 na 13-21. Mu nyengo izo nkhalutaso ku weya kuti nkhaizingilizge malipiro na kupeleka wovwiri kwa amama.

August wakafika. Pa nyengo ya holide, Conare Grazia wakenera kuluta ku Sicily kuti wakasange amama ŵachekuru aŵa. Nkhaghanaghana kuti nifumepo na mwana wake msungwana wa ku Ratena. Tikafumapo na sitima ku Milan ndipo pamanyuma tikaluta ku Roma, uko tikafika usiku. Pakâwa kulindilira maora ghachoko waka kuti ŵalute ku Sicily.

Mu siteshoni iyi tikasanga magomu, ndipo pakati pawo pakaŵa maseŵero gha nano gha Novara, Salvatore Furnari, na msilikari uyo zina lake nkukumbuka yayi. Apo Mrs. Grazia wakapumura pa bench Caterina ndipo wakanichema kuti nkhayenderenge. Wakatitolera ku bwalo la Esedra kuti wakaryemo mottarello. Vikawonekanga kuti vikwamba kuzgôwera.

Adada Grazia wakati wafika wakazura, wakachimbilira kukalutilira na mathumba ghawiri. Sitima iyi yikâwa kuti yindayimepo chomene ndipo wakatambasuka pa sitima. Ine, Caterina na wantru wose wakacemekanga mwa kucemerezga dada wamuyirayira apo tikamufumiskanga comene na vilonda kweni mwamunthondwe vikâwa vyamoyo. Wakakana kuti wazakatore ku chipatala. Pakati pajumpha ora limoza, sitima yikafumapo. Pambere Mezzogiorno wandafike pa siteshoni ya Turme Viglier uko tikakwera basi iyo yikalongozgera ku Novara Sicilia, walendo wa Zizi na Micherilo.

Wakatipokelera nga mbalendo wa ntchindi. Usiku wose watatu ku Latvian, Caterina na ine tindajalidwe maso. A Grazia wakâwa na vyakuwinya vinandi. Usiku weneuwo pakaŵa chinthu chakuzizika: wanyamata wanyake wakatipanga serenade na gitala na violin, kweni serenise Micherillo, wakakwiyska, wakatipangiska kuti wathawé.

Amama wa Caterina wakakhala pafupifupi nyengo zose pa bedi. Wakafumapo kâwiri pa khumi, ndipo wakaluta na kukachezga na amama wachekuru. Muanya nkhaluta kukasanga wana wa sukulu na wanyane wa mu labotale. Zuwa linyake nkhawonaso mwana wa sukulu uyo wakiza kuzakanikumbatira. Wakasunga njinga pa woko na kumupempha kuti wanitore kuti nkhamukwezge. Kufuma apo, msungwana munyake uyo wakâwa pa njinga wakâwa kuti wandawonepo ku Novara. Wakati wamanya waka Zizi wakaninyoza kuti: "Mukaŵa chihowe, mphanyi nkhaghanaghanapo yayi vinthu vyanthena ivi".

Pakuwelera ku Domodossola, Mrs. Grazia wakasuzgikanga kuti wachire. Pamanyuma pa kugwa uku, vyakuwinya vya arthrothropy vikatora. Iyo wakaluta waka na mbumba yakhe na kuluta nayo ku viphikiro vinyake, uko nane wakacemeka.

Nkhayambaso mulimo uwo ukawâ mu fakitare na weya, kweni nkhakhumbikwiranga vinthu viphya. Zuâa linyake mwa kuluta ku malo ghakucitirapo maseŵero gha San Gervasio na Protasio, Don Giuseppe Benetti wakanifikira kuzakanifumba mafumbo ghanyake. Nkhamuphalira vilango vinu vyose. Wakanikhozga ndipo wakaniphalira kuti: "Zuâa la mise likwiza ku olatory. Ku malo agha muzamusanga pulezidenti wa Katolika Action Miss Germana, uyo wazamuperekâ ku âwasungwana na kumupani ulongozgi uwemi ". Mwaluwiro nkhlasanga kuti nili wakufwatuka: na soni pachoko nkhamba kusanga âabwezi. Nkhawâ na wofi kuti nkhamanyanga yayi kuyowoya kweni na wovwiri wa Ciuta nkhutonda masuzgo ghakwamba. Nkhawazga mwakukondwa nyuzipepara ya wupu uwo ukutemwa Armida Barelli uyo wakambiska: nkhuwonga kuti umoyo wane ukasintha. Pa nyengo iyo fakitare yikazomerezga, nkhala ku misa ya mulenji pa 7, uko nkhakumana na Don Benetti, uyo wakaniwonanga kuti ni mulaâwiliri wane wauzimu. Pa Sabata nkhajipeleka kuti nikhale ora limoza pa benchi ya makani ghawemi panthazi pa tchalitchi. Pamanyuma âakanichema kuti ninjire mu wupu wa ACLI. Na vyose ivyo nkhalayizga nkhwâ wakukhorwa na kupanga.

Wanyane âa fakitare âakaniederuzga kuti nkhwâ wakujikuzga, kweni nkhajipulikanga kuti nili wakusuzgika yayi, mwakupambana na ine nkhaâwalomberanga ndipo nkhaâwachemaso apo nkhwâ kuti nambapo kuyowoya na vulgarity mu vipinda vyakusintha.

Chaputala 11 - Nkhope ya Porcelain

Zuŵa linyake mu nyengo ya chilimwe pa Lamlungu, pulezidenti wa chigamulo cha Chijeremani, wakanozga ulendo wa ku mapiri. Na ndalama zichoko waka nkhakwaniska kulipira chigâwa cha ulendo uwu. Tikafika pa basi kuluta ku Goglio, ndipo pamanyuma tikaŵa na galimoto ya khebo ku Alpe Devero ndipo pamanyuma tikaluta pasi ku Crampiolo. Nkhaghanaghanirapo vyā kutowa kwa mapiri agho ghakubenekelera maluŵa: rhododendris, ranuncoli, ma orchid gha mu thengere. Blueberries kuti wapike. Mahuti na vigongwe vyā malibwe na mawindo gha makuni kufuma apo mawindo ghake ghakaŵa na geraniums zakufipa na za pinki. Nkhafumba Germana uko kukamara kumasinda. "Para tavuka tizamuyima kuti tirye chakurya cha muhanya." Pafupifupi 1pm wakayima kuti wakamwe maji ghakutowa agho ghakukhira kufuma ku libwe kuya ku chigwa. Tikati tarya, kulomba na kuŵeta, tikendangaso kuti tiwelere. Nkhatenthema na cimwemwe: Nkhawâa kuti nindakhalepo zuŵa lakutowa nthena. Ku nyumba nkhaphalira Mommin na ine nkhawona chimoza mwa kumwemwetera kwake.

Nyengo na nyengo nkhapokeranga ofesi kufuma ku Novara Sicily: wakapempha kuti wamusange nchito ku Domodossola kuti watikumane nase. Nkhatimbanizgika chomene kweni nkhakondwa kuti munthu munyake wakanitemwanga chomene. Pakawaso msepuka wakufuma ku Doodossola, kweni nkhatemwanga yayi: mulenji wakamwanga cicchetto wa groppa ndipo nyengo zose wakawângwa na masaya ghaswesi.

Maghanoghano gha mulenji ghakalongoranga nthowa ya nyumba ya waseputka, kweni pa nyengo yeneyiyo nkhatemwanga wana na fundo yakuti niwe na mbumba. Nkhajiwikira pa khumbo la Ciuta. Mazuwa ghachoko waka gha Sabata tikaluta ku malo ghakusambilirapo vya vyaru vyapafupi. Ulendo wa basi ukantimbanizga, kweni chikanga chikajumpha masuzgo ghachoko waka.

Pa May 1, 1954, ACLI na mazgu ghakuyowoyeka ghakanozga ulendo: ulendo wa malo ghakupatulika gha Madonna di Oropa mulenji ndiposo msonkhano wa muliska wakuchindikika ku Biella muhanya. Nkhawâ yumoza wa wakwamba kulembeska pamoza na mubwezi wane na chibwezi chake Pierino. 2 mabasi ghakuzura na wawukirano awo wakafumapo. Pakati pawo wakawa na soni izo nkhwâ kuti nindaziwonepo malo ghanyake. Ndiyo: wakugwira ntchito wa kampani yakuzenga uko nkhatalta kukachema ku makasitomala a weya. Pierino wakaniphalira: iyo wakawa msuweni wake. Muanya wakanilekapo na maso ghake. Kunyumba nkhaphalira amama. Mazuwa ghano kufuma apo nkhamuwona pasi pa khonde la chipinda icho chikawa pa msinkhu wakwamba. "Amama, amama, kwiza na kuwona: kuli mseputka uyo nkhakumana nayo ku Biella". Ndipo iyo na kumwemwetera kwa hafu: "Mungawona khoti likupangiskani". Mazuwa ghakulondezgapo mise, nkhafumapo na mzengezgani wane, nkhlasanga panthazi pane. Pachoko waka wakafumba usange wangazakawa nase. Nkhumanya makora pachoko waka ivyo nkhazomera. Tikaphwanya aisi wakudumbiskana chomene. Pamanyuma pa kusintha kwa masana mu fakitare pamoza nane pa nyumba. Zuwa linyake namise nkhatalunga kuti walute kukamupeleka kwa anyina, awo wakamupokelera makora chomene. Pa nyengo yake yakupumura kukawapo. Pamanyuma wanyamata na wasungwana wakapatukana, kweni paumaliro wa ungaro pera ndiwo tingakumana. Tikachitaso maungano gha ACLI.

Amama, nangauli wakafumanga ku Silily, uko wanyamata wawiri awo wakatemwangana wakatondekanga kufumapo tekha, wakatipa chigomezgo ndipo tikamba ulendo wa mtende. Giuse wakaniphalira kuti wakamanyanga adada: kuti

ŵasangirepo ndalama, kuŵa ŵana 4 ndipo adada pera awo ŵakagwiranga nchito, apo ŵakawâa msepuka awo ŵakapanga komiti zinyake ya awo ŵakupeleka ndalama ku nyumba za ŵamisiri pa masitepe ghachoko waka kufuma ku nyumba yawo. Nyengo zinyake wakawâga na nsapato zawo kuti ŵanozgekere adada. Nkhategerezganga mwakukondwa.

Wakaniphalira chinthu chinyake: apo pa Seputembala 16, 1950 nkhafuma ku Roma kuti nkhafike ku Domodossola tikakumananga pafupifupi. Giuse, apo nkhaŵa kuti nkhumuchema, wakaza na njinga ya Chaka Chatuŵa. Im goventuous imwe mukayamba kufuma kwa Domodossosola pamoza na wasembe wakufuma ku chigwa icho chikakweranga mwaluŵiro na maboti gha mapiri. Cikâwa pafupifupi cakusuzga kumulondezga. Wakayima waka apo wakawona munda wa mphangwe kuti watore saladi. Hafu mu Josesse wakaleka yekha. Strada wakupanga munthu wakuguliska mu msewu na njinga yakale yakuzura na vingwe vyakuguliska. Ŵakapanga kampani m'paka apo Rome.

August wakafika. Fakitare iyi yikajara pa maholide ndipo yikaghanaghana kuti yilute na kusanga mudumbu wane wa pinki uyo wakawâa mu mapiri pa Nyanja ya Mergozzo kuti wakawonelere. Nkhafumba ŵasisi awo ŵakalongozganga nyumba iyi kuti ŵanilekeske kwa mazuŵa ghachoko waka. Nkhaŵa kuti nayowoyapo waka fundo iyi pa nkhani ya kujikuzga. Mu nyumba mukâwa ŵasungwana ŵanyake pa holide. Pakati pa iwo, muzukuru wa ŵatozi wa ŵasekuru. Pa mulenji wa 15, chiphičiro cha Assumption, kuti tisambire wakatichema mu chipinda chake pamanyuma pa Misa. Wakazuzga nkhope ya makirimu ghakupambanapambana, mascara na lipsticks: tikawonekanga nga ni vikozgo vya wax. Pa chakurya cha muhanya, aunt wa nun wakakumbuka mzukuru: chikâwa mwamwaŵi yayi kuti wakatitemwa nga ni ichi.

Mu nyengo ya mise ŵakulâwiska nyanja kufuma pa windo nkhawona Giuse. Nkhakhumbanga yayi kuwoneka na nkhope ya porcelain iyo. Kuwona pa mulyango

pafupifupi kukanimanyanga yayi. Nkhaphepiska kulongosora kuti chikâwa chiyezgo ndipo âwasungwana âwanyake nawo âwakasintha. Muhanya tikatoranga mu munda wa nyumba. Mazuâwa ghano mazuâwa ghano wakanitawuzga: "Wonani mwaluâwiro, ku Domodossola, kweni na nkhopre yakutowa na yiphya nga umo vikâwira kale".

Chaputala châwiri -yakuperekeka - Golitte.

Pamanyuma pakuti masabata ghâwiri gha holide ghayambaso ntchito ya fakitare kufuma pa 13 kufika pa 9 koloko mise. wonani. Pa 9 koloko mise siren i wakaseweranga ndipo mtima wane ukamba kunitimba chomene. Chikwatu cha chikwatu ichi chikadindika, pa kufumapo kwa chipata mu semi -darkness njinga. Ni iyo: wakazakakumana nane, soni wakanilawiska mu nkhopre ndipo wakati: "Ntheura nkhumutemwani". Wakanipangiska kuti nikhale pa ndodo ya njinga na kunilongozga ku nyumba. Tikasinthana na kutawuzga makora kwa usiku uwemi. Ici cikawerezgeka pafupifupi zuâwa lililose. Pa Lamlungu namise pakâwa njinga yinyake mu vyaru vyapafupi. Zuâwa linyake wakanitolera ku nyumba yake kuti wanimanyiske kwa adada na amama, âwadumbu âwâwiri na mubali. Na vichoko waka nayo wakaniphaliranga ku âwalongozgi na âwasuweni nga ni mubwezi wane.

Mummy wane wati wawona kufuma ku khonde ukatipangiska kuti tikwere ku nyumba. Apo wakajamburanga mwana yura, nkhaâwa kuti nindasangike chomene. Pa 8 December, zuâwa la nthumbo ya Immaculate, zuâwa la zina lane, belu likaliranga. Wakaâwa wa maluâwa, uyo wakanipa phukusi la vithuzithuzi vyakufipirwa vyakufipa. "Amama, Giad wakanitumira ivyo wakakhumbanga!". Ici cikâwa cakukhuâwazga comene mwa kujura kalata: wakaâwa iyo yayi, kweni msepuwa wa vyaka 14 -wakakumana nayo mwamwawi. Likalembe ka kuti "Nkhumutemwani" na siginecha. Panji wakaghanaghananga kuti ndine munyake.

Pa Khisimasi wakawoneka na vase yikuru ya mitundu yakuzura na chokoleti na khadi lakutawuzga. Nkhamuwonga ndipo nkhaluta pamoza na misa ya pakati pa usiku. Pakuwelera ku nyumba wakaniphalira kuti: "Mawa nkhwenera kuluta na mbumba yane ku chakurya cha muhanya na âwabali âwane. Tikuwonaso ku Santo Stefano". Pa mulenji wa 26th nkhatti kwa amama âwane "nkhulutaso kuwalo yayi na mnyamata yura, nkhuweleska vase, nkukhumba yayi kujipereka". Ndipo iyo na kuwoneka kwakuŵinya: "Ndimwe âwakupenga, mungacita usange ningâwa kuti nindaryepo chokoleti".

Mu mazuŵa ghakulondezgapo, Giuse wakazakafika ku nyengo ya nyengo zose kuti wanitore ku nchito. Mu msewu wa msewu pasi panji pa ndodo ya njinga nkhaŵa pafupi kuyowoya lizgu ili. Chaka chakwamba pa chaka cha 1955 nkhaluta ku Misa. Nayo wakaŵapo ndipo paumaliro wakanilongozganga ku nyumba. Pa mulyango wakaniphalira kuti, "Mungamanya ivyo muli navyo mu maghanogħano kuti munizomerezge kusuzgika nga ni ivi?", Ndipo wakachimbira masozi. Dontho ilo likazura na vimiti na kumumwemwetera. Wakanipa chilonda ndipo wakati: "Mahara agha nkhufika kuti nilute ku Vespers pa Monte Calvario. Filimu yizamuwonekera pamanyuma pa Vespers pamanyuma pa Vespers ku Circolo ACLI". Nkhazomera na kutawuzgana. Nkhamuphalira ku nyumba ndipo amama âwakati âwakondwa: "Mnyamata muwemi nga ni uyu wangamusangaso yayi".

Pa 2 pm tikafumapo pa Calvary pafupi na msewu wa mule na malo ghakusoperamo għa Via Crucis. Kamoza pa malo ghakupatulika tikayimba Vespers ndipo pamanyuma pa kutumbika tikaluta ku kilabu. Nkhukumbuka yayi mutu wa filimu iyi, kweni ukaŵa wakutondeska chomene, ntheura nkhaghanaghana kuti niwelere ku msumba ku Cinema Catena, uko tingakondwa na filimu yiwemi, ya mutu wakuti "Violette".

Mu April, pafupi na chigwa cha Vizolzo na sitima na Centovalli, tikaluta na īwapapi āwake ku chiphipiro cha kuyandama kwa āwanthu awo āwakayandama ku

Locarno. Tikakumana na chiuta wa Giuse, uyo wakanipa "msungwana". Wakawika mawoko ghake mu thumba lake mu thumba lake, wakatora 10 Swiss francs kufuma mu chikwama chake, wakawapeleka ku Giuse ndipo wakati "chiwemi, kasi mukutora wuli?". Tikalaŵiskana kumaso, tikadumbiskanapo yayi.

Mu mazuwa ghakulondezgapo, tikamba kuwa na maghanogħano għa ukwati. Tikadumbiskanaposo pa nyumba. Mommy wakakondwa chomene kweni pa nyengo yeneyiyo pakaŵa mwawî uchoko waka wa ndalama. Pachoko na pachoko tikagura ma sheet ghanyake na salu. Tikaŵavya vyakukhumbikwa. Tikaluta kukapenja nyumba yichoko na yakujiyuyura. Tikayisanga mu chigawa cha nyengo yakale Motatta ndipo tikalaŵiskanga zuwa la ukwati: Mande 19 Seputembala. Nkhaluta na amama wane ku sitoro ya vyakuvwara vyā Panzarasa kuti nkhawoneke nga ni lace ya diresi la ukwati ndipo nkhayipeleka kwa mwanakazi wa Tilde Pelliciaia, uyo nyengo zose wakanilayizga kuti wamunyamure na chitemwa.

Mu holo ya tawuni kuti walembe mabuku għa nthengwa wakeneranga kusayinira amama wane chifukwa nkhaŵa kuti nichali muchoko. Wapapi wa Giuse nawo wakawwa wakukondwa chomene. Mu parish Monsign Pellanda wakatiphalira mazgu ghawemi ghakukhozga: "Nyengo zose muwe wakujiyuyura na chipulikano chikuru chomene kuti muwone vimwemwe na vyakuwinya ivyo umoyo ukusungika. Nizamupangiskani kuti musange ivyo vikachitika kumanyuma vifipa pafupi na nave".

Pakawa kuti wanozge mndandanda wa wabali na wabwezi awo wazamupeleka viwemi nga ni mwambo. Walendo wachoko waka. Anyina wa Giuse wakati "wawiri pa mbumba". Tira Tira tafika wantru 35. Wakaboni wakusankhika: Uncmelo Di Giuse ndipo kwa ine Pierino, uyo wakapanga ungano withu. Sabata yimoza pambere ukwati undambe, gulu la wanalume na Don Giuseppe Briacca likatilongozga pa phwando. Fumu Furiga wakapenta chithuzithuzi cha kutawuzga pa bolodi ndipo wakapanga chikopa icho chikawa na mndandanda wa wabwezi

ŵake. Pakaŵaso thebulu ilo likâwa na vingwa na vyakumwa. Mu oritary pakaŵavya phwando nga ni ili. Collegiate ya Ŵatuŵa Gervasio na Protasio yikâwa mu chigâwa cha kunozga ndipo msewu ukaŵa wakuzura na vibumira na malibwe, kwensi ŵanakazi ŵanyake ŵakujipeleka ŵakachitanga vyose kuti ŵawutozge mwakuchindika Joseph na Concetta.

Pa Seputembala 16, Zizi na Micherillo ŵakafika, ŵakasamira chifukwa chakuti Concettina wakaŵa pafupi kutora ndipo wakeneranga kuluta nayo ku jotchero ilo wakapanga malo gha adada awo ŵakaŵa kuti ŵali kutali.

Pa nyengo iyi, vyawanangwa vinyake vikafika: wakupanga khofi, wakugaya khofi, magalasi gha rosolio, magalasi ghakuphapha na ghakutowa kufuma ku ŵabali na ŵabwezi awo ŵakapokera chitemwa cha ukwati, batire la ku khichini kufuma ku Pierino na ŵasekuru. mwanakazi wa Katolika watipa chithuzithuzi nga ni napple uyo wakaŵa na Banja Lituŵa, movwiri wa Don Bennett wa maluŵa ghakuzizwiska gha maluŵa ghakubiriŵira ndipo wakutozga siliva.

Usiku wa zuŵa ukaŵa utali. Nkhaghanaghananga za Mommy uyo wakakhala na ŵana ŵatatu awo ŵakaŵa ŵachoko ndiposo na vinthu vichoko waka. "Muli na chipulikano chichoko, sukulu ya oratory yikamusambizgani yayi kuti mu umoyo nyengo zose pali vyakuzomerezgeka?", nkhati ine mwene. Pa Mande 19th nkhawuka pa 7. A Tilde ŵakafika na diresi la lace. Wakavwara na kuniŵika pa chibenekelero icho nkhagura ku Milan. Pa 9 taxi iyi yikafika kuti yinitolere ku tchalitchi. Nkhasoko mahara, nkhasanga nyanja ya ŵanthu awo ŵakaniwonanga. Giuse wakaŵa kale pa mphukira iyo yikanilindiliranga na mazzolino ya maluŵa gha olenji, pamoza na mudumbu wake Rosa chifukwa anyina Olimpia ŵakakondwa chomene na mwana wakwamba uyo wakatengwa. Nkhakolerana nayo pamoza na asibweni ŵake Micherillo pa nyengo yakale yakufipa.

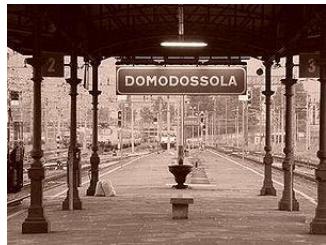
Misa yikamba. Munthu munyake uyo wakasambiranga vya monformor Pellanda nayo wakakondwa chomene. Nkhukumbuka kuti nkhaŵavya kugongowa, thumbiko

la mphete, layizgo la kugomezgeka mu umoyo wose ndipo, paumaliro wa ciphikiro, masiginicha. Pa ulendo wakufuma ku Pierino, uyo nayo wakazgoka aunt wane pa nyengo iyo, wakawika baji la wānakazi wā Katolika pa chifuwā chane.

Mutu wachitatu - umoyo wa umoyo

Pamanyuma pa chikondwerero ichi mu tchalitchi, wakalondezga ivyo âwakasamuska pa bar ya Grandazzi kunjira kwizira mu Castellazzo. Pakati pa chifyofyontho chimoza na chinyake ku âwalendo tikatora aperitif na pizza na vingwa vinyake. Greetings na kufyofyontha kwapadera kwa âwalowevu Olimpia na Armando awo âwakaluta na Mommy kuti âwakatore sutikesi, ndipo pamanyuma âwakachimbilira ku siteshoni kuti âwakatore sitima 12 na kota ya sitima ya honeymoon.

Amama âwakalira ku Dirotto. Tikanjira mu chipinda. Wantchito âwakapharazga kuti âwafumepo na wizulo apo ine na Giuse tikatilongozganga pa windo la kuwelereka kwaumaliro. Ulendo wa umoyo withu ukamba.

Kufika ku Florey tikenda kuluta ku hotelo yakulongoreka na Mrs. Tilde, weya. Pa mulyango wapachanya tikapokelereka na sumu, pamanyuma pake butler wakaluta nase ku chipinda icho chikâwa pa chipinda chachitatu. Kwa ise vyose vikâwa viphya, nanga nkhugona pa bedi lawiri.

Pa zuâwa lakwamba tikaluta ku msomba uwu, kachiwiri tikaluta ku bwalo la Michelangelo uko mukasekeleranga chomene na Florence yose. Tikatora vithuzithuzi vinyake: kamera ya Gigin iyo yikâwa na roll yingatora vithuzithuzi 8 vyakufipa na vituâwa.

Zuâwa lachitatu lakunyamuka ku Roma. Hotelo iyi yikâwa yakujiuyura comene cifukwa ndalamu izo zikâwikika pambali na kujipeleka zikâwa zakukwana.

Tikayima mazuwa ghawiri kuti tikawone basilicas zinayi izo Giuse wakawona mu Chaka Chake na chisimi cha Trevi. Tikaweleraso ku Fontana dell'Essra, ya usiku wakumanyikwa wa '53 apo Mrs. Grazia wakawa pasi pa sitima.

Nyengo yikakwana kuti walute kwa Silily. Pamanyuma pa ulendo utali, sitima yikafika ku Calabria ndipo paumaliro kufuma ku Villa San Giovanni tikawona Sicily. Giuseppe wakakondwa na nyengo izo: sitima iyo yikawa pa Ferry-Boat, Madonnina iyo yikawa pachanya pa mulyango wa doko la Messina.

Pa siteshoni pakawa kulindilira kwa sekuru wake wa ku Carmelo wa mama uyu pamoza na muwoli wake Gaetana na wana wake wasungwana Rosetta na Antonietta.

Wakatipokelera nga mbalongozgi wawiri. Tikayima mazuwa ghawiri mwa kuluta ku Messina: wotchi ya Duomo iyo nkhawona apo nkha wa mwana, Madonna di Montalto na vinyake vyakutowa chomene.

Pakawa chinthu chimoza pera icho chikananga nyumba iyi: pa nyengo ya chakurya cha mise, wasekuru na wasuweni awo wakavwara ndipo m'malo mwa kukhala pa thebulu wakati: "Ti yeni tilute kukayenda mu nyanja". Ine na Giuse tikanileka waka kujigomezga na chiyowoyer. Pafupifupi 11 koloko mulenji wakawelera ku nyumba ndipo aunt wake wakaluta kukaphika. Usiku unyake wakawikamo nkhono mu msuzi na chipolopolo, kweni ivyo vikukhumbikwa ni chitemwa, ni vizgo wi yayi.

Pa zuwa lachitatu, wakatilongozgera ku sitima na masozi ghachoko waka. Pa siteshoni ya Turme Viglier pakawa Uncle Micherillo na dalayivara wa taxi kuti wakafike ku Novara. Zizi, Aunt Maricchia na Aunt Peppina wakatilindiliranga ku charu ichi. Vikawonekanga nadi kuti Prfici wa Domodossola wakafika.

Zuwa lakulondezgapo tikaluta ku Badavecchia kukapenja agogo wa wadada Concetta na wasekuru, wadumbu na wabali wa dada. Mu bwalo ilo likawa na fodya

wa agogo, wānandi wā mu hamlet wākawungana awo wākanimanyanga apo wākanimanyanga apo nkhaŵa mwana ndipo wākakumbukanga wānthu wānyake mwakukwezga kuti: "Concettina wakafika na mfumu wake!"

Makisi, kukumbatira, nkhopē zakufipa. Vikawonekanga kwa ine maloto. Pakati pajumpha vyaka vinkhondi kufuma apo nkafumira mu charu ichi.

Pakati pajumpha mazuŵa ghawiri, tikajipangiska kuti tiŵe pamoza na dalayivara wa taxi "Cauzi I Lupu" ku Taormina. Pa nyengo ya mise wakatitolera ku resistiranti, uko wākatituka na magulovu għatuŵa. Ine na Giuse tikalawiskana pa nkhopē kuti tiyowoye kuti: "Kasi ndalama zizamuŵa zakukwana kwa ise?" Taormina uyo wakacezgera ndipo pamanyuma pake Castelmola wakasfukira, ndipo tikaluta ku Novara, tikavuka kweni tikakhorwa.

Zuŵa lakulondezgapo likaŵa kale nyengo yakuti tiwelere ku Domodossosola. Ivyo umoyo uphya ukalayizga vikatilindilira.

Chaputala cha khumi na vinayi - Chiŵaro chithu chali.

Nangauli nkħawā kuti nayamba kale ulendo wa ku Domodossola mu vilimika vyā m'ma 1950 na '53, vikawā nga kuti nayamba nyengo yakwamba: Nkhaluta kukakumana na umoyo uphyā kwa ĵawāri.

Pa nyengo iyo sitima iyo yikawā pa Feir-Boat tikafika pa malo ghakukwerapo kuti tiwone Madonnina del Porto na Sicily pachokopachoko ĵakufumapo.

Na misozi tikawelera ku galimoto, tikakhala pa mabenchi għa makuni. Ndipo pakawavva mabun.

Kamoza usiku tikamba kuchita na msilikari na singo na dangling. Nyengo na nyengo tikawukanga kuti tiwone pa windo. Mu masiteshoni ghakuzirwa, cigaŵa ici cikapharazga mwakukwezga zina la msumba uwu. Mu Naples ku vigawā vyā pambali pakawā "guaglioni" uyo wakaguliska pizza. Mwambura kukhora ĵakasanga ndalama zinandi kufuma ku ĵaleno, ndipo sitima yikafuma ndipo ĵakakhala ndalama na pizza kwa iwo.

Pachoko na pachoko tikafika ku Mila. Pa sitima yakuluta ku Domodossola nkhapulika kuti magħanogħano ghakaŵa na nyengo yakwamba vilimika 5 ivyo vyajumpha: Nyanja ya Maggiore, Mapiri għa Ossola, pa vigongwe vyā malibwe. Nyengo iyi pamoza na mfumu wane Gie. Pafupifupi 12 koloko tikafika uko tikkaluta.

Kukaŵa Mamina na dada wa Giuse Armando wakatilindiliranga. Chikawā phwando: usange ĵangapanga mabelu.

Chakurya cha muhanya mwaluŵiro kufuma ku Mother Olimpia ndipo pamanyuma pake mu chisa chithu chiphyā mu chigawā cha Motta kuti chipumule. Zuwa

lakulondezgapo nkhayambaso ntchito yane ku fakitare ndipo Giuseppe wakawelera ku malo ghakuzengeramo.

Fundo iyi yikaluta kwa Mommy chifukwa cha wovwiri wane yayi, kweni uyo wakanilongozganga mwauzimu Don Benetti wakanichiska kuti nilombe, kukhozgera kuti wānthu wānandi wākawātemwanga. Nyengo zinyake ine na Giuse tikalutanga ku nyumba yake, ndipo wakakondwa. Pa nyengo iyi, yumoza wa wādumbu wāne wakasanga nchito mwa kovwirapo pa wovwiri uphya wa mbumba.

Pakati pajumpha nyengo yichoko waka tikapharazgira Mammi, kwa amama Olimpia na adada Armando awo wāzamuwa wāsekuru mu Julayi.

Nkhayamba kupulika matenda gha nthumbo kweni mulimo wa ntchito ukachema. Pamanyuma wānchito wākavikilirika yayi nga ni sono. Giuse wakakwaniska kusanga nchito yiwei kuluska malo ghakuzenga gha kuwaro: mafakitale gha vinthu vyamakuni nga ni vingwe vya migolo, vipangizo vyakufumiskiramo skein ya weya ndiposo "mapanelo" (mapanelo) (makuni gha pachanya). Mu mwezi wacinkhondi tikayamba ulendo wa ku masitolo kuti tipenje njinga ya wālemara kuti wāzakawēpo pa nyengo iyo wābabika sonosono. Utali ukasazgikiranga kuluska chipewa chakunjilirapo ndipo tikeneranga kusankha kusintha nyumba.

Ndipo pakawāvyā mabungwe, tikaluta kukafumba apa na apo. Providence yikatipangiska kuti tisange nyumba iyo yikāwa pa msinkhu wachiwiri wa nyumba iyo yikāwa mu Scacaccino, pafupi na labotale ya weya.

Mu nyengo yichoko waka tikanozga nthowa. Tikaŵaso mu msumba wa msumba yayi, kweni kutali yayi, pafupi na mulimo wane.

Renti ya mwezi uliwose yikāwa 8,000 lire, chifukwa cha malipiro ghithu ghakusuzga, kweni nyumba iyi yikāwa yakupokelera ndiposo yikāwa yakuwala. Mu luwaza tingawāso na dongo lakukwana mamita ghawiri uko tingalima vipaso vyakununkhira na maluwa, ivyo nkhutemwa.

Tikapokera makiyi agho tikatozga vipinda na kuvwara mwa chikondwerero mawindo na hema lakutowa na Mantua na makatani gha lace mu khichini. Pamanyuma pa kusamuka, umoyo ukalutilira. Nkhope zangu zinguwoneka ukongwa. Zuwa linyake munyane munyake wakanifumba kuti nizamuwa wuli pa nyumba kuti nizakawé mama ndipo wakaniphalira kuti nilute kwa dokotala wa wanakazi. Ntheura nkhasankha paŵekha. Dokotala pafupifupi wakanikalipira chifukwa chakuti wakalindilira nyengo yitali chomene: "Mungagwira ntchito yayi pamanyuma pa mwezi wa 6 ndipo muli kale pa msinkhu wachinkhondi na chiwiri: muli pa ngozi". Zuwa lakulondezgapo nkhapeleka chikalata ichi ku ofesi ndipo wantchito uyu nayo wakati nkhuwa wambura kumanya.

Pa nyengo iyi, nkhanozganga sitima iyi mwa kugwira ntchito ya kuluka golfini, malaya, nsapato na matepi agho ghakusangika kufuma ku ma sheet ghakale agho ghakanipa Mommy.

Tikalutaso kukagura njinga ya wakupendera, iyo nkhanozga na mapepala ghakupangika na ine na mitundu yambura kunjilirapo, kwambura kumanya usange ni mwanalume panji mwanakazi. Paumaliro mise ya Julayi 2, maji ghakaphwanyika ndipo na sutikesi wakunozgeka tikanyamuka pa chipatala. Dokotala wa wanakazi awo wakanichezgera ku Giuse wakati wangaluta ku nyumba. Ntchito iyi yikawa kuti yayamba waka ndipo yikatora maora pafupifupi 20. Zuwa lakulondezgapo wakawelera ku mayi apo nkhaŵa kuti nkhlindilira mu chipinda chakupelekerako.

Pa nyengo yinyake msepuka munyake wakababika ndipo nesi wakaluta kukapharazga kwa dada wa mwana uyo wakababika sonosono, awo wakawa pafupi kuwa waheni chifukwa cha maghanogħano ghawo. Pamanyuma pa ora limoza wakakwaniska kuzomera mwana withu wakwamba, wakachema Armando kuwa sekuru wake. Pakati pajumpha maora ghacoko waka, wasekuru, wasekuru na wasuweni nawo wakamanyiskika. Vikawonekanga kuti ni mwana wakwamba kufuma ku vyaru vyose.

Chaputala 15 - Tise Chiuta wa Chiuta...

Ŵanesi ūa dipamenti yakubaba ūana pamanyuma pa maora ghacoko waka kufuma apo ūakababikira ūakaninjizga pa bedi la nyama na viwangwa ivi. Ŵakaniwukira. Kupaturapo pa chidole cha pezza uyo wakapakira Zizi apo wakawā mwana.

Pa nyengo iyo ūakawā kuti ūakhalako pa nyengo iyo ūakawā ūa chipatala. Pambere tindawelere ku nyumba tikaluta ku tchalitchi la chipatala kuti tilute ku "kotoli", thumbiko la wasembe.

Mu wadi vyose vikawā vyakunozgeka kuluta ku nyumba, kweni vikamba kuzgoka mutu wane. Mulwani uyu wakayezganga kuwuluka: 39. Ine na chidole chane tikenera kulekeskaso mazuŵa ghanyake. Paumaliro pa Chinayi 12 pafupi kuchira tikaluta ku nyumba. Lamlungu 15 Armando wakazakafika ku njinga yipha ya ūalemara ku fonti ya ubatizo pamoza na adada Giuseppe, mubwezi wake Mariccia Madrine na mubwezi wa Basilio uyo wakawā chiuta wa chiuta wa oratory. Nkhawavya cimwemwe ca kuŵapo pa ungaro uwu cifukwa ūacekuru ūkasambizganga ūanthu kuti ūagomezgenge vigomezgo vyā ūanthu kuti ūakhallenge pa nyumba. Nkhakhorwa na kunozga kacitiro kacoko waka.

Umoyo panji vitatu ukawā wakupambana kweni nkhafika makora chomene. Nkhawā na mkaka unandi, mwana wakakuranga na kumutora sabata yiliyose kuluta ku malo għa ūana kuti nimulongozge.

Mwamwaŵi, ntchito ya fikitare yikambaso kuumaliro wa myezi yiŵiri. Ndipo pakawavya sukulu za ūana. Agogo aŵa ūakawā kuti ūazomera kumupwelelera sabata yimoza.

Apo nkhazunguliranga Giuse yinkhondi na umoza, pambere nindalute ku nchito wakayibaka na kuluta nayo ku malo agho wakaluta. Mu wanthu wāmbura kumanya kanthu mwana uyu wakasuzgika ndipo nkhalira nayo.

Mwamwaŵi nkhatondeka kufumapo ntchito. Pachoko na pachoko, na chipulikano, tikalutilira ulendo wa nthowa zitatu: vyakurya vyakwamba vya wāna, ndondomeko yakwamba yikāwa vinthu vyakuzizwiska. Zuŵa lakwamba la astyl Giuse paumaliro likasanga nchito yakupinduliska comene. Kwa vyaka viŵiri wakapangiska kuti janitor mu sukulu za pulayimale, ntheura wakachemeka mu Municipality kuti waŵe na malo ghakugowokerana.

Mwantheura ungweru ukapangika kuti uleke kugwira ntchito mu fakitare na kujipeleka kwa mwana uyo wakulindilira kuti wamupe mubali muchoko. Pa August 17, 1962 tikasekeka apo mwana withu wachiŵiri wakababika. Luciano wakafumiskikapo pa khungu na sisi lakufipirwa, ilo likāwa lakupambana na Armando. Nkhani ya ntharika. Lamlungu 26 wakabapatizika na Dad Giuse, Cousin Mariuccia, uyo ni Cousin Mariuccia ndiposo munung'una wa Giuse, uyo ni munung'una wa Atonio. Kweniso nyengo iyi nkhakhumbikwiranga kuŵa pa nyumba. Pamanyuma pa nyengo ya wāmama nkhaleka nchito kuti nijipeleke ku wāna wāwiri wākutowa.

Pa October 1, 1962 Armando na apron ya buluu ndipo chikwatu pa phewa chikamba pulayimale yakwamba. Tikawuŵika na masozi ghachoko waka kwa msambizgi Leopardi.

Mu nyengo yeneyiyo, meya wa Domodossola wakawunganya Giuse mwa kumupa malo ghakugona pa chipinda chachiŵiri cha nyumba ya msumba, uyo wakakhala wakufwatuka apo mthenga wa municipality wakapumura. Mu mazuŵa ghachoko waka tikanozga nthowa iyo wākachitira. Pakati tikaŵa na visangulusko vyose. Namise, nyumba yikuru ya kujara, ndise tikaŵa wāwusi ūa msumba. Tingaluta mwamampha ukongwa vo vachitikanga pa khonde la ofesi ya meya. Kufuma pa

---

mawindo ghithu tikawona chigaŵa chinyake cha msika kufuma ku chizomerezgo cha vyaka 100.

Pa nyengo iyi Luciano wakachita vinthu vyakwamba: wakazgoka chikozgo cha wanchito ūa mu msumba uwu.

Kuti nizingilizge Giusea nkhakhumbanga kupanga ntchito. Nkhayamba kuvwara mawindo, mabedi na makhushini gha wanyane. Mazgu ghakuthandazgika ndipo ntheura nkhaŵa "mwanakazi wa makateni". Giuseppe mu wanangwa wa kujivumbatira wakasambira kuti tinozgekerezge msonkhano wa vyakuvunda ndipo tikuwonga Ciuta tingasangwa na umoyo wakufwatuka.

Pa Okutobala 1, 1968 Luciano nayo wakamba sukulu na msambizgi Luisa Cerri.

Nyengo yikajumpha mwaluŵiro. Mu chilimwe tikaluta pa holide ku Italy na hema la misasa. Nyengo zinyake ku Sicily mu msumba wane.

Mu Julayi 1973 tikaŵa ūa misasa ku Val d'Aosta ndipo tikamba kuŵa na vimanyikwiros vyakwamba vya nthumbo. Pa February 16 '44 mudumbu wake muchoko Daniela wakafika pafupifupi vyaka 18 ndipo Luciano khumi na wâwiri. Iyi yikaŵa nyengo ya carnival ndipo wânthu awo wakawona uta wa pinki pa mulyango wa tawuni wakaghanaghanaga kuti ni nthabwala. Wansembe wa parishi wakatiphalira kuti tikondwelerenge Ubatizo pa usiku wa Isitara, Madrina Mbwezi wake Gianna na Godfather wakamusanga Benito.

Lekani vigomezgo vya vigomezgo, nyengo iyi nkhachitakoso pa ungano uwu usiku wa Epulero 13. Zuŵa lakulondezgapo pa mberere pakaŵa wânthu 100 awo wakachemeka kuti wazakawé na vyakurya vinyake.

Daniela nayo wakukura ndipo sono ndise wachekuru. Wana withu wataku wakatipa wazukuru 7: Stefano, Virginia, Greta, Lorenzo, Rebecka, Letizia na Matteo.

Nkhani iyi yikumalira. Pa Seputembala 19, 2015 Giuse tikakondwelera pamoza vyaka 60.

Tikuwonga Chiuta, Madona na wose awo ûwakatitemwa.

Ŵanthu awo ūakababikira Mazza Concetta Maglio, awo ūakababika ku Novara di Sicilia pa Epulero 18, 1936.

Index

1. Nyumba ya âawiske
2. Kufuma mu charu
3. Maseŵero pa mchenga
4. Mafuta, cobwebs na jiso liheni
5. Vikumba
6. Vossia wakunigowokera (ungweru wa nyenyezi)
7. emilia
8. Kuchimbira kwa viswaswa.
9. Pa mulyango wa mlengalenga
10. La Bela Tusa
11. Nkhope ya Porcelain
12. Violet
13. Umoyo uphya
14. Viŵa vithu vyakwamba
15. Tikumuwonga Chiuta...

